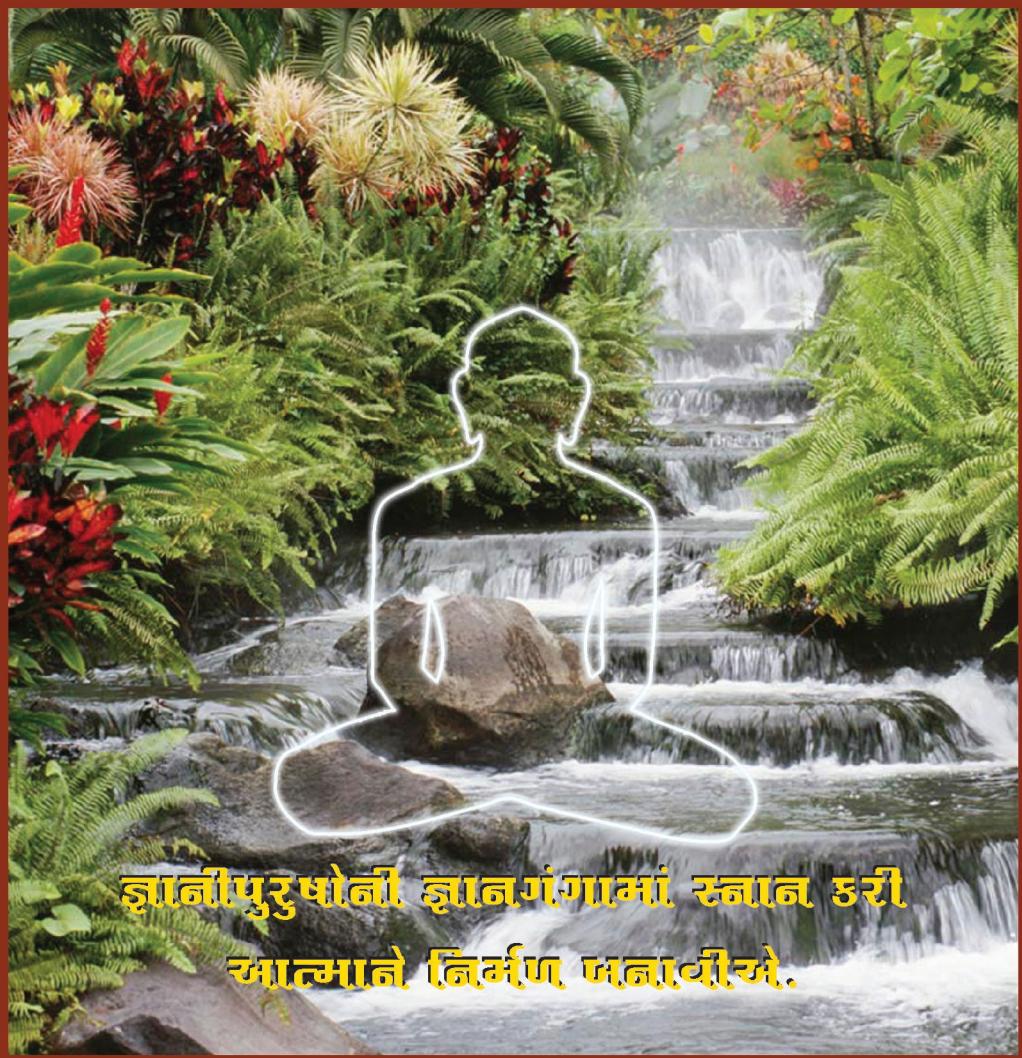

શ્રી રાજ-સોભાગ સદ્ગુરુ પ્રસાદ

અંક : ૬૩ (નિમાસિક)

સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૩

Published by :

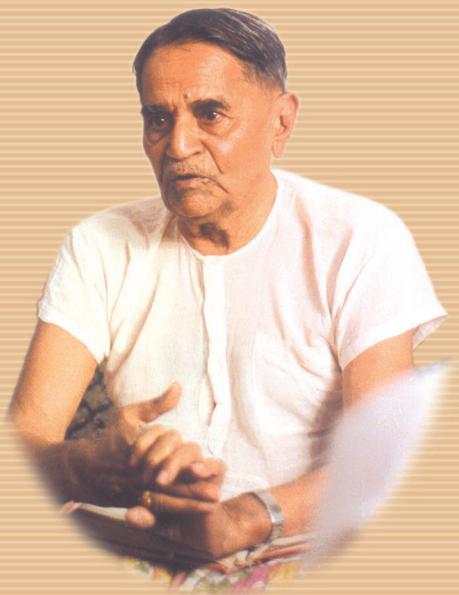
Shree Raj-Sobhag Satsang Mandal

Sobhag Para, SAYLA-363 430 (GUJARAT-INDIA)

Tel. : 02755-280533, TeleFax : 280791

Email : rajsaubhag@yahoo.com

Website : www.rajsaubhag.org

આ કળીયુગ છે, પંચમ કાળ છે, માણસોના મનમાં
સરળતા નથી. આપણો સરળ જીવ થવું જોઈએ.
આપણામાં જરા પણ વાંકાપણાનો સ્વભાવ ન હોવો
જોઈએ. મનમાં કંઈ, વચનમાં કંઈ અને વર્તનમાં કંઈ
એવું આપણામાં જે દેખાય છે તે ન હોવું જોઈએ.

— પૂજ્ય બાપુજી

ବେଳି ହୁଏବ ଦେ
ପରାମରିବେ.

କୁଟୁମ୍ବର ଆଶେଷରେ କୁଟୁମ୍ବ
କାଳ ତାର କାଳ କାଳ କାଳ
କାଳ ଓ ଧୂରାଜ କାଳ କାଳ
କାଳ କାଳ କାଳ କାଳ କାଳ.

ପରାମରିବେ

କୁଟୁମ୍ବର

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતજી

પત્રાંક – ૩૫૪

(પુ. ભાઈશ્રીએ પત્રાંક-૩૫૪ ઉપર કરાવેલ સ્વાધ્યાય)

પ.કૃ. દેવ આ પત્ર સૌભાગ્યાઈ પર મુંબઈથી ચૈત્ર સુદ ૧૩, રવિવાર, ૧૯૪૮ની સાલમાં લખ્યો. પ.કૃ. દેવ સૌભાગ્યાઈને સવાલ પૂછે છે કે સમકિતની ફરસના થઈ ક્યારે ગણાય ? પછી બીજો સવાલ છે કે કેવી દશા વર્તતી હોય ? એ વિષેનો અનુભવ કરીને લખશો. હવે એનો અનુભવ કરીને લખવાનું કીધું. એટલે જ્યાં સુધી અનુભવ ન થાય ત્યાં સુધી લખવું કેટલું બધું મુશ્કેલ થઈ જાયને ? તો હવે આપણે આના પર વિચારણ કરીએ કેમ કે દરેકે દરેક આરાધકોનું લક્ષ સમ્યક્ષર્ણન છે. એટલે કે આત્મસ્વરૂપની પ્રતિતી કરવી એ એનો પ્રથમ લક્ષ છે. અને જો એને આ મનુષ્યશરીરની પ્રાપ્તિ થઈ છે, અને એ મનુષ્યશરીરે એક વખત સમ્યક્ષર્ણનાની પ્રાપ્તિ કરી લે તો એનો મનુષ્યભવ સફળ થઈ જાય. પછી તો એ જીવ ચોક્કસ બહુ જ ઓછા એટલે કે આંગળીને વેઢે ગણી શકીએ એટલા ભવની અંદર મુક્ત થઈ શકે. તો જીવ છેને અનાદિકાળથી કરીને આજ સુધી રખે છે. જન્મ-મરણ, જન્મ-મરણ કરે છે અને એની અંદર જે આરાધન કરે છે તે આરાધન પણ એટલું બધું આરાધન કરે છે કે એ જીવ છેક ગ્રંથિભેદ સુધી અનંતીવાર આવેલો છે. પણ એ ગ્રંથિ હજી સુધી છેદી શક્યો નથી અને એ ગ્રંથિ નથી છેદી શક્યો એટલે એના જન્મ-મરણ ચાલુ જ રહ્યા છે. અને શાસ્ત્રોની અંદર તો એ ગ્રંથિભેદ સુધીનું જે આરાધન કર્યું એને માટે થઈને પણ ખૂબ ખૂબ લબેલું છે કે જીવે આટલું આટલું આરાધન કરેલું છે. એ આની અંદર તો સૌભાગ્યાઈને કૃ. દેવ પૂછે છે, કેમકે સૌભાગ્યાઈને સાચો મોક્ષમાર્ગ મળ્યો છે. બીજી રીતે કહીએ તો સૌભાગ્યાઈને કૃપાળુદેવ જેવા આત્મજ્ઞાની

મહાત્માપુરુષ મળ્યા છે. એટલે આમ જૈનદર્શનનો જો આપણે વિચાર કરીએ તો માર્ગની શરૂઆત ક્યાંથી થાય ? જીવ સાચો મોક્ષમાર્ગ પ્રાપ્ત કરવો હોય તો તેનું આરાધન ક્યાંથી થાય ? તો કહે એને સત્રદેવ, સત્રગુરુ અને સત્રધર્મ આ ગ્રણોય પ્રત્યે દઠ શ્રદ્ધા થાય પણ એને સત્રગુરુ એટલે કે જ્ઞાનીપુરુષ મળવા જોઈએ. એ જો એટલે કે જ્ઞાની-આત્મજ્ઞાની પુરુષ ન હોય તો જીવને આ દશા સુધી પહોંચવું બહુ બહુ કપરું અને કઠીન છે. તો સૌભાગ્યાઈ તો કેટલા બધા ભાગ્યશાળી કે એને પ.કૃ. દેવ જેવા જ્ઞાનીપુરુષ મળ્યા હતા. પછી બીજી મહત્ત્વની વાત એ કે જે સુધારસ જ્ઞાન કહો, અથવા તો બોધબીજ કહો તે તો સૌભાગ્યાઈ પાસે હતું જ. એમના પિતાશ્રી પાસેથી એને મળેલું હતું અને સૌભાગ્યાઈએ એ જ્ઞાન કૃપાળુદેવને આપ્યું અને કૃપાળુદેવને સમ્યક્ષર્ણની પ્રાપ્તિ થઈ એટલે એ જ્ઞાન તો સૌભાગ્યાઈ પાસે હતું પણ માથા ઉપર આત્મજ્ઞાની પુરુષનો અભાવ હતો કે જે અભાવ તેમને પ.કૃ. દેવ મળ્યા એટલે નીકળી ગયો. તો જે જીવને મોક્ષમાર્ગ મળ્યો, માર્ગ મળ્યા પછી એનું કર્તવ્ય શું બની જાય ? તો કહે એને સમર્પિત ભાવ કરવો જોઈએ અને પછી એને જે પણ આજ્ઞાઓની પ્રાપ્તિ થાય એનું આરાધન નિષ્પત્ત કરીનું હોય.

કરવું જોઈએ. અને આ રીતે એકનિષ્ઠ બની અને જે મુમુક્ષુ પોતે આજ્ઞાનું આરાધન કરતો જાય અને એ આરાધન કરતાં કરતાં એની ભૂમિકા તૈયાર થાય અને એ ભૂમિકા તૈયાર થયા પછી એના પર ગુરુકૃપા થાય અને આમ એને જો આ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય તો એ જે જીવ છે તે જીવ કે જે સતત બહિર્ભવિત્વમાં રહેતો હતો, એનું ચિત્ત જે સતત બહાર જ ભમતું હતું, તો આવો એ બહિર્દિષ્ટ જીવ કે જેને ગુરુકૃપા થઈ, સાધનાનો માર્ગ મળ્યો. એટલે એ એના મનને અંતમુખ કરવાનો પુરુષાર્થ કરે. મનને અંતમુખ કરી એને સ્થિર કરવાનો પ્રયત્ન કરે. આમ અંતમુખ થઈ સ્થિર થવું એ પણ કાંઈ સામાન્ય પુરુષાર્થ નથી. એ તો એકેક સાધકનો પુરુષાર્થ છે કે અંતમુખ થવું અને સ્થિર રહેવું. એમાં શરૂઆતની અંદર તો થોડી સેકન્ડ પણ સ્થિરતા રહેતી નથી. પણ સાધકે તો અંતમુખ રહી કેટલી બધી સ્થિરતા પ્રાપ્ત કરવી જોઈએ. આમ આ એના પુરુષાર્થની શરૂઆત થઈ. અને એ જો બરાબર એને જે મુજબ આજ્ઞા થઈ હોય એ મુજબ જ પુરુષાર્થ કરતો હોય તો આસ્તે આસ્તે એની જે આંતરિક સ્થિરતા બહુ થોડી હતી તે સ્થિરતા વધારતો જાય. શરૂઆતની અંદર તો એની સ્થિરતા બહુ જ ઓછી સેકન્ડની આવે. પણ એ સાધક એનો લક્ષ શું? તો કહે પોતાની ભૂમિકાએ એણે સ્થિરતાને વધારવી. તો એણે જેટલી સ્થિરતા વધારી એટલી એની પ્રગતિ થઈ. અને આમ કરતાં કરતાં એ સાધક સ્થિર થતો જાય, સ્થિર થતો જાય અને એ આંતરિક સ્થિરતા એટલી બધી એની વધી જાય. જો કે એ સાધક અંતમુખ બને અને સ્થિર થવા માંડે એટલે એને ધ્યાનના અનેક પ્રકારના અનુભવો થાય જ. એ તો સહજ રીતે, જેમ ચિત્ત સ્થિર બનતું જાય એમ એને અનેક પ્રકારના અનુભવ થવાની શરૂઆત થવા જ માંડે. એટલું નહીં પણ જેમ જેમ એની સ્થિરતા વધતી જાય એમ એમ એને પોતાને જ લાગે જાણે કે એનું શરીર એકદમ

હળવું કૂલ જેવું થઈ ગયું છે. જાણે ક્યારેક એને એમ લાગે કે મારું અડધું શરીર નથી અથવા તો જાણે આખું શરીર નથી. એમ સાધકને અનુભવ થવા માંડે. આમ સાધકને એક વખત થોડી સ્થિરતા આવી ગઈને પછી સાધકનું ચિત્ત જે ઘડી ઘડી બહિર્ભવિત્વમાં વહું જતું હોય પણ એ સ્થિરતાથી તેને જે શાંતિનો અનુભવ થાય પછી એને ધ્યાન કરવું ગમે. એ ધ્યાન કરવામાં પછી વધુને વહું જાણે કે એને રસ પડવા માંડે. પછી તો સાધકને એમ જ થાય કે મને સમય મળે ને હું ધ્યાન કરવા બેસી જાઉં. પણ આ રીતે સ્થિરતા વધારતાં વધારતાં મનની ખૂબ જ સારી સ્થિરતા આવે પછી જ એ આંતરિક ભેદ છેને એ સમજ શકે. આંતરિક રીતે અનેક પ્રકારના ભેદનો જે ઉકેલ કરવાનો હોય તેની સમજણશક્તિ જીવમાં આવતી જાય. એવો જે સાધક એ જેમ જેમ વહું સ્થિર થતો જાય એમ આ જ્ઞાનીપુરુષના જે કાંઈ વચનો છે તે વચનો પ્રથમ જે રીતે સમજતો હતો એ એની સમજણ પણ વધવા માંડે. એટલે કે પ્રથમ તે એ વચનો ઉપર ઉપરથી, સ્થળતાથી સમજતો હતો પણ જેમ જેમ એનું મન સ્થિર થતું જાય એમ એમ એની સમજણ વધતી જાય, તેમ તેમ સૂક્ષ્મતાથી તે સમજતો જાય અને એમ કરતાં કરતાં જે જ્ઞાનીપુરુષના વચનોમાં રહેલો જે પરમાર્થ છે તે પરમાર્થ સમજવાની એનામાં શક્તિ આવતી જાય. આમ એ સ્થિર થઈ જીવ પરમાર્થ સમજતો જાય અને પુરુષાર્થ કરતો જાય અને આમ આ સાધનાના માર્ગની અંદર સ્થિર થયેલા પુરુષને પછી એની સ્થિરતાની ભૂમિકાએ શું પુરુષાર્થ કરવો એની આજ્ઞા આપવામાં આવે અને એ રીતે એનો પુરુષાર્થ ચાલુ થાય. અને એમ કરતાં કરતાં એ સાધક છેક ગ્રંથિની નજીક પહોંચી જાય. જે મિથ્યાત્વની ગ્રંથિ છે તેની નજીક પહોંચી જાય. આમ જુઓ તો જાણે કે એ મોક્ષના દરવાજાની નજીક આવી ગયો. જો કોઈ પણ રીતે દરવાજો ખૂલે તો અંદર પ્રવેશી જાય અને

સમ્યક્કર્દશનની પ્રાપ્તિ કરી લે. પણ એ દરવાજો ખોલવો એ બહુ આકરું કામ છે. એટલે કે ગ્રંથિભેદ કરવો એ બહુ બહુ વિકટ અને કઠણ કામ છે. એટલે કે સાધકે જ્ઞાનીપુરુષના સત્ત્વસમાગમની અંદર એ ભૂમિકાએ એણે પોતે પોતાની જાતને કઈ રીતે કેળવવી, કયા ગુણોને વિકસીત કરવા અને કઈ રીતે પુરુષાર્થ કરવો આ બરાબર સમજવાની જરૂર છે. કેમકે એ જે મિથ્યાત્વની ગ્રંથિ છે તેની સાત પ્રકૃતિ છે. અને એ સાત પ્રકૃતિની અંદર અનંતાનુંબંધી કષાયની ચોકડી એટલે કે જેમાં અનંતાનુંબંધી કોષ, અનંતાનુંબંધી માન, અનંતાનુંબંધી માયા અને અનંતાનુંબંધી લોબ આ ચાર અનંતાનુંબંધી કષાય પછી દર્શનની ગ્રાણ પ્રકૃતિ કે જેમાં મિથ્યાત્વ મોહીની, મિશ્ર મોહીની અને સમ્યક્કર્ત્વ મોહીની. આ સાત પ્રકૃતિની જે નિબિડ ગાંઠ છે એ ગાંઠ એણે છેદવાની છે. અને એમાં પણ જે આ પાંચમી પ્રકૃતિ મિથ્યાત્વ મોહીની કે જેનાથી એની બધી સમજણ જ અવળી છે, ઉંધી છે. આ શરીરમાં મારાપણાનો ભાવ છે. એટલે એ કદાચ જ્ઞાનીપુરુષના વચનથી એને એવો ખ્યાલ હોય કે આ શરીર છે તે હું નથી પણ શરીરમાં બેઠેલો આત્મા એ જ માં સ્વરૂપ છે. આમ એ જ્ઞાનીપુરુષના સત્તસંગ અને સ્વાધ્યાય દ્વારા સમજતો હોય પણ એના વ્યવહારની અંદર તો એની એ માન્યતા જ રહે કે આ શરીર એ હું અને એ રીતે જ એના બધા કાર્યો થતા હોય. એ મિથ્યાત્વ મોહીનીની જે પ્રકૃતિ છે તે પ્રકૃતિને હળવી કરવી જોઈએ. સાથે સાથે જેમ જેમ કષાયભાવ પાતળા પાડવાનો પ્રયત્ન કરે, ઉપશમાવવાનો પ્રયત્ન કરે એની સાથે સાથે આ મિથ્યાત્વ મોહીનીની જે પ્રકૃતિ છે તેને ઉપશમાવવા સાધકે આ શરીર અને શરીર વડે થતી બધી ક્રિયા એનો જોનાર આત્મા છે. એટલે આમ આત્મા એ બધાનો જોનાર અને જાળનાર છે. આવી સતત જગૃતિ કેળવવાનો પ્રયત્ન અને પુરુષાર્થ સાધકે કરવો જોઈએ. અને આમ જ્યારે એના ખૂબ

ભાગ્ય કે એનામાં સામર્થ્ય આવ્યું કે આ અનંતાનુંબંધી કષાયને એ પહેલાં તો પોચા પાડે છે, પાતળા પાડે છે, અને આ મિથ્યાત્વ મોહીનીની જે ગ્રંથિને પણ પાતળી પાડતો જાય એમ કરતાં કરતાં જો એક ધન્ય પળ આવી જાય, એ ગ્રંથિને છોઢી નાખે તો એને સમ્યક્કર્દશનની પ્રાપ્તિ થાય એટલે કે સમક્ષિતની સ્પર્શના - ફરસના કીધું એટલે કે એને સમક્ષિતની સ્પર્શના થાય. એટલે કે એને પોતાના આત્માનો અનુભવ થાય અને એ અનુભવ થાય એટલે કે એને આમ સ્પષ્ટ શરીરની ક્રિયા જુદી અને આત્મા જુદો એવો સ્પષ્ટ અનુભવથી એને ખ્યાલ આવે. તો આમ જ્યારે જીવ એનો પુરુષાર્થ કરતાં કરતાં પોતાના આત્માને એના શરીરથી છૂટો પાડે, બેદજ્ઞાન કરીને છૂટો પાડે ત્યારે એને સમ્યક્કર્દશનની પ્રાપ્તિ થાય. તો સમક્ષિતની ફરસના થઈ ક્રિયા કહેવાય ? એ એક સવાલ મૂક્યો. પછી બીજો સવાલ કે એની સ્પર્શના થાય ત્યારે કેવી દશા વર્તતી હોય ? તો એ તો પછી જ્ઞાનદશા છે, કેમકે પછી આત્માની અનુભૂતિ થઈ ગઈ, આત્માનો અનુભવ થઈ ગયો. અને એ જે જ્ઞાનદશા કે જેની અંદર, જો કે શરૂઆતની અંદર એ કાચી જ્ઞાનદશા હોય, એટલે જ્ઞાનદશામાં જેટલો વખત એ જીવ જગૃત હોય એટલો વખત એ આત્મભાવમાં રહેતો હોય અને એટલો વખત એ પોતાના જ્ઞાનસ્વભાવમાં રહીને જોવા ને જાળવાની ક્રિયા કરતો હોય પણ જેવી એની જગૃતિ ઘટી જાય તો ફરી પાઇએ શરીરીભાવમાં આવી જાય, વળી જગૃત થાય એટલે આત્મજગૃત બની જાય. આમ કરતાં કરતાં પછી એની આત્મજગૃતિ વધતી જાય, વધતી જાય અને એ વખતે એને શરીર અને આત્મા બન્ને સ્પષ્ટ જુદા મહેસુસ થાય એટલું જ નહીં પણ એ જીવ જેને કહીએ એકદમ શાંતભાવમાં આવી જાય. એ જીવને પોતાને જ ખ્યાલ આવે કે અજ્ઞાનદશાની અંદર જે એની પરિસ્થિતિ હતી તે આખી પલટાઈ ગઈ. સાવ

બધું જ બદલાઈ ગયું અને એને સ્પષ્ટ ઘ્યાલ આવે કે અજ્ઞાનદશા અને જ્ઞાનદશા વચ્ચે કેટલો મોટો ફરક છે? એટલે કે પૂર્વ અને પશ્ચિમ બે દિશા આમ બન્ને એકબીજાથી વિરુદ્ધ જ છેને? તો એ ફરક એ જીવને મહેસૂસ થાય. આ દશાની પ્રાપ્તિ થાય એટલે જીવને આવો અનુભવ થાય. તો હવે સૌભાગ્યભાઈને અનુભવ કરી લખવા કહ્યું. સંસારી ઉપાધિનું જેમ થતું હોય તેમ થવા દેવું. બસ જીવનું કર્તવ્ય એ જ છે. બધા મહાપુરુષોના અભિપ્રાય એ જ છે કે જીવ પોતાના પૂર્વ ભવના બાંધેલા જે કર્મો છે એ કર્મો જે પણ પ્રકારે ઉદ્યમાં આવે તો એને શાંત ભાવે વેદવા. એમાં ન ઉદ્દ્દિગ્ન થવું, ન ઉચ્ચાટમય થવું, ન હાયહોય કરવી, ન રોકકળ કરવી. એ કર્મનો ઉદ્ય એ એની જગ્યાએ છે. અને સાધક છે તેનો જે પુરુષાર્થ છે તે બરાબર જળવાઈ રહે. પુરુષાર્થની અંદર એ જરા પણ ઢીલાશ ન આવવા દે. કેમકે કર્મનો ઉદ્ય ચિત્ર-વિચિત્ર આવ્યા જ કરવાનો. અને જીવનું ચિત્ત એ ઉદ્યમય જ રહ્યા કરે તો એ કોઈ દિવસ શાંત અને સ્થિર થઈ ન શકે. એટલે શાંત અને સ્થિર થવું હોય એ જીવે તો ઉદ્યને એક બાજુ મૂકી અને પોતાની સાધના છે એને મુખ્યપણે રાખી પુરુષાર્થ કરવો જોઈએ. ધીરજથી ઉદ્યને વેદવો યોગ્ય છે. ખૂબ ધૈર્ય હોવું જોઈએ. જીવને એમ થાય કે મારી આર્થિક સ્થિતિ આટલી બધી ખરાબ થઈ ગઈ. હું રસ્તાનો રઝળતો ભિખારી બની જઈશ. ખાવાના સાંસા થઈ જશે. શું કરીશું? આમ ચિત્ત કેટલું બધું ઉપાધિમય બની જાયને? પણ પ.કૃ. દેવ કહે છે કે આ ઉદ્યને ખૂબ જ ધીરજથી વેદવો જોઈએ.

પ્રતિકુળ હોય પણ મારે તો કર્મ ઉદ્યમાં આવ્યું એટલે એને વેદવું જ પડશે. એટલે એની ફિકર, ચિત્ત એ બધું છોરી દેવાનું. સંસારી ઉપાધિનું જેમ થતું હોય તેમ થવા દેવું. બસ જીવનું કર્તવ્ય એ જ છે. બધા મહાપુરુષોના અભિપ્રાય એ જ છે કે જીવ પોતાના પૂર્વ ભવના બાંધેલા જે કર્મો છે એ કર્મો જે પણ પ્રકારે ઉદ્યમાં આવે તો એને શાંત ભાવે વેદવા. એમાં ન ઉદ્દ્દિગ્ન થવું, ન ઉચ્ચાટમય થવું, ન હાયહોય કરવી, ન રોકકળ કરવી. એ કર્મનો ઉદ્ય એ એની જગ્યાએ છે. અને સાધક છે તેનો જે પુરુષાર્થ છે તે બરાબર જળવાઈ રહે. પુરુષાર્થની અંદર એ જરા પણ ઢીલાશ ન આવવા દે. કેમકે કર્મનો ઉદ્ય ચિત્ર-વિચિત્ર આવ્યા જ કરવાનો. અને જીવનું ચિત્ત એ ઉદ્યમય જ રહ્યા કરે તો એ કોઈ દિવસ શાંત અને સ્થિર થઈ ન શકે. એટલે શાંત અને સ્થિર થવું હોય એ જીવે તો ઉદ્યને એક બાજુ મૂકી અને પોતાની સાધના છે એને મુખ્યપણે રાખી પુરુષાર્થ કરવો જોઈએ. ધીરજથી ઉદ્યને વેદવો યોગ્ય છે. ખૂબ ધૈર્ય હોવું જોઈએ. જીવને એમ થાય કે મારી આર્થિક સ્થિતિ આટલી બધી ખરાબ થઈ ગઈ. હું રસ્તાનો રઝળતો ભિખારી બની જઈશ. ખાવાના સાંસા થઈ જશે. શું કરીશું? આમ ચિત્ત કેટલું બધું ઉપાધિમય બની જાયને? પણ પ.કૃ. દેવ કહે છે કે આ ઉદ્યને ખૂબ જ ધીરજથી વેદવો જોઈએ.

સર્વેએ એટલું જ હાલ તો કરવાનું છે કે જૂનું

મૂક્યા વિના તો ધૂટકો જ નથી; અને એ

મૂકવા યોગ્ય જ છે એમ દ્વારા કરવું.

માર્ગ સરળ છે, પ્રાપ્તિ હુલ્લબ છે.

- પત્રાંક ૨૧૦

ધ્યાન અધિકાર - ધૂન

મેરે સદ્ગુરુ કહેતે હૈ,
 તુ આર્તધ્યાન કો તજ;
સબસે હી બેહતર હૈ,
 તુ ધર્મધ્યાન કો ભજ;
મેરે સદ્ગુરુ સમજાતે,
 તુ રૌદ્રધ્યાન મત કર;
ધર્મધ્યાન મેં ચઠ કે દેખ,
 સચ્ચિદાનંદ હૈ ભીતર.
તિર્યં મેં ફંસના નહીં,
 નરકો મેં ન જના હૈ;
ધર્મધ્યાન કી રાહ પે ચલ,
 હમેં મુક્તિ કો પાના હૈ.
જ્ય જ્ય ગુરુદેવ મેરે,
 જ્ય જ્ય સદ્ગુરુ દેવા;
ભવસાગર તૈરના હૈ,
 પરમાનંદ પાના હૈ.
જ્ય જ્ય ભાઈશ્રી મેરે,
 જ્ય જ્ય સદ્ગુરુ દેવા;
તેરા દર્શન હી મેરા,
 અનમોલ ગેહના હૈ.
જ્ય જ્ય ગુરુમા ઘારે,
 જ્ય જ્ય સદ્ગુરુ દેવા;
તેરા પૂજન કરતે હી,
 હમેં મૌન મેં ખોના હૈ.
જ્ય જ્ય બાપુજી મેરે,
 જ્ય જ્ય સદ્ગુરુ દેવા;
તુજે હરદમ સંગ રખકર,
 હમેં અસંગ હોના હૈ.

ગુરુ પૂર્ણિમાએ હૈયે હરખ ન માય રે...

ગુરુ પૂનમના ગીતડાં ગાતાં, હૈયે હરખ ન માય રે.
ગુરુજી તમારા ગુણલાં ગાતાં, તન મન પુલકિત થાય રે.
આ ભવસાગર તરવા પ્રભુજી, આપ છો તારણહાર રે (૨)
આપે જ્ઞાનગંગાને વહાવી, કૃપા કરી છે અપાર રે (૨)
ગુરુજી મારા શ્વાસો, એક જ તારો છે રણકાર
ગુરુજી તમારા ચરણકમળમાં, વંદન કરું હું વારંવાર...
ગુરુ પૂનમના ગીતડાં ગાતાં, હૈયે હરખ ન માય રે...૧.
આતમસંગી પ્રભુજી તમે છો, જગમાં સૌથી અસંગ રે (૨)
ચિત્ત પ્રસન્ન, મુખુ શીતળ, સમતા નીતરે અંગ રે (૨)
ગુરુજી મારા મનમંદિરમાં, એક જ તારી મૂરત પૂજાય
ગુરુજી તુજમાં મુજને વિસારી, આતમ સહેજે અનુભવાય...
ગુરુ પૂનમના ગીતડાં ગાતાં, હૈયે હરખ ન માય રે...૨.
પ્રભુજી તુજની ઘ્યાતિ જગમાં, ધરધર માંહી ફેલાય રે (૨)
તુજમાં વહેતી અમીની ધારાથી, ભક્તો સૌ બિંજાય રે (૨)
ગુરુજી તમારા આતમ રંગો, સધણા જવો રંગાય રે
સદ્ગુરુ તુજ સમ નિજમાં રમતા, મુક્તિ સહેજે સધાય રે...
ગુરુ પૂનમના ગીતડાં ગાતાં, હૈયે હરખ ન માય રે...૩.
ગુરુ પૂનમના દિવસે પ્રભુજી, હાથ જોડીને માંગુ રે (૨)
બાપુજી તુજના દર્શનથી, નિત્ય સવારે જાગુ રે (૨)
ગુરુમા તુજના સંસ્મરણોમાં, જવન વીત્યું જાય રે
ભાઈશ્રીના પાવન ચરણોમાં, અંતિમ શાસ લેવાય રે...
ગુરુ પૂનમના ગીતડાં ગાતાં, હૈયે હરખ ન માય રે...૪.
મુક્તિ સહેજે સધાય રે, અંતિમ શાસ લેવાય રે.

રક્ષાબંધનના પવિત્ર પ્રસંગો...

ઓ સદ્ગુરુદેવ તમારા હાથે,
રાખડી બાંધુ ભક્તિ તણી,
સેવા કરું તારી પૂજા કરું,
જીવન સમર્પુ તુજ ચરણો ભણી

૧. મુજને મળે છે સુખ પ્રભુજ,
એક જ તારા દર્શનથી (૨)
અંગે અંગની શુદ્ધતા પામું,
એક જ તારા પૂજનથી

રક્ષા કરો પ્રભુ રક્ષા કરો,
મુજને (ભવના) જન્મના દુઃખથી મુક્ત કરો (૨)

૨. આંખો મારી નિત્ય દેખે,
તારાં અમ્ભી ભર્યા નયનોને (૨)
હૈયું નિત્ય સમરે પ્રભુજ,
તારાં અમૃત વચનોને,

રક્ષા કરો પ્રભુ રક્ષા કરો,
મુજને (ભવના) જન્મના દુઃખથી મુક્ત કરો (૨)

૩. શુરુજ તમારા આતમની સ્થિરતા,
ને મુખ પર સદાયે રહેતું જે સ્મિત (૨)
આપના જીવનમાં વહેતી જે સમતા,
એ જ છે સાચી ધર્મની રીત

રક્ષા કરો પ્રભુ રક્ષા કરો,
મુજને (ભવના) જન્મના દુઃખથી મુક્ત કરો (૨)

૪. આંતર દટ્ઠિથી આતમ નિહાળું,
ધર્મચક્ષુથી તુજને હું ભાળું (૨)
તારી કૃપાને નિત્ય સંભાળું,
સ્વમાં ઠરવું લાગે છે ઘારું

રક્ષા કરો પ્રભુ રક્ષા કરો,
મુજને (ભવના) જન્મના દુઃખથી મુક્ત કરો (૨)

શું કરવાથી સ્વરૂપમાં સરી પડાય ?

સ્વાનુભવ વૃત્તાંત

એક બહિરાતમ તજ, અંતરાતમને ભજું (૨)
પરમાત્મ પદ ને પૂજું, શુદ્ધાતમ પદને પૂજું (૨)
એક સમાધિ સુખમાં રિઝું (૨)

એક જિનવર પામી, ગુરુ ઋણને જ ગાઉં (૨)
જુદા જુદા ધેર હવે ના જાઉ (૨)
જુદી જુદી ગતિઓમાં ના જાઉ (૨)

એક આતમ સુખ પામી, કૃપાળુદેવને નમું (૨)
સંસારી સુખમાં ના રમું (૨)
જગતની વ્હાલપમાં ના રમું (૨)

એક નિઝાનંદ પામી, ભાઈશ્રીને સ્મરું (૨)
પ્રાણોને તેમના ચરણો ધરું (૨)
નોખા નોખા દેહ હવે ના ધરું (૨)

એક આંતર લય પામી ગુરુમાને પોકારું (૨)
બાધ્ય જીવન લાગે ખારું રે (૨)
એક તારું મુખ લાગે ઘારું રે (૨)

એક નિરવ શાંતિ બાપુજીથી જરી (૨)
ક્યારે મળી તેની ખબર ના પડી (૨)
સ્વસ્વરૂપમાં હું સરી પડી (૨)

— બ્રહ્મનિષ મીનળબેન

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર અને આરાધના શિબિર

“જ્ઞાનીપુરુષની આજ્ઞા છે તે, ભવમાં જવાને આડા પ્રતિબંધ જેવી છે.”

પ.પુ. ભાઈશ્રીની નિશ્ચામાં દર મહિને એકાંત મૌન આરાધના શિબિર અને આરાધના શિબિર યોજવામાં આવે છે. આ શિબિરથી સાધકના જીવનમાં આમૂલ પરિવર્તન સર્જતું હોય છે અને સાથે સાથે સાધનામાં પણ ખૂબ જ પ્રગતિકારક પરિણામ જોવા મળે છે.

જુલાઈ-૨૦૧૩ની એકાંત મૌન આરાધના શિબિર : ફરુન

તા. ૧૬-૭-૧૩ થી તા. ૨૦-૭-૧૩ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર-૬૩ તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં કુલ ૬૨ સાધકોએ ભાગ લીધો, જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના ૨૦ સાધકો, ચિંતનના ૧ તથા પૂર્ણ પ્રામિના ૨૨ સાધકો અને અર્ધ પ્રામિના ૧૮ સાધકો હતા.

આરાધના શિબિરમાં કુલ ૩૫ સાધકોએ ભાગ લીધો, જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના ૨ સાધકો, ચિંતનના ૧ સાધક, પૂર્ણ પ્રામિના ૧ ર સાધક અને અર્ધ પ્રામિના ૨૦ સાધકો હતાં, જેમાંથી રાજમાર્ગ યોગારોહણમાં જોડાયેલા ૧૭ સાધકો હતાં.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાંના પ્રશિક્ષણમાં પૂ. ભાઈશ્રીનો વિષય ‘ધ્યાન અધિકાર’ પ.પુ. મહોપાધ્યાય શ્રીમદ્ યશોવિજયજી વિરચીત પુસ્તક ‘અધ્યાત્મસાર’માંથી લીધેલ. પ.પુ.ભાઈશ્રીએ આ વિષય ખૂબ જ સુંદર રીતે સૂક્ષ્મતાપૂર્વક સમજાવેલ. સર્વ સાધકોના જીવનમાં સતત થઈ આવતા આર્તધ્યાન અને રૌદ્રધ્યાન તરફ સારી રીતે લક્ષ દોરાયું. જેથી સાધક આ ધ્યાનોથી દૂર રહેવા પ્રયત્નશીલ બનશે. પ.પુ.ભાઈશ્રીનો આ વિષય આરાધના શિબિરના સાધકો તે જ સમયે અન્નપૂર્ણા હોલમાં ટી.વી. દ્વારા લાઈવ ટેલીકાસ્ટથી સાંભળી શકેલ.

આરાધના શિબિરમાં બ્ર. રસિકભાઈનો વિષય પ.પુ. મહોપાધ્યાય શ્રીમદ્ યશોવિજયજી વિરચિત ‘અઠાર પાપ સ્થાનકની સજ્જાય’ લીધેલ જે સૂક્ષ્મતાપૂર્વક સમજાવેલ.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર : જુલાઈ-૨૦૧૩ના સાધકોની ફળશ્રુતિ

- ★ એકાંત મૌન શિબિરમાં ભાગ લેવાથી સાધનાના પરિણામોમાં ફાયદો જણાય છે. ધ્યાનમાં ચિંતન જાગૃતિ સાથે ગાંધું થતું સૂક્ષ્મ થાય છે. તેમ કરતાં ચિંતન અટકી જાય છે ત્યારે દેહ અને આત્મા સાવ જુદા છે તેવો અનુભવ રહે છે. તેમાં ઘણા સમય સુધી રહેવાય છે. પાછું ચિંતન ચાલુ થઈ જાય છે. તેથી આત્માનો નિશ્ચય બળવાન થતો જાય છે. કોઈ પણ કિયા કરતાં જ્ઞાયક આત્માનું લક્ષ રહે છે તેથી સાધના કરવામાં આનંદ આવે છે. — ઉચ્ચ શ્રેણી
- ★ બેદવિજ્ઞાનની કળા દિવસ દરમ્યાન રહેતી હોવાથી ધ્યાન-સાધનામાં ઘણો ફાયદો થયો છે. ઉપયોગની વિશુદ્ધિ વધતાં જ્ઞાયકભાવમાં સહજ રહેવાય છે. જ્ઞાન જ્ઞાનમાં પ્રતિષ્ઠિત થતું જાય છે, સ્થિરતામાં વધારો થતો જણાય છે. સ્વરૂપની લીનતા અનુભવમાં વેદાતી હોય છે. અંશે નિરાકૃતિ શાંતિ અને અતીન્દ્રિય આનંદનો અનુભવ રહે છે. અસ્તિત્વ ગુણનું વેદન પ્રગટ અનુભવાય છે. જાગૃતિ વખતે પસાર થતી કર્મધારા પ્રત્યે ઔદાસીનતા હોય છે. — ઉચ્ચ શ્રેણી

-
- ★ ધ્યાનના સમયે જે ઉપયોગ મન અને ઈન્ડ્રિયથી છૂટો પડ્યો છે તે ઉપયોગ અસ્તિત્વ સાથે જોડાણ કરે છે, તેમાં જેમ જેમ એકાગ્ર થવાય છે તેમ તેમ પ્રતિતીનું વેદન રહે છે. જ્યારે ઉપયોગ અસ્તિત્વમાં એકાકાર થાય છે ત્યારે માત્ર પોતાની હ્યાતી વેદાય છે. પ્રતિતીના વેદનમાં પણ શાંતિ, સુખ વેદાય છે પણ જ્યારે એકાકાર થાય ત્યારે નિરકુળ સુખનું વેદન થાય છે. આવો અનુભવ લાંબા ગાળે થાય છે પણ પ્રતિતી દરેક ધ્યાનમાં પણ વેદાય છે. જાગૃતિ હોય ત્યારે પણ વેદાય છે. — ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ★ આ શિબિરથી મને ચોક્કસ ફાયદો થયો છે અને ધ્યાનમાં સ્થિરતાનો પુરુષાર્થ ઘણો સારો રહ્યો છે. આનંદ આવે છે. લક્ષ્યબિંદુ પર તથા જ્ઞાતા-દષ્ટા બરાબર રહેવાય છે. — પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- ★ દિવસ દરમ્યાન અંતર્મુખ રહેવાની કોશિશથી બહારની રુચિ ઘટી રહી છે અને સાધનાની મહત્તમા વધી રહી છે. સ્વ તરફનું લક્ષ વધી રહ્યું છે, એને લીધે સારી-નરસી પરિસ્થિતિનો સહજ સ્વીકાર કરવો આસાન થઈ રહ્યો છે. એમાં ફેરફાર કરવાની વૃત્તિ ઘટી રહી છે. ભૂતકાળ વાગોળવાનું ઓછું થઈ રહ્યું છે. ભવિષ્યનો ભય ઘટી રહ્યો છે. એને લીધે ધ્યાનમાં, સ્થિરતામાં તથા વિચારોમાં ભળવાપણામાં સુધારો જણાય છે. મારા ઉત્સાહ અને આત્મબળ વધા હોય એમ લાગે છે. — પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- ★ શિબિરો ભરવાથી મને એક ખૂબ મોટો ફાયદો થયો છે કે આપે ભાઈશ્રી, જ્યારથી સ્વઅવલોકન કરવાની ધારા શરૂ કરી છે એ સ્વઅવલોકન કરવાથી મને અહીં જ નહીં પણ તાં-મારા ક્ષેત્રમાં હોઈએ ત્યારે પણ સતત જાગૃતિ રહે છે. ક્યાંય પણ દોષ દેખાય તો તરત જ જીવ પાછો ફરે છે. હવે મને એ સહજ થઈ ગયું છે, તો પણ હજુ બહુ સૂક્ષ્મ અવલોકન થતું નથી. — પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- ★ એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં રોજની સુવિચારણાનો સમય મને ખૂબ જ આંખ ખોલી દેવા જેવો હતો. વિચાર કરવાનો સમય મળ્યો તો ખબર પડી કે હું ક્યાં ક્યાં ગલત-ખોટા રસ્તે જાઉં છું અને કયાં સુધારો કરવો જોઈએ, કેવી રીતે મારે મારી રોજના જીવનમાં પરિવર્તન લાવવું જોઈએ. એટલું જ નહીં પણ જેમ શિબિરમાં આજો વખત જાગૃત રહેવાની કોશિશ છે એ હેબીટ બનાવી દેવી જોઈએ, જેથી અશુભભાવોને આવવા જ નહીં દેવા અને શુભ ભાવમાં રહેવાની કોશિશ કરવી. માનું મન જે અતિ ચંચળ હતું તે ધ્યાનમાં આટલી વાર સુધી સ્થિર રહી શકે છે તે જોઈ હું પોતે જ આનંદ અનુભવું છું. આ શિબિરથી મારા મનની સ્થિરતા ચોક્કસ વધી છે જેથી ધ્યાન સહજ રીતે થાય છે. ધ્યાનની મારી રુચિમાં ખૂબ જ વધારો થયો છે અને હું પોતે જ આનંદ પણ અનુભવું છું. — અર્ધ પ્રાપ્તિ
- ★ I really enjoyed એકાંત મૌન શિબિર. This Very much especially doing Dhyan which I found like I was progressing Stheerta (સ્થિરતા) is increasing and I believe I am able to stay in Drashta (દષ્ટા) Bhav (ભાવ) more. My thoughts are still there and sometimes very little in dhyan. I also tried to sit in Ardha Padmasan. (અર્ધ પદ્માસન) and will practice this more so I can ultimately sit in full Padmasan. — અર્ધ પ્રાપ્તિ

ઓગષ્ટ-૨૦૧૩ની એકાંત મૌન આરાધના શિબિર : ૬૪

તા. ૧૫-૮-૧૩ થી તા. ૧૬-૮-૧૩ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર - ૬૪ તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં કુલ ૨૫ સાધકોએ ભાગ લીધો, જેમાં ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીના ૧૦ સાધકો, ચિંતનના ૧ સાધક તથા પૂર્ણ પ્રાપ્તિના ૮ સાધકો અને અર્ધ પ્રાપ્તિના ૮ સાધકો હતાં.

આરાધના શિબિરમાં કુલ ૪ સાધકોએ ભાગ લીધો, જેમાં પૂર્ણ પ્રાપ્તિના ૨ સાધક અને અર્ધ પ્રાપ્તિના ૨

સાધકો હતાં, જેમાંથી ર સાધકો રાજમાર્ગ યોગારોહણમાં જોડાયેલ હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં તથા આરાધના શિબિરમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીનો વિષય ‘રતનશેખરસૂરિજી કૃત ભવ-વૈરાગ્ય શતક’ હતો. વિડીયો કેસેટ દ્વારા સંભળાવેલ.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર : ઓગસ્ટ-૨૦૧૩ના સાધકોની ફળશ્રુતિ

- ★ એકાંત મૌન આરાધના શિબિર ભરવાથી ત્યાગ-વૈરાગ્ય વધતા જાય છે, તેમ તેમ મન શાંત થતું જાય છે. બહારના વિચારો ઓછાં થાય તેમ સંકલ્પ ઘટતા જાય છે. આત્માની ઓળખાણ થતાં આ દેહ અને આત્મા જુદા છે. બન્ને એક ક્ષેત્રમાં રહેતા હતાં બન્નોનો સ્વભાવ જુદો છે તેવું ભેદજ્ઞાન કરી શકાય છે.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ★ એકાંત મૌન શિબિરમાં ભાગ લેવાથી સાધનાના પરિણામોમાં ફાયદો જણાય છે. ધ્યાનમાં ચિંતન જગૃતિ સાથે ગાઢું સૂક્ષ્મ થાય છે તેમ તેમ આંતરિક વૈરાગ્યમાં વધારો થાય છે, તેથી આનંદ આવે છે. કોઈ કિયા કરતાં જ્ઞાયક આત્મા તરફ વધારે લક્ષ રહે છે, તેથી સાધના કરવામાં આનંદ આવે છે.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ★ આ શિબિરમાં લગતભગ બધા જ ધ્યાનો ખૂબ જ સ્થિરતા, એકાગ્રતાપૂર્વક અને સૂક્ષ્મપણે ગાઢ ચિંતન સાથે થયેલા. ઘણા બધા ધ્યાનોમાં જ્યારે ચિંતનનો પણ અભાવ થઈ જતો તે વખતે અંદરથી જે હર્ષ-આનંદનું વેદન થઈ આવતું તે કહેવું મુશ્કેલ લાગે છે. આ વેદન કરનાર કહો કે ખુદ પોતે આત્મા જ હોય તેવું સ્પષ્ટ અનુભવાતું. મને તો સ્પષ્ટ જણાતું હતું, સાચું તો સદ્ગુરુજી કહે તે જ સાચું માનું.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ★ એકાંત મૌન શિબિરમાં મનને નવરા પડવાનો સમય જ મળતો નથી. વધુ લખવામાં અને સુવિચારણા કરવામાં જ ઘણો સમય જાય છે. કોઈની સાથે વાત પણ કરવાની ન હોય તેથી રાગ-દ્રેષ થાય નહીં. ધ્યાન સારા થતા હતાં, સારા થાય એટલે કંટાળો ન આવે અને ઉત્સાહથી થાય. મન બરાબર સાધન પર સ્થિર રહેતું હતું. વિચારોમાં ભળવાપણું ન હતું. દણિ લક્ષણિન્દુ ઉપર રહેતી. કોઈ ભવના પુઝ્યોએ આ સાધના મળી છે અને જ્ઞાની સદ્ગુરુ મળ્યા છે.
— પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- ★ સ્વાધ્યાયમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ સંસારનું સૂક્ષ્મ અને સત્ય નિરૂપણ કર્યું છે. જીવને હૈયા સૌંસરવા ઉત્તરી જાય છે અને વૈરાગ્ય વધારવા કટિબદ્ધ બનાય છે. વૈરાગ્ય અને ઉપશમ એ તો સાધનાના પાયા છે તે ન હોય તો તેનો પાયો ડગમગી જાય છે અને પુરુષાર્થ કરવા હતાં જોઈએ તેવું ફળ મળતું નથી.
— પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- ★ શિબિરમાંથી સ્વક્ષેત્રે ગયા પછી પણ પ્રગતિ ચાલુ રહે છે. નિર્ણયો સમાધાન કરી અને હળવા લેવાય છે. વૈરાગ્ય અને ઉપશમભાવ વધતા જાય છે. મોહાસક્તિ પાતળા પડતા હોય તેવું લાગે છે. શિબિરમાં મારી ચોક્કસ પ્રગતિ થઈ છે.
— પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- ★ કુદરતી શાંત વાતાવરણમાં રહી, એકાંત અને મૌનવાસ કરી સાધના કરવાનો અમૂલ્ય લાભ મળવાથી એકાંત, શાંત, મધુર વાતાવરણની અસર મન ઉપર પડે છે. આવા શાંત વાતાવરણમાં મન વધારે શાંત થાય છે. સાધનાને વધારે બળ મળે છે, સાધના વેગવંતી બને છે.
— અર્ધ પ્રાપ્તિ

- ★ ભવ-વૈરાગ્ય શતક જેવો વિષય મેં પહેલી વાર સાંભળ્યો અને મને એટલો બધો આનંદ થઈ આવ્યો છે કે હર્ષ સમાતો નથી કારણ કે એક રીતે મારી આંખ ખોલી, તેની જાણ થઈ અને કેટલો ભાગ્યશાળી કે આજ ગુરુગમ બીજ સાથે પ્રભુના ધામમાં આ બોધ ગ્રહણ કરું છું. — અર્ધ પ્રામિ

વિકાસ માટે એકાંત

માણસના પાયાના ડરમાં સૌથી મુખ્ય જો કોઈ ડર હોય તો એ એકલા રહેવાનો છે. આપણે કોઈ સમાચાર રસ્તા પર ભૂલા પડી ગયા હોઈએ કે પછી કોઈ આફિતમાં ફસાઈ ગયા હોઈએ અને આપણને મદદ જોઈએ. આ વાત એકદમ અલગ છે. આવી સ્થિતિમાં એકલા રહેવાનો ડર લાગે એ વાજબી છે. પરંતુ મોટાભાગના લોકો એકલા રહેવાથી અથવા તો એકલા હોવાને લીધે ડરે છે. મુશ્કેલી ઊભી થાય એવી સ્થિતિ ન હોય, એકદમ સુરક્ષિત હોય છતાં પણ એકલા હોવાના ડરને તેઓ પોષે છે. ખાસ કરીને કોઈ છોકરી કે સ્વી એકલી રહેવા લાગે તો લોકોની તેને જોવાની દસ્તિ બદલાઈ જાય છે. આપણા ઘરમા કોઈ પણ વ્યક્તિ એકલી રહેતી હોય તો લોકો એને વિચિત્ર રીતે જુએ છે. આ ડરને લીધે જ આપણે પરિવાર, સંસાર, વગેરેની વ્યવસ્થા કરી છે. મૃત્યુ આપણને એકલા પાડી દેશે એવું વિચારી મૃત્યુથી પણ ડરીએ છીએ.

એકલા હોવું તેને આપણા સમાજમાં ખરાબ માનવામાં આવે છે કારણકે લોકો હંમેશા સમૂહમાં જીવે છે. આ જ કારણને લીધે વ્યક્તિ પોતાના અલગ વ્યક્તિત્વનો વિકાસ કરી શકતો નથી. આપણે જ્યારે એકલા હોઈએ છીએ, ત્યારે અંધારામાં હોઈએ છીએ. મુશ્કેલીમાં કે બીમારીમાં ઈશ્વરને યાદ કરીએ છીએ. એ વખતે પણ આપણે કોઈ બીજાની કલ્પના કરીએ છીએ કે કોઈ સાથે છે. જ્યાં સુધી આપણે કોઈનો સાથ શોધતા રહીશું ત્યાં સુધી આપણે જાત સાથે જોડાઈ નહીં શકીએ, આપણી અંદર પ્રવેશ કરી શકીશું નહીં. અંદર એ જ વ્યક્તિ પ્રવેશ કરી શકે છે જે એકલા હોવાને લીધે ખુશ હોય છે. પોતાની મસ્તીમાં મસ્ત રહે છે.

વ્યક્તિના આત્મવિકાસ માટે એનું એકલું હોવું જરૂરી છે. પ્રતિભા એકાંતમાં જ વિકાસ પામે છે. રચનાત્મક લોકો એકલા રહેવાનું પસંદ કરે છે, કારણકે ચિંતન કરવામાં એમને અન્ય વ્યક્તિની હાજરી નડતરરૂપ બને છે. આધ્યાત્મિક શોધ ત્યારે જ શરૂ થાય છે જ્યારે કોઈને અંદરના જન્મજાત એકાંતપણાનો અહેસાસ થવા લાગે છે. એમને એ પણ દેખાય છે કે આપણી આસપાસ ભલે ગમે એટલા લોકોને લેગા કરવામાં આવે, પણ દરેક વ્યક્તિ છેવટે તો એકલી જ છે. આ જ શાશ્વત સત્ય છે. તેથી એકાંતથી ડરવાને બદલે તેને પ્રેમ કરતાં શીખો. તો જીવન જીવવાની વધારે મજા પડશે.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર જે સાધકે ભરી છે તેને ઉપરની વાત વધારે સમજશે અને જે સાધકે એકાંત મૌન આરાધના શિબિર હજુ ભરી નથી તે ઉપરની વાતથી શિબિર ભરવા અવશ્ય પ્રેરિત બનશે.

□ □

સ્વાનુભૂતિ

— બ્રહ્મનિષ્ઠ શ્રી રસિકભાઈ

સ્વ-સ્વરૂપનું લક્ષ આવતાં જ્ઞાતાધારાની વૃદ્ધિ થતાં તે સ્વરૂપનું ધ્યાન થતાં, તેમાં એકાગ્ર થતાં, તે સ્વરૂપમાં વેગ તીવ્રતાએ આવી ઉપયોગ પરલક્ષથી છૂટો પડી પોતાના સ્વ-સ્વરૂપમાં સ્થિર થઈ, ચૈતન્ય ભગવાન તે સ્વરૂપને અનુભવતા હતા. પોતાના નિર્વિકલ્પ સહજ સ્વરૂપમાં જેલી રહ્યા હતા, રમી રહ્યા હતા, મનુષ્યને અદ્ભૂત એવા આત્મદ્રવ્યની મહિમા કોઈ અપાર છે. ચૈતન્ય દેવ આનંદ તરંગોમાં ડોલતા હતા. અનંતકાળથી છૂપાયેલા આત્મભગવાન પ્રગટ થયા, તેનો છૂપાયેલો એવો અનુપમ અમૃત સ્વાદ વેદાયો, અનુભવાયો, તે શ્રી સદ્ગુરુદેવની નિષ્ઠારણ કરુણાનું પરિણામ છે.

હે વીતરાગ ! હવે તો તમારા ચરણકમળ સેવવાની બહુ ભાવના થઈ જાય છે. સ્વરૂપ સિવાય કાર્મણ વર્ગણાના નિમિત્તે પ્રગટ થતો સમસ્ત શુભાશુભ ભાવ-પરભાવ તે બોજારૂપ ને ઉપાધિરૂપ લાગે છે, તેના પ્રત્યે સહજપણે વિશેષ પ્રમાણમાં ઉદાસીનતા આવી જાય છે, જો તે પ્રત્યે થાક લાગવાથી ચૈતન્ય સ્વસ્વરૂપમાં સહજપણે વિશેષ સ્થિત થાય છે. અંતરંગ સ્થિતિ આવી હોવાના કારણે કેટલીક વાર બાધ્ય સંગ-પ્રસંગ પ્રત્યે પણ ઉદાસીનતા આવી જાય છે, ને તે બાધ્ય સંગ-પ્રસંગમાં ઉપાધિરૂપને બોજારૂપ લાગે છે. તેમાં પણ અપ્રશ્નાસ્ત પરિચય વિશેષે કરી અરુચિકર લાગે છે, કારણ કે તેને પોતાની અંદર પ્રગટ રહેલી આત્મસ્થિતિ સાથે મેળ નથી.

પ્રશ્ના પરિચયમાં કેટલાંક સંગ-પ્રસંગો

પ્રવૃત્તિરૂપ લાગવાથી તે પણ ઉપાધિરૂપ ને બોજારૂપ લાગે છે. આંતરપરિણામની અધૂરાશને લઈને તે પ્રસંગોમાં ઊભું રહેવાય છે, પરંતુ ઉપયોગ ત્યાંથી પાછો વળે છે. જે સમયે અસંગદશાએ એકાંતવાસમાં મુનિઓ પોતાના સ્વરૂપમાં વિચરણ કરી રહ્યા હતા. તે કાળને ધન્ય છે. આ કાળે, આ કોને આપણો જન્મ થવો તે કેટલાંક સાધનોની દુર્લભતા બતાવે છે. તો પણ અસીમ ઉપકારી, આપર્વવાણી પ્રકાશનાર સદ્ગુરુદેવની પ્રાપ્તિ થઈ છે તે મહત્વ પુણ્યનો આપણો તે પ્રકારનો ઉદ્ય છે, તો તેમની આશ્રય ભક્તિને કારણે આત્મસાધનાની સુલભતા જણાય છે.

જ્યારે દ્રવ્ય-ક્ષોગ-કાળની અનુકૂળતાએ સ્વરૂપસાધક આત્માઓનો સમાગમ થવારૂપ પરિણામશે ત્યારે તે પ્રાપ્તિ થવા રૂપ યોગ બનશે. જ્યાં પૂર્ણતાવાળા જ્ઞાનીઓની હાજરી નથી ત્યાં સત્રદેવની તથા સદ્ગુરુની વાણી તરફનો પ્રશસ્ત ભાવ આવ્યા વગર રહેતો નથી.

કોઈ-કોઈ વાર સ્વરૂપમાં સહજપણે, નિર્વિકલ્પપણે ઠરી જવાનો યોગ બની આવે છે અને વળી બહાર આવી જાય છે ત્યારે પણ ભેદજાનની-જ્ઞાતાધારાની સહજ સમાધિ પરિણમેલી જણાય છે. સ્વરૂપમાં લીન થાય છે ત્યારે આત્માના અચિત્ય અનંત ગુણપરિણામનના તરંગોનું વેદન થયા કરે છે. સુખ ને આનંદ સ્વરૂપમાં છે. વિભાવમાં જવું તે બધું દુઃખરૂપ અને ઉપાધિરૂપ છે.

દ્રવ્ય દસ્તિથી દ્રવ્ય પરિપૂર્ણ છે, પણ પર્યાયમાં અધૂરાશ છે. પુરુષાર્થ દ્વારા ચૈતન્યનો જે વીર્ય-ગુણ છે, તે દ્વારા સાધક આગળ વધતો જાય છે ને અનુક્રમે સાધ્યની પૂર્ણતા પામે છે. જે યોગ પ્રાપ્ત

થયો છે, તેનો ઉપયોગ કરી પોતાના ચૈતન્ય સ્વરૂપને પ્રગટ કરવાનો પુરુષાર્થ કરી લેવા જેવો છે, કારણ કે પ્રશસ્ત કે અપ્રશસ્ત સર્વ પરિણાતિ ઉપાધિસ્વરૂપ છે. સર્વના સાક્ષીરૂપ વેદન પરિણામ રહેવાં તે સમાધિરૂપ છે તથા સ્વરૂપ સ્થિરતા તે સમાધિ સ્વરૂપ છે. આ સ્થિતિ પ્રગટાવવાનો અવસર પ્રાપ્ત થયો છે. તો પુરુષાર્થ વધારી નિર્મણ પર્યાપ્તિને વિશેષ પ્રગટ કરી લેવી તે શ્રેયરૂપ છે.

જ્ઞાનદશામાં પોતાના સ્વરૂપના યથાર્થ બોધથી ઉત્પન્ન થયેલી દશામાં તે આત્મા નિજભાવનો એટલે જ્ઞાન, દર્શન (યથાસ્થિત નિર્ધાર) અને સહજ પરિણામનો કર્તા છે. અજ્ઞાન દશામાં કોથ, માન, માયા, લોભ એ આદિ પ્રકૃતિનો કર્તા છે અને તે ભાવનાં ફળનો ભોક્તા થતાં પ્રસંગવશાત, ઘટપટાદિનો નિભિત્તપણે કર્તા છે. ઘટપટાદિ પદાર્થના મૂળ દ્રવ્યનો તે કર્તા નથી, પણ તેને કોઈ આકારમાં લાવવારૂપ કિયાનો કર્તા છે. આ ભાવ થયો તેને જ જૈનધર્મ કર્મ કહે છે. પણ વાસ્તવિક પણે વિચારણા કરતાં આત્મા ઘટપટાદિનો તથા કોધાદિનો કર્તા થઈ શકતો નથી. માત્ર નિજસ્વરૂપ એવા જ્ઞાન-પરિણામનો જ કર્તા છે, એમ સ્પષ્ટ સમજાય છે. (વ. ૫. ૫૩૦)

અજ્જાનભાવથી કરેલાં કર્મ પ્રારંભકાળે બીજરૂપ હોઈ (સત્તામાં પડેલા હોવાથી) સમયનો યોગ પામી ફળરૂપે પરિણામે છે, અર્થાત્ તે કર્મો આત્માને ભોગવવા પડે છે. જેમ અન્જિના સ્પર્શો ઉષ્ણપણાનો સંબંધ થાય છે અને તેનું સહેજે વેદનારૂપ પરિણામ થાય છે, તેમ આત્માને કોધાદિ ભાવના કર્તાપણાએ જન્મ, જરા, મરણાદિ વેદનારૂપ પરિણામ થાય છે.

અજ્જાનભાવના અનેક પરિણામરૂપ બંધનો

પ્રસંગ આત્માને છે, તે જેમ જેમ છૂટે છે, તેમ તેમ મોકદશાનો અનુભવ થાય છે અને તેનું ઘણું જ અલ્પપણું જ્યારે થાય છે ત્યારે સહેજે આત્મામાં નિજભાવ પ્રકાશી નીકળીને અજ્જાનભાવરૂપ બંધથી છૂટી શકવાનો પ્રસંગ ઊભો થાય છે. એવો સ્પષ્ટ અનુભવ થાય છે. કેવળ આત્મભાવ આ દેહમાં રહેવા છતાં પણ આત્મામાં પ્રગટે છે અને સર્વ સંબંધથી કેવળ પોતાનું બિન્નપણું અનુભવમાં આવે છે, અર્થાત્ મોકદપદ આ દેહમાં અનુભવમાં આવવા યોગ્ય છે. (વ. ૫. ૫૩૦)

‘આત્મા છે’, ‘આત્મા નિત્ય છે’, ‘આત્મા કર્મનો કર્તા છે’, ‘આત્મા કર્મનો ભોક્તા છે’, તેથી તે નિવૃત્ત થઈ શકે છે અને નિવૃત્ત થઈ શકવાનાં સાધન છે.’ એ છ કારણો જેને વિચારે કરીને સિદ્ધ થાય, તેને વિવેકજ્ઞાન અથવા સભ્યકૃદર્શનની પ્રાપ્તિ ગણવી એમ શ્રીજિને કહ્યું છે. જેના ઉપર મુમુક્ષુ જીવે વિશેષ કરી અભ્યાસ કરવા યોગ્ય છે. પૂર્વના કોઈ વિશેષ અભ્યાસ બળથી એ છ કારણોનો વિચાર ઉત્પન્ન થાય છે, અથવા સત્તસંગના આશ્રયથી તે વિચાર ઉત્પન્ન થવાનો યોગ બને છે. સંસારમાં રહેલાં અનિત્ય પદાર્થ પ્રત્યે મોહબુદ્ધિ રહેલી હોવાને લીધે આત્માનું અસ્તિત્વ, નિત્યત્વ અને અવ્યાબાધ સમાધિસુખ ભાનમાં આવતું નથી. એ માટે સત્તસંગ, સત્તશાસ્ત્ર અને પોતામાં સરળ વિચારદશા ઉત્પન્ન કરી ગ્રંથિભેદના વિષયમાં વિશેષ શ્રમ (પુરુષાર્થ) કરવા યોગ્ય છે, કે જેના પરિણામમાં નિત્ય શાશ્વત સુખસ્વરૂપ એવું આત્મજ્ઞાન થઈ સ્વરૂપ આવિર્ભાવ થાય છે. (વ. ૫. ૫૭૦)

ચૌદ્ધપૂર્વધારી અગિયારમેથી પાછો પડે છે, તેનું કારણ પ્રમાદ છે. પ્રમાદના કારણથી તે એમ જાણે

કે ‘હવે મને ગુણ પ્રગટ્યો’ આવાં અભિમાનથી પહેલે ગુણસ્થાનકે જઈ પડે છે અને અનંતકાળનું ભ્રમણ કરવું પડે છે. માટે જીવે અવશ્ય જાગૃત રહેવું કારણ કે વૃત્તિઓનું પ્રાબલ્ય એવું છે કે તે હરેક પ્રકારે છેતરે છે.

અગિયારમા ગુણસ્થાનકેથી જીવ પડે છે તેનું કારણ એ છે કે વૃત્તિઓ પ્રથમ જાણે છે કે ‘હમણાં આ શૂરાતનમાં છે એટલે આપણું બળ ચાલવાનું નથી’ અને તેથી ચૂપ થઈ બધી દબાઈ રહે છે. ‘કોધ કરવો છે તેથી છેતરાશે નહીં, માનથી પણ છેતરાશે નહીં, તેમ માયાનું બળ ચાલે તેવું નથી.’ એમ વૃત્તિએ જાણ્યું કે તરત ત્યાં લોભ ઉદ્યમાન થાય છે. ‘મારામાં કેવી રિષ્ટિ, સિદ્ધિ અને ઐશ્વર્ય પ્રગટ થયાં’ એવી વૃત્તિ ત્યાં આગળ થતાં તેનો લોભ થવાથી ત્યાંથી જીવ પડે છે અને પહેલે ગુણસ્થાનકે આવે છે.

આ કારણથી વૃત્તિઓને ઉપશમ કરતાં કરતાં ક્ષય કરવી, એટલે ફરીને ઉદ્ભવે નહીં. જ્યારે જ્ઞાનીપુરુષ ત્યાગ કરાવવાને માટે કહે કે આ પદાર્થ ત્યાગી દે, ત્યારે વૃત્તિ ભૂલવે છે કે ઠીક છે, હું બે દિવસ પછી ત્યાગીશ. આવા ભૂલવામાં પડે છે કે વૃત્તિ જાણે છે કે ઠીક થયું, અણીનો ચૂક્યો સો વર્ષ જીવે, એટલામાં શિથિલપણાનાં કારણો મળે કે ‘આ ત્યાગવાથી રોગનાં કારણો થશે, માટે હમણાં નહીં પણ આગળ ઉપર ત્યાગીશ.’ વગેરે વગેરે વિચારો થયા કરે અને આ રીતે વૃત્તિઓ છેતરે છે.

આત્મા કોણે અનુભવ્યો કહેવાય ? સમાધાન : તલવાર ભ્યાનમાંથી કાઢવાથી જેમ જુદી માલુમ પડે છે તેમ દેહથી આત્મા સ્પષ્ટ જુદો બતાવે છે. તોણે આત્મા અનુભવ્યો કહેવાય. દૂધ ને પાણી

ભેગાં છે તેવી રીતે આત્મા અને દેહ રહેલાં છે. દૂધ અને પાણી કિયા કરવાથી જુદા પડે ત્યારે જુદાં કહેવાય. તેવી રીતે આત્મા અને દેહ કિયાથી જુદાં પડે ત્યારે જુદાં કહેવાય.

આમ, દેહથી બિન્ન આત્મા જાણ્યો હોય તો પછી એક પર્યાયથી માંડી આખા સ્વરૂપ સુધીની આંતિ થાય નહીં. પોતાનાં દોષ ઘટે, આવરણ ટળે તો જ જાણવું કે જ્ઞાનીનાં વચનો સાચા છે. જ્ઞાન તેનું નામ કે જે હર્ષ-શોક વખતે હાજર થાય; અર્થાત્તુ હર્ષ-શોક થાય નહીં. સમ્યગ્રદિષ્ટ હર્ષ-શોકાદિ પ્રસંગમાં તદ્દન એકાકાર થાય નહીં. તેમના પરિણામ નિર્ધંસ થાય નહીં. બહુ જ જાગૃતિ હોય.

શું વિચાર કરવાથી સમભાવ આવે ?

સમાધાન : વિચારવાનને પુદ્ગલ ભાવોમાં તન્મયપણું, તાદાત્મયપણું થતું નથી. અજ્ઞાની પૌદ્રગલિક સંયોગના હર્ષનો પત્ર વાંચે તો તેનું મોહું ખુશીમાં દેખાય અને ભયનો કાગળ આવે તો ઉદાસ થઈ જાય. તન્મયપણું થાય તેને જ હર્ષ-શોક થાય છે. કોઈ પણ પ્રસંગમાં હર્ષ-શોક થાય નહીં તો સમભાવ-સમતા આવે. સમતા-સાક્ષીભાવ, દષ્ટાભાવ એ જ સંવરનું મોટામાં મોહું કારણ છે.

સત્સંગ અને વિચારજાનો (સુવિચારજાનો) યોગ ન મળે તો આત્મગુણ પ્રગટ થતો નથી અર્થાત્તુ પોતાની ઓળખાણ થતી નથી. જે જીવને જ્ઞાનીની યથાર્થ ઓળખાણ થઈ તે જીવ ભવમુક્ત થયો. જ્ઞાનીપુરુષનું અગમ્ય, અગોચર માહાત્મ્ય છે. તેનું જેટલું ઓળખાણ થાય તેટલું માહાત્મ્ય લાગે અને તે તે પ્રમાણમાં તેનું કલ્યાણ થાય. દૃઢ નિશ્ચય કરવો કે વૃત્તિઓ બહાર જતી ક્ષય કરી

અંતરવૃત્તિ કરવી, અવશ્ય એ જ જ્ઞાનીની આજ્ઞા છે. વિચારવાનને સદ્ગુરુનો યોગ મળતાં તત્ત્વપ્રતીતિ થાય.

મિથ્યાત્વની ગ્રંથિ છે. તેની સાથે બીજી મોહનીયની પ્રકૃતિ જોડાઈને સાત પ્રકૃતિ થાય છે. ‘માન’ ઊભું થાય કે સાતે પ્રકૃતિ ઊભી થઈ જાય, તેમાં અનંતાનુભંધીની ચાર પ્રકૃતિ ચક્વર્તી સમાન છે. મિથ્યાત્વની રક્ષા કરનાર અનંતાનુભંધી કખાય છે. માટે અનંતાનુભંધી કખાયને મોળી પાડતાં પાડતાં ક્ષય કરવાનો પુરુષાર્થ કરવાનો છે. જેથી મિથ્યાત્વની ગ્રંથિનો છેદ કરવા માટેની અનુકૂળતા પ્રાપ્ત થાય છે અને સમ્યક્ફર્દ્ધન પ્રગતે છે આવિભાવ પામે છે. (૩. છા. ૪ના આધારે)

સમકિતને બરાબર વિચારે તો નવમે સમયે કેવળજ્ઞાન થાય, નહીં તો એક ભવમાં કેવળજ્ઞાન થાય, છેવટે પંદરમે ભવે કેવળજ્ઞાન થાય જ. માટે સમકિત સર્વોત્કૃષ્ટ છે. સમકિતીને કેવળજ્ઞાન મેળવવાની ઈચ્છા પણ વિરમી જાય છે, કારણ કે સમકિત-બોધબીજ પ્રગટયું એટલે તેમાંથી કેવળજ્ઞાન અવશ્ય પ્રગટવાનું છે, તેની ખાત્રી જીવને થઈ જાય છે, તેથી સમકિતીને કેવળજ્ઞાનની ઈચ્છા રહેતી નથી તેમ અહીં કહેવાનો ભાવ છે. આવી જ વાત પ.કૃ.દેવે પત્રાંક ૧૬૫માં પણ કરી છે. તેઓ લખે છે કે ‘આપને પ્રાપ્ત થયેલાં જ્ઞાનને જ સર્વ સમર્થ પુરુષો ગાઈ ગયા છે. એ જ્ઞાનની દિન-પ્રતિદિન આ આત્માને વિશેષતા થતી જાય છે. હું ધારું ધું કે કેવળજ્ઞાન સુધીની મહેનત કરી અલેખે તો નહીં જાય. મોક્ષની આપણાને કાંઈ જરૂર નથી. નિઃશંકપણાની, નિર્ભયપણાની, નિર્મુઝનપણાની અને નિસ્પૃહપણાની જરૂર હતી, તે ઘણે અંશે પ્રાપ્ત થઈ જણાય છે અને પૂર્ણ અંશે પ્રાપ્ત કરાવવાની

કરુણાસાગર ગુપ્ત રહેલાની કૃપા થશે એમ આશા રહે છે. જગતને, જગતની લીલાને બેઠાં બેઠાં મફતમાં જોઈએ છીએ.’ (પત્રાંક ૧૬૫ના આધારે)

માટે વૃત્તિઓને ગમે તેમ કરી રોકવી, જ્ઞાન વિચારથી રોકવી, લોકલાજથી રોકવી, ઉપયોગથી રોકવી ગમે તેમ કરીને પણ વૃત્તિને રોકવી. મુમુક્ષુઓએ ‘કોઈ પદાર્થ વિના ચાલે નહીં’ એવું રાખવું નહીં. દરેક પ્રસંગમાં મારાપણું થતું અટકાવવું, તો ચિંતા, કલ્પનાઓ પાતળી પડશે, વિચારણા દ્વારા તૃષ્ણાને રોકવી. બાધ્ય ઉપયોગ તૃષ્ણાની વૃદ્ધિ થવાનું નિમિત્ત છે. માટે ઉપયોગને અંતર્મુખ કરવાનો પુરુષાર્થ અત્યંતપણે કરવાની જરૂર છે. (૩.છા.૫ ના આધારે)

‘આવો અમારી સાથે’ સત્સંગ મંડળ દ્વારા

નેત્રનિદાન કેમ્પ

તા. ૧૬-૮-૨૦૧૭ના રોજ ‘આવો અમારી સાથે’ સત્સંગ મંડળ, સાયન (મુંબઈ)ના આર્થિક સહયોગથી ચુડા ગામે નેત્રનિદાન કેમ્પ યોજવામાં આવેલ હતો. આ કેમ્પનું ઉદ્ઘાટન શ્રીશ્રી વિક્રમભાઈ, મુંબઈના ખાતનામ ડૉ. શ્રી કુલીનભાઈ કોઠારી તથા ડૉ. શ્રી ક્રમલભાઈ શાહના વરદ્ધ હસ્તે થયેલું હતું.

આ કેમ્પનો લાભ કુલ ૪૫૦ દર્દીઓએ મેળવેલ હતો, તેમાંથી ઉત્ત દર્દીઓને ઓપરેશન માટે સલાહ આપવામાં આવતાં તેમાંથી ૮ દર્દીઓ તા. ૧૭-૮-૨૦૧૭ના સાયલા આવેલ, તેથી તેઓના ઓપરેશન કરવામાં આવેલ.

‘આવો અમારી સાથે’ સત્સંગ મંડળ, સાયન (મુંબઈ)ના મુમુક્ષુગણે સાયલા ખાતે આવેલ આંખની હોસ્પિટલ તેમજ આશ્રમ દ્વારા ચાલતી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વિષે માહિતી પ્રાપ્ત કરેલ તેમજ સારા પ્રમાણમાં સંસ્થાને દાન આપેલ. □

**ચિ. વીર મનીશ શાહના સી.એ. થયા
તે નિમિત્તે પ.પુ. ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય**

૪ ઓગસ્ટ ૨૦૧૩ની સુપ્રભાતે સર્વ મુમુક્ષુભાઈઓ-બહેનો પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીના સ્વાધ્યાય માટે આજ્ઞાસન હોલ, મુંબઈ ખાતે ભેગા થયેલા. વીર મનીશ શાહના સી.એ. પરીક્ષા પાસ થવાની ખુશાલીમાં તેના પરિવાર તરફથી આ સ્વાધ્યાય ઘોજવામાં આવેલો.

સવારે ૧૦.૩૦ વાગે પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રી હોલ પર પધાર્યા. તેમનું સ્વાગત મુમુક્ષુઓએ હાથમાં દીવા, આંખોમાં ઉત્સાહ અને હૃદયમાં ભક્તિથી કર્યું.

શ્રી મીનળબેને કાર્યક્રમની શરૂઆત કરતાં ત્રણ ‘વીર’ની વાત કરી.

- (૧) સૌ પ્રથમ વીર પ્રભુ - ભગવાન મહાવીર
- (૨) વીર પ્રભુના વારસ, વીર ગુણના ધારક - પરમપૂજ્ય ભાઈશ્રી
- (૩) વીર મનીશ શાહ

શ્રી મીનળબેને વીર પ્રભુને વંદન કરતાં ‘વીર પ્રભુનું મુખું જોવા મનું લલચાય...’ એ પ્રાર્થના ભાવસભર રીતે ગાઈ.

ત્યાર બાદ પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીના હાથે દીપ પ્રાગટ્ય કરવામાં આવ્યું.

મુમુક્ષુ જહાનવીએ સુમધુર કંઠે ‘તુમ્હી હો’ ભજન ગાયું. સોહમ અને વીરે તેમાં સાથ પુરાવ્યો. પછી મનીશભાઈ અને નીકિતાબેને પ.પુ. ભાઈશ્રી અને સર્વ મહેમાનોનું ઉમળકાભેર સ્વાગત કર્યું.

શ્રી વિકમભાઈ અને હિરેન બોરડીયાએ ‘ગુરુ આપકી કૃપાસે સબ કામ હો રહા હૈ...’ ભજન ગાઈ સર્વને મંત્રમુખ કરી દીધા. ત્યાર બાદ જેની સર્વ ઉત્કંઠાભેર રાહ જોતા હતા એવો દિવ્ય સ્વાધ્યાય શરૂ થયો.

પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીએ ‘સિદ્ધિની સાધના’ વિષય પર પ્રેરણાત્મક સ્વાધ્યાય કરાવ્યો, જેના મુખ્ય મુદ્રાનીએ પ્રમાણે હતા :

(૧) જીવનનું ઘડતર એવી સુંદર રીતે કરવું જોઈએ કે જીવન શાંતિથી વિતાવી શકાય અને પોતાની આધ્યાત્મિક પ્રગતિ પણ કરી શકાય.

(૨) જીવન એટલે શું ? જીવન એટલે અનંત સ્વર્ધા, સતત સંઘર્ષ, ગળાકાપ હરિઝાઈ. ઘણા જીવો એવા છે કે નવા કામની શરૂઆત જ કરતા નથી અને જો શરૂ કરે છે તો અધવચ્ચે મૂકી દે છે. વિરાટ ટોળામાં મુઢીભર વ્યક્તિઓ જ પોતાના કાર્યને અંતિમ લક્ષે પહોંચાડે છે. તેઓ એક વાર નિર્ણય કર્યા પછી વિચાર કરવા રોકાતા નથી અને અવશ્ય વિજય પ્રાપ્ત કરે છે.

(૩) લોકો ફરિયાદ કરે છે કે બહારનાં બળો તેમને ગ્રાસ આપે છે. તેમને તક મળતી નથી. પણ તક તો દરેકને પ્રાપ્ત થતી જ હોય છે. પણ અનેક પ્રકારનાં બહાનાં અને પૂર્વગ્રહને કારણે તે તકને ઓળખી શકતો નથી, પગ માંડી શકતો નથી.

સફળતા માટે વ્યક્તિની આંતરિક હિંમત બહારનાં પરિબળો કરતાં વધુ જરૂરી છે. નવી ગંગા પોતાનો ભગીરથ જંખે છે. નવું સાહિત્ય પોતાના લેખકની કામના કરે છે.

(૪) ઘણી વખત અનુકૂળ સંજોગો જેને પ્રાપ્ત છે તેવા કરતાં વિપરીત સંજોગોનો સામનો કરવાવાળા લોકો આગળ વધી જાય છે કારણકે તેમનું આંતરિક મનોબળ મજબૂત હોય છે.

(૫) માત્ર કામ પતાવવા માટે કામ કરવાનું નથી પણ કામ ખુશીથી, રસપૂર્વક અને ખંતપૂર્વક કરવું જોઈએ. કામ કરતી વખતે પણ પ્રસન્ન ખુશમિજાજ રહેવું. વચ્ચે વચ્ચે સમય કાઢી સ્પિટ કરી લેવું, હાસ્ય વેરી લેવું. ફરજ પૂરી કરવા ખાતર વેઠ નથી ઉતારવાની પણ નિષાપૂર્વક ફરજ

બજીવવાની છે. કાર્યની અસરફળતા માટે મનની આગસ કારણભૂત હોય છે.

કાર્યસિદ્ધિ માટે કાર્યને સાધનાનું રૂપ આપવું જોઈએ. મનને મનાવવાનું કામ જ સાધના છે.

(૬) જબરજસ્ત કામ કરવાથી મન વધારે ખીલે છે. તે વ્યક્તિ સાચી દિશામાં આગળ ને આગળ વધતો જાય છે. મન પણ થાકતું નથી.

(૭) સારી રીતે કામ કરવાનાં નિયમો : બને એટલી વધારે ચોકસાઈ, સચ્ચાઈ માટેનો અણીશુદ્ધ આગ્રહ, પરિણામો વિષે ન ચિંતા, બનાવટ તરફનો અભાવ, મુશ્કેલી વેળા અંદગી ધીરજ, અંડ આત્મવિશ્વાસ.

(૮) જિંદગી એટલે એક લક્ષ્યનો નિર્ધાર અને રામબાળની જેમ લક્ષ્યનો વેધ.

સ્વાધ્યાય પછી વિરે વક્તવ્ય આપ્યું જેમાં તેણે પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રી તથા સર્વનો આભાર માન્યો. ત્યાર બાદ સૌ ભોજન લઈ છૂટાં પડ્યાં.

પ.પુ.ભાઈશ્રીની યુવાનો સાથે પિકનિક – સ્વાધ્યાય

રંમી સાટેભારે પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રી સાથે એક દિવસની યુવા મુમુક્ષુઓની પિકનિકનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. તે માટે મોડક સાગર તેમ પર જવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું. તે તેમ પર જવા માટે ખાસ પરવાનગી જોઈએ, જે ડૉ. સોહાબેન નાગદાનાં ખાસ પ્રયત્નોને લીધે મળી.

સૌ મુમુક્ષુ સવારે ૬.૩૦ વાગે થાણા જંકશન પર મળ્યા. ત્યાંથી સૌ માનસમંદિર, શાહપુર તીર્થના દર્શનાર્થ ગયા. આદીશરદાદાની પંચધાતુની વિશાળ પ્રતિમાજ્ઞનાં દર્શન કરી સૌનાં હૈયાં હરખાયાં. ત્યાંથી ૧.૪૫ કલાકની સફર કરી સૌ મોડક સાગર તેમ પહોંચ્યા. આ સરોવરમાંથી આખા મુંબઈ શહેરને પીવાનું પાણી પહોંચાડવામાં આવે છે. ત્યાંનું

વાતાવરણ ખૂબ રમણીય હતું. ચારે બાજુ લીલુંઘમ, દૂર દૂર સુધી કોઈ વસ્તી ન દેખાય - માત્ર ઊંચા પહાડો, વચ્ચે વિશાળ જગાશય અને નિરવ શાંતિ. ત્યાંના ગેસ્ટ હાઉસે પહોંચ્યો થોડા સમય બાદ પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીનો પ્રેરણાત્મક સ્વાધ્યાય શરૂ થયો. તેમના સ્વાધ્યાયનો વિષય હતો ‘ઓજસમાં આત્મબળ’ જેના મુખ્ય મુદ્દાઓ નીચે પ્રમાણે હતા.

(૧) પ્રત્યેક આત્મામાં ભરપુર અખૂટ શક્તિ છે પણ તે શક્તિ પ્રગટ થયેલી જોવા મળતી નથી, શા માટે ?

આપણે અજવાણું દૃઢીએ છીએ અને અંધારામાં પીડાયા કરીએ છીએ.

સામાન્ય જીવો ગમે તેટલું મોટું કામ કરે, પરાકરમ કરે પણ તેમના જન્મ-મરણના ફેરા તો ચાલુ જ રહેવાના. જ્યારે આપણે અધ્યાત્મ માર્ગના પંથીઓ છીએ. આપણે જો આપણા આત્માનાં ઓજસ પ્રગટાવીએ તો ! તો તો આખી વાત જ બદલાઈ જાય.

(૨) પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીએ સ્વાધ્યાય દરમ્યાન ઘણા દાખલાઓ અને પ્રસંગો જણાવ્યા. એક વખત રણમેદાનમાં બે સૈન્ય સામસામે આવી ગયાં. એક તરફ ખૂબ મોટી સેના હતી અને બીજી તરફ પ્રમાણમાં નાની સેના હતી. આ જોઈ નાની સેનાના ઉપસેનાપતિને ચિંતા થઈ ત્યારે તેના સેનાપતિએ જવાબ આપ્યો કે યુદ્ધનાં પરિણામનો આધાર સૈન્યની સંખ્યા પર નહિ પણ તેમના શૌર્ય ઉપર હોય છે !

પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીએ કહ્યું કે આપણું યુદ્ધ આંતર-યુદ્ધ છે. મોહરાજા બળવાન છે. અધ્યાત્મ માર્ગના શૂરવીરોએ શૌર્ય પ્રગટાવવાનું છે.

(૩) માણસમાં પાર વગરની શક્તિ અને બુદ્ધિ છે પણ આત્મબળના અભાવે તે પ્રગતિ કરી શકતો નથી. આપણી હિમતનું મૂળ છે - આપણો આત્મા. અંત:કરણને ચોખ્યું રાખવું અને એની પાસેથી માર્ગદર્શન મેળવતા રહેવું.

(૪) એકવાર એક સૈન્ય પર બીજા સૈન્યએ ધસારો કર્યો. આ અચાનક આવેલા ધસારાથી સેનાપતિ હિંમત હારી ગયો અને તેણે સૈનિકને કહ્યું, ‘યુદ્ધ ધજ પાછો લાવ.’ ત્યારે સૈનિકે કહ્યું, ‘ધજ પાછો નહિ આવે.’ આ વાક્યએ પૂરા સૈન્યમાં વીજળિક બળ ભરી દીધું. તેઓએ જંગમાં જંપલાવું અને વિજય મેળવ્યો.

તમારો સ્વખધજ આગળ ચાલ્યો ગયો હોય અને તમે પાછળ રહી ગયા તો તેને પાછો વાળવાની કોઈ જરૂર નથી. તમે ડગ મોટાં કરો, ગતિ વધારો અને ધજને આંબવાના પ્રયત્ન શરૂ કરો.

પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીએ કહ્યું કે પ્રથમ લક્ષ્ય છે - સમ્યક્ફર્દ્ધન. તમે અંતરમુખ થઈ સંકલ્પ-વિકલ્પથી થોડા વખત માટે પણ રહિત થશો તો અંદરની શક્તિ બહાર આવવાની શરૂઆત થશે અને તે શક્તિ તરફથી પ્રેરણા મળ્યા જ કરશે.

(૫) જે માણસ પોતાના કાર્યનો આરંભ પૂરા ઉત્સાહથી કરે, ખરા જંતથી જળવી રાખે, પોતાના આત્માને તેમાં રેડવાની તૈયારી બતાવે તેને અદ્ધી સફળતા મળી ગઈ સમજો.

(૬) જે અસામાન્ય જીવનના સ્વામી બનવું હશે તો અસામાન્ય આત્મબળ પ્રગટાવવું જ પડશે. પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીએ આગળ કહ્યું કે આપણે સામાન્ય ધર્મ પણ નથી કરવો. આપણે આત્માનાં ઓજસ પ્રગટાવવાનાં છે. ઓજસના મૂળ ઓત એવા આત્મા સુધી પહોંચી ઓળખાણ કરી લેવાની છે.

(૭) નેપોલિયન બોનાર્પાટનો જીવનમંત્ર હતો કે કશું જ અશક્ય નથી.

આમ પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીના પરમ સત્સંગથી સર્વ મુમુક્ષુઓમાં હકારાતક જાગૃતિનો પ્રકાશ રેલાયો. ત્યાર બાદ શ્રી વિકમભાઈ અને હિરેન બોરીયાએ ‘વારસ અહો મહાવીરનાં શૂરવીરતા...’ પદ લીધું.

ત્યાર બાદ સૌ તેમની મુલાકાતે ગયા. પછી પાછા આવી ભોજન લઈ છૂટા પડ્યા.

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર જ્ઞાનમંદિર, રાજકોટ ખાતે

પ.પૂ. ભાઈશ્રીના પરમ સત્સંગની હેલી

પરમકૃપાળુટેવ શ્રી રાજચંદ્રજીની નિર્વાણભૂમિ રાજકોટ સ્થિત, શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર જ્ઞાનમંદિર ૨૦૧૩નું વર્ષ ‘૨૪ત જ્યંતી મહોત્સવ’ તરીકે ઊજવી રહ્યું છે. આ નિર્ણય અંતર્ગત મંદિરના ટ્રસ્ટીઓએ સમગ્ર વર્ષ દરમ્યાન દર મહિને ભક્તિ તથા સત્સંગના વિશાષ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવાનું નક્કી કર્યું. આ નિર્ણયને માન આપી ટ્રસ્ટીશ્રીઓ દ્વારા અલગ અલગ આશ્રમના સંતો તથા સ્વાધ્યાયકારોને સત્સંગ તથા ભક્તિનો લાભ આપવા વિનંતી કરવામાં આવી.

‘૨૪ત જ્યંતી મહોત્સવ’ અંતર્ગત પૂ.ભાઈશ્રીનો પરમ સત્સંગ તા. ૧૩, ૧૪ તથા ૧૫ જુલાઈના રોજ સવારે ૮.૦૦થી ૧૦.૧૫ રાખવામાં આવેલ. સાથે ૪ તા. ૧૩ તથા ૧૪ જુલાઈના રોજ રાત્રે ૮.૩૦ થી ૧૦.૦૦ સાયલા શ્રુપની ભક્તિનો પ્રોગ્રામ પણ રાખવામાં આવેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ, પરમ કૃપાળુટેવ તથા અન્ય મહાપુરુષોનાં વચ્ચનોનો આધાર લઈ ‘મુમુક્ષુ’ વિષય પર પરમ સત્સંગ કરાવેલ.

પૂ. ભાઈશ્રીએ પોતાની આગવી શૈલીમાં ‘મુમુક્ષુ એટલે કોણ ? મુમુક્ષુનાં લક્ષણો કયાં ? સાચો મુમુક્ષુ કોને કહેવાય ?’ વગેરે મુદ્દાઓ પર સમજણ ‘શ્રી આત્મસિદ્ધિ શાસ્ત્ર’ના આધારે આપી હતી. તેમણે આત્મસિદ્ધિની ગાથા નં. ૨૨ –

**‘હોય મુમુક્ષુ જીવ તે સમજે એહ વિચાર;
હોય મતાર્થી જીવ તે અવળો લે નિર્ધાર.’**

લઈ અને પછી ગાથા નંબર ૧ થી ૨૧ સમજાવી જણાવું કે આ ૨૧ ગાથાઓનો યથાતથ્ય પરમાર્થ તો ‘મુમુક્ષુ’ જીવ હોય તે જ સમજી શકે, મતાર્થી જીવ તેનો અવળો નિર્ધાર કરે. આવો જે સામર્થ્યવાન ‘મુમુક્ષુ’ હોય તેનાં લક્ષણો શું હોય ? આ વાત સમજાવવા માટે તેમણે આત્મસિદ્ધિ શાસ્ત્રની ગાથા

નં. ૧૩૮ લીધી.

‘દ્વારા, શાંતિ, સમતા, ક્ષમા, સત્ય, ત્યાગ, વૈરાગ્ય; હોય મુમુક્ષુ ઘર વિષે, એહ સદાય સુજાહ્ય.’

આ ગાથામાં ‘મુમુક્ષુ’નાં સાત લક્ષણો દર્શાવ્યા છે અને તેમાંના એક એક લક્ષણ પૂ. ભાઈશ્રીએ પ. કૃ. દેવના વચનામૃત લઈ અને સમજાવ્યા.

તદ્દુપરાંત ‘મુમુક્ષુતા’ દઢ કરાવવા પૂ. ભાઈશ્રીએ શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર પત્રાંક ૧૬૫ અને ૨૫૪ લીધેલ હતા.

તા. ૧૩ અને ૧૪મીના રાત્રે ૮.૦૦થી ૧૦.૦૦ શ્રી વિકમભાઈ, મુ. હિરેનભાઈ તથા લંડનની યુવા મુમુક્ષુ પારુલે ખૂબ જ સુંદર ભક્તિ કરાવી હતી. સ્વાધ્યાય ભક્તિના આ પ્રોગ્રામનો લાભ સારી એવી સંખ્યામાં રાજકોટના મુમુક્ષુઓએ લીધો હતો.

પ. પૂ. ભાઈશ્રીની મુમુક્ષુઓ સાથે પિકનિક

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર શાનમંદિર ‘રજત જ્યંતી મહોત્સવ’ નિમિત્તે પૂ. ભાઈશ્રીનો મુકામ ત્રણ દિવસ માટે રાજકોટ મુકામે હતો ત્યારે આ શુભ અવસરની તક ઝડપી લઈ મુમુક્ષુઓ પ. પૂ. ભાઈશ્રીની નિશામાં વધુ સમય પસાર કરી શકે તેમજ પરમ સત્સંગ અને ભક્તિનો લાભ પ્રાપ્ત કરી શકે તે હેતુથી બને દિવસ પિકનિકનું આયોજન કરાયું હતું.

તા. ૧૩ જુલાઈ, શનિવારના રોજ બપોરે ૨.૩૦ કલાકે સર્વ મુમુક્ષુઓ પૂ. ભાઈશ્રી સાથે રાજકોટ નજીક આવેલા શ્રી નાગેશ્વર પાર્શ્વનાથ જૈન તીર્થ પહોંચ્યા. ત્યાં દર્શન તથા સ્તુતિ કરી. ત્યાંથી થોડે દૂર આવેલ શ્રી સાંદ્રબાબાના મંદિરે દર્શન કર્યો અને ૩.૩૦ કલાકે ‘ગોલ્ડન આર્ક’ ફાર્મ હાઉસ પહોંચ્યા. ત્યાં સ્વાધ્યાય-ભક્તિ તથા રાસ-ગરબાનું આયોજન કરેલ. સ્વાધ્યાયમાં પૂ. ભાઈશ્રીએ ‘પ્રસન્નતાનો પ્રકાશ’ વિષય ઉપર સ્વાધ્યાય કરાવેલ. સાંજના ભોજનને ન્યાય આપી બધા શાનમંદિરમાં રાખેલ ભક્તિના કાર્યક્રમમાં ભાગ લેવા રવાના થયા.

તા. ૧૪ જુલાઈ, રવિવારના રોજ રાજકોટ-ગોડલ હાઈવે પર પડવલા ગામે ‘આશ્રમ’ નામના ફાર્મ હાઉસ પહોંચ્યા. જેની ખાસિયત એ છે કે ત્યાં માટીમાંથી બનાવેલ ઘરો હતાં અને તેને જૂના વખતના ફર્નિચરથી સજાવેલ. કમ્પાઉન્ડમાં મોટાં મોટાં વૃક્ષો અને તેને ફરતા ઓટલા. જૂના સમયમાં ઋષિમુનિઓ વિદ્યાર્થીઓને ઝાડ નીચે બેસી શિક્ષા આપતાં, એમ પ. પૂ. ભાઈશ્રીએ ૪૫ મિનિટનો સ્વાધ્યાય કરાવ્યો. ‘લાખેણું લક્ષ’ આ વિષય લઈ મુમુક્ષુઓને ઘણો સુંદર બોધ કરેલ. જે મુમુક્ષુઓને ધ્યાનની પ્રાપ્તિ હોય તેઓને ધ્યાન અને બીજા મુમુક્ષુઓને શ્રી લલિતાબેનના સ્વાધ્યાયનો લાભ મળ્યો. પછી સાંજના ભોજનને ન્યાય આપી બધા શાનમંદિરમાં રાખેલ ભક્તિમાં હાજરી આપવા રવાના થયા. બને દિવસે ભક્તિ બ્ર. વિકમભાઈ, હિરેનભાઈ તથા લંડનની મુમુક્ષુ પારુલે કરાવી હતી.

૪ સોસાયટી ફોર ઔ ૪ મેન્ટલી રિટાઇર્ડ

રાજકોટની મુલાકાત

તા. ૧૩ જુલાઈ ૨૦૧૩ના રોજ શાનમંદિરના ટ્રસ્ટી શ્રી જગદીશભાઈ ભીમાણીની વિનંતીથી પૂ. ભાઈશ્રી, શ્રી વિકમભાઈ, શ્રી મીનળબેન તથા મુમુક્ષુઓએ અંદાજે દોઢ કલાક સુધી સંસ્થાની મુલાકાત લીધી અને સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓ નિહાળી સંસ્થા વતી વિશિષ્ટ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ રાખવામાં આવેલ જેમાં માનસિક વિકલાંગ લોકોએ વિવિધ કાર્યક્રમ આપ્યા હતા. પ. પૂ. ભાઈશ્રીએ આ બાળકો તથા તેના વાલીઓને આશીર્વયન પાઠ્યાં હતાં તથા શ્રી વિકમભાઈએ પણ પદ લઈ બાળકોને નૃત્ય કરાવ્યું હતું. સંસ્થાના પ્રમુખશ્રી ટ્રસ્ટીઝ, સ્ટાફ તથા કાર્યકરોએ શરૂઆતમાં પૂ. ભાઈશ્રીનું સુંદર સ્વાગત કરેલ હતું.

૧૪. સાયંકાળની સ્તુતિ તથા દેવ વંદન

મહાદેવાઃ કુક્ષિરતં, શબ્દજીતવરાત્મજમ્;
રાજચંદ્રમહં વંદે, તત્ત્વલોચનદાયકમ् ૧

પૂ. દેવબાની કુક્ષિથી જન્મેલ રત્નરૂપ શ્રી તથા વચનનો જ્ય કરનારા કે જેના વચનમાં સાક્ષાત્ સરસ્વતી માતાનો વાસ હોય તેમ જણાય છે. તથા શ્રુત જ્ઞાનના પારગામ-પ્રજ્ઞાવંત શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજી કે જે રવજીભાઈના પુત્ર કે જેણે અનાદિના અજ્ઞાનને દૂર કરવા માટે તત્ત્વરૂપી દષ્ટિ-દિવ્યદષ્ટિનો આવિર્ભાવ થવા માટેનો રસ્તો બતાવ્યો છે તેમને પરમ ઉત્ત્લાસિત ભાવથી નમસ્કાર કરું છું. ૧

જ્યગુરુ દેવ ! સહજાત્મસ્વરૂપ પરમગુરુ શુદ્ધ ચૈતન્ય સ્વામી, ૨

આત્મજ્ઞાન દશા ગ્રામ કરી છે એવા સદ્ગુરુ, જે પરમાનંદમાં રમણતા કરી રહ્યા છે. તેમનો જ્ય થાઓ. પરમ ગુરુ કેવા છે ? સંપૂર્ણ શુદ્ધ દશાને પામેલા એવા અરિહંત ભગવાન રૂપ છે. સંપૂર્ણપણે મોહ-મમત્વ રહિત સ્થિત ગ્રામ કરી છે, તેથી આપ શુદ્ધ- ચૈતન્યસ્વરૂપ - નિજ નિર્મલ આત્મ-સ્વભાવના સ્વામીપણાને પામ્યા છો. આપ સદા જ્યવંત વર્તો. ૨

ॐકાર બિંદુ સંયુક્તં, નિત્યં ધ્યાયન્તિ યોગિનઃ;
કામં મોક્ષં ચૈવ, અંકારાય નમોનમઃ ૩

યોગીઓ - આધ્યાત્મિક માર્ગના સાધકો “અંકાર”-પ્રણવ મંત્રનું નિત્ય ધ્યાન કરે છે. તે સર્વવાંછિત વસ્તુને એટલે કે મોક્ષમાર્ગને આપનાર છે. તેવા “અં-કાર” રૂપ જે પંચ પરમેષ્ઠિ ભગવંતો છે તેને વારંવાર નમસ્કાર હો, નમસ્કાર હો. ૩

મંગલમય મંગલકરણ, વીતરાગ વિજ્ઞાન;
નમો તાહિ જાતે ભયે, અરિહંતાદિ મહાન. ૪

સત્સુખની પ્રાપ્તિ કરાવે તેવા મંગલસ્વરૂપ, કલ્યાણના કરનાર એવા વીતરાગ સર્વજ્ઞ પ્રભુના રાગ-દ્વેષ અજ્ઞાન રહિત, શાંતરસ પ્રધાન, વીતરાગ વાણી રૂપ વિજ્ઞાન તે વીતરાગ વિજ્ઞાનને નમસ્કાર હો કે જેના આરાધનથી સાધકો અરિહંત આદિ મહાન પદને પામ્યા છે, પામે છે અને પામશે. ૪

વિશ્વભાવ વ્યાપી તદપિ, એક વિમલ ચિદ્રૂપ;
જ્ઞાનાનંદ મહેશરા, જ્યવંતા જિનભૂપ. ૫

એક વિમલ ચિદ્રૂપ એટલે જ્ઞાન સ્વરૂપ કખાય આદિ ભાવોથી રહિત જે શુદ્ધ આત્મદશાને પામ્યા છે, એવા ભગવાનના જ્ઞાનમાં આખા વિશ્વના ભાવો વ્યાપી રહ્યા છે, જાગાઈ રહ્યા

છે. તેઓ જ્ઞાન આનંદમાં જે સ્થિત, સંપૂર્ણ ઐશ્વર્ય યુક્ત, મહાન ઈશ્વર છે, એવા જે જિનેશ્વર ભગવંત આપ સદા જ્યવંત વર્તો, જ્યવંત વર્તો. ૫

મહત્ત્વ મહનીય મહઃ મહાધામ ગુણધામ;
ચિદાનંદ પરમાત્મા, વંદો રમતા રામ. ૬

પરમાત્મતત્ત્વ એ બધા જ તત્ત્વોમાં સર્વોપરી છે, મહનીય એટલે જેની પૂજા કરી શકાય એવા, મહઃ એટલે દિવ્ય પ્રકાશ સ્વરૂપ, મહાધામ એટલે ભવ્ય જીવોને અવલંબન રૂપ, મહાન આધારરૂપ, ગુણોના ભંડાર એવા ચિદાનંદ અનંત જ્ઞાનથી ભરપૂર પરમાત્મ સ્વરૂપમાં બિરાજ રહ્યા છે; જે સહજપણે પોતાની રમણતાની જ સ્થિતિમાં રમી રહ્યા છે એવા ભગવાનને વંદન કરું છું. ૬

તીનભુવન ચૂડારતન, સમ શ્રી જિનકે પાય;
નમત પાઈએ આપ પદ, સબવિધિ બંધ નશાય. ૭

ત્રણે ભુવનમાં - લોકમાં ચૂડામણી રત્ન કે જે ઈન્દ્ર પાસે હોય છે તેની સાથે શ્રી જિનેશ્વરના ચરણોની સરખામણી કરી છે. જો કે જિનેશ્વરના ચરણોની સરખામણી ન થઈ શકે તેવા અનન્ય છે છતાં ભૌતિક જગતની ઊંચામાં ઊંચી વસ્તુ સાથે સરખામણી કરીને તેઓનું માહાત્મ્ય પ્રગટ કરવાનો ભાવ છે. એવા જિનેશ્વરના ચરણોમાં તથા આ અહીં મેળવેલ પદને નમસ્કાર કરીએ છીએ કારણ કે આપના આશ્રયમાં રહી; આપની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તીએ તો આપે જેવી રીતે બંધનાં બંધાં જ કારણોનો નાશ કર્યો છે તે પ્રમાણે હું પણ બધા જ બંધનાં કારણોનો નાશ કરી શકું એવી શક્તિ આપના આશ્રયભાવમાં રહેલી છે. ૭

દર્શનં દેવદેવરસ્ય, દર્શનં પાપનાશનમુઃ
દર્શનં સ્વર્ગસોપાનં દર્શનં મોક્ષસાધનમુઃ
દર્શનાદ્ દુરિતધ્વંસી, વંદનાદ્ વાંચિતપ્રદઃ:
પૂજનાત્ પૂરકઃ શ્રીણાં, જિનઃ સાક્ષાત્ સુરદુમઃ. ૮

દેવોના દેવ પરમાત્માનું દર્શન એ જ સાચું દર્શન છે. તે દર્શનની આરાધના કરવાથી પાપકર્માનો નાશ થઈ જાય છે. તે જ દર્શન સ્વર્ગમાં જવા માટેની નિસરણી સમાન છે અને આગળ વધતાં વધતાં તે જ દર્શન મોક્ષમાં જવારૂપ સાધન છે. તેવું સમ્યગ્-દર્શન પ્રાપ્ત થવાથી દુરિત એટલે મુશ્કેલ એવાં પાપકર્માનો પણ નાશ થઈ જાય છે. તેમને વંદન કરવાથી સર્વ વાંચિત વસ્તુની પ્રાપ્તિ થાય છે. ભગવાન જિનેશ્વરની યથાર્થ લક્ષ્મીપૂજા, શ્રીણાં એટલે મોક્ષ આપનારી છે. તેથી જિનેશ્વર ભગવંત સક્ષાત્ કલ્પવૃક્ષ સમાન છે. કલ્પવૃક્ષ એવું છે કે તેની પાસે જે માગો તે મળો. અહીંયાં ભગવાનને પણ કલ્પવૃક્ષ સમાન કર્યાં છે. ૮

**પ્રભુદર્શન સુખસંપદા, પ્રભુદર્શન નવનિધિ;
પ્રભુદર્શન સે પામીએ, સકલ મનોરથ - સિદ્ધિ. ૬**

પ્રભુએ કદ્યા પ્રમાણે આરાધના કરીને સમ્યગુદર્શન પ્રાપ્ત થાય તો તે આત્માની સંપત્તિનું સુખ આપનાર છે. તે જ સમ્યગુદર્શન નવનિધિ પ્રાપ્ત કરવા માટે ઉપયોગી છે. એવા પ્રભુએ પ્રણીત કરેલા સમ્યગુદર્શનને પામવાથી-મેળવવાથી આપણા બધા જ પ્રકારના મોક્ષમાં જવા માટેના મનોરથોની સિદ્ધ - પ્રાપ્તિ થાય છે. ૬

બ્રહ્માનંદં પરમસુખદં કેવલં જ્ઞાનમૂર્તિમ્ભ
દ્વારાતીતં ગગનસદ્ધં તત્ત્વમસ્યાદિ લક્ષ્યમ્ભ
અંક નિત્યં વિમલમચ્યલં, સર્વદા સાક્ષીભૂતમ્ભ
ભાવાતીતં ત્રિગુણરહિતં, સદ્ગુરું તં નમામિ. ૧૦

જે બ્રહ્મના આનંદ સ્વરૂપ છે, પરમ સુખના આપનાર છે, જે કેવળજ્ઞાન સ્વરૂપ છે, સુખદુઃખ, રાગદ્વૈષ, જન્મ-મરણ, લાભ-અલાભ, માન-અપમાન, હર્ષ-શોક આદિ દ્વારાથી પર છે, આકાશ સમાન સર્વ વ્યાપક છે. “તત્ત્વમસ્યાદિ” મહાવાક્યોના લક્ષ રૂપ છે, પરસંગથી રહિત, એક અવિનાશી, મળ રહિત, અચળ-સ્થિર અને સર્વ જોય વસ્તુના સાક્ષી રૂપ છે. બધા જ પ્રકારના ભાવોથી પર છે, સત્ત્વ, રજસ્, તમસ્, નામના પ્રકૃતિના ત્રિગુણથી રહિત છે એવા શ્રી સદ્ગુરુને હું નમસ્કાર કરું છું. ૧૦

આનંદમાનન્દકરં પ્રસત્તં, જ્ઞાનસ્વરૂપં નિજબોધરૂપમ્ભ;
યોગીન્દ્રમીડયં ભવરોગવૈદં, શ્રીમદ્ગુરુ નિત્યમહં નમામિ. ૧૧

જે આનંદસ્વરૂપ છે અને આનંદના કરનારા છે, જે પૂર્ણકામ હોવાથી પરમ પ્રસત્ત પદમાં બિરાજમાન છે, પોતે જ્ઞાન સ્વરૂપ છે, પોતાની પરિણાતિથી જ બોધ સ્વરૂપમય જ જણાય છે, અંતર્મુખ થઈ આત્મસ્વરૂપમાં જેની વૃત્તિ જોડાઈ છે એવા યોગીઓના જે ઈન્દ્ર કહેતાં સ્વામી છે, ઈડં કહેતા જે વખાજાવા યોગ્ય-સ્તુતિ કરવા યોગ્ય છે. જન્મ-મરણાદિ ભવ રોગના તે વૈદ્ય છે, એટલે કે પારમાર્થિક વૈદ્ય છે એવા શ્રીમદ્ આત્મં આત્મૈશર્યયુક્ત સદ્ગુરુને હું નિત્ય નમસ્કાર કરું છું. ૧૧

શ્રીમદ્ પરબ્રહ્મગુરું વંદામિ, શ્રીમદ્ પરબ્રહ્મગુરું નમામિ.
શ્રીમદ્ પરબ્રહ્મગુરું ભજામિ, શ્રીમદ્ પરબ્રહ્મગુરું સ્મરામિ. ૧૨

શ્રીમદ્ એટલે પ્રગટ આત્મૈશર્યયુક્ત, જ્ઞાનસ્વરૂપ, પર એટલે ઉત્કૃષ્ટ અને બ્રહ્મ એટલે આત્મા તેથી પરમાત્મા તેવા ગુરુને વંદન કરું છું. તેઓને નમસ્કાર કરું છું તેવા શ્રીમદ્રૂપ પરમાત્મ સ્વરૂપ ગુરુને ભજું છું. એટલે તેની આજ્ઞા પ્રમાણે આશ્રય ભાવમાં રહીને સાધના કરું છું. વળી પરબ્રહ્મ એવા ગુરુનું સ્મરણ અખંડ પણે કરું છું. ૧૨

ગુરુબ્રહ્મા ગુરુવિષ્ણુ ગુરુર્દેવો મહેશ્વરઃ;
ગુરુઃ સાક્ષાત् પરબ્રહ્મ તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ ૧૩

આત્મજ્ઞાનરૂપી સાચી ગુરુતા-મહત્ત્ત્મા જેને પ્રગાટી છે એવા સદ્ગુરુ જે મોક્ષમાર્ગની વિધિના નિર્માતા હોવાથી બ્રહ્મા છે. કેવળજ્ઞાન અપેક્ષાએ એ સર્વવ્યાપક હોવાથી વિષ્ણુ છે. આત્મ ઐશ્વર્યયુક્ત પરમ ઈશ્વરતા પ્રાપ્ત હોવાથી મહેશ્વર-મહાદેવ કહેવાય છે. તેમજ તેઓ અસંગ પદમાં બિરાજમાન હોવાથી તે જ પરબ્રહ્મ સર્વોત્કૃષ્ટ આત્મા-પરમાત્મા છે એવા શ્રી સદ્ગુરુને ઉલ્લાસિત ભાવથી નમસ્કાર કરું છું. ૧૩

ધ્યાનમૂલં ગુરુમૂર્તિઃ, પૂજામૂલં ગુરુપદમૃદ્દઃ
મંત્રમૂલં ગુરવાક્યં, મોક્ષમૂલં ગુરુકૃપા. ૧૪

સદ્ગુરુની પ્રતિમા એ ધ્યાનનું મૂળ છે. તેમના ચરણો એ પૂજયા યોગ્ય છે. તેમના ચરણના આશ્રયમાં રહી આજ્ઞા પાળવી તે પૂજા છે. ગુરુના મુખકમળમાંથી બહાર આવેલ વાક્ય-વચન-સર્વમંત્રોના ફળવાનપણા માટે મૂળ છે અને તેઓની કૃપા-એ મોક્ષનું મૂળ-કારણ છે. ૧૪

અખંડમંડલાકારં વ્યાસં યેન ચરાચરમૃદ્દઃ
તત્પદં દર્શિતં યેન, તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ ૧૫

ચરાચર એવો ગ્રસ અને સ્થાવર જીવોથી ભરપૂર એવો લોક ભગવાનના જ્ઞાનમાં વ્યામ છે. એ પદને દર્શાવિનાર એવા શ્રી સદ્ગુરુને નમસ્કાર કરું છું. ૧૫

અજ્ઞાન તિમિરાન્ધાનાં જ્ઞાનાંજનશલાક્યા;
ચક્ષુરુન્મિલિતં યેન તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ ૧૬

અજ્ઞાનરૂપી અંધકારથી અંધ થયેલાને જેમણે જ્ઞાનરૂપી અંજનની સળીથી દિવ્ય નેત્રો ઉઘાડ્યાં અને તત્ત્વને ઓળખવાની દર્શિની પ્રાપ્તિ કરાવી એવા શ્રી સદ્ગુરુને નમસ્કાર કરું છું. ૧૬

ધ્યાનધૂપં મનઃપુષ્પં પંચેન્દ્રિય હૃતાશનમૃદ્દઃ
ક્ષમાજ્ઞાપ સંતોષપૂજા, પૂજયો દેવો નિરંજનઃ ૧૭

નિરંજન, નિરાકાર, શુદ્ધ સ્વરૂપી ભગવાનની પૂજા કરવી છે ? તો તેની રીત આ કરીમાં બતાવવામાં આવી છે.

ગુરુઆજ્ઞાએ ધ્યાનરૂપી ધૂપ સળગાવો, મનરૂપી પુષ્પને પ્રભુના ચરણોમાં સમર્પિત કરો અને પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયોના વિષયોને ધ્યાન રૂપી અજ્ઞિ સળગાવવામાં આવ્યો છે, તેમાં હોળી કરી દો, તેમાં બાળી નાખો અને હમેશાં ‘ક્ષમા’ ના જ્ઞાપ જ્પો, તથા સંતોષના ઘરમાં આવવારૂપ પૂજા કરો તો વીતરાગ ભગવંતની નિશ્ચયથી પૂજા થશે. એનાથી એમના જેવા થવા માટેનો માર્ગ ખુલ્લો થઈ જશે. ૧૭

દેવેષુ દેવોડસ્તુ નિરંજનો મે, ગુરુર્ગુર્ખસ્તુ દમી શમી મે;
ધર્મેષુ ધર્મોડસ્તુ દ્યાપરો મે, ત્રીણ્યેવ તત્ત્વાનિ ભવે ભવે. ૧૮

સર્વ દેવોમાં મહાન નિરંજન કર્મમળથી મુક્ત એવા દેવ મારા દેવ હો. સર્વ ગુરુઓમાં દમી એટલે ઈન્દ્રિયોને દમનારા, જીતનારા અને શમી એટલે કખાયાદિ વિભાવ ભાવોને શમાવી પરમ શાંત સહજત્તમ સ્વરૂપ દશાવાળા ગુરુ એ જ મારા ગુર હો, સર્વ ધર્મોમાં જેમાં સ્વદ્યા તેમજ પરદ્યા રૂપ દ્યામૂલ ધર્મ એ જ મારો ધર્મ હો, આ ત્રણેય તત્ત્વ મોક્ષપ્રાપ્તિ થાય ત્યાં સુધી ભવોભવ મળતા રહે; પ્રાત્ થતા રહે એવી ભાવના ભાવું છું. ૧૮

પરાત્પરગુરવે નમઃ પરંપરાચાર્ય ગુરવે નમઃ
પરમગુરવે નમઃ સાક્ષાત્ પ્રત્યક્ષ સદ્ગુરવે નમો નમઃ ૧૯

ઉત્કૃષ્ટમાં ઉત્કૃષ્ટ એવા ગુરુને નમસ્કાર હો. ગૌતમ સ્વામીની પરંપરામાં થયેલા ઉત્તરોત્તર આચાર્ય ભગવંતોને નમસ્કાર હો. પરમ ગુરુ એટલે અરિહંત સિદ્ધઆદિ પંચ પરમેષ્ઠી રૂપ પરમગુરુને નમસ્કાર હો અને વર્તમાનમાં રહેલા એવા પ્રત્યક્ષ સદ્ગુરુને વારંવાર નમસ્કાર હો. ૧૯

અહો ! અહો ! શ્રી સદ્ગુરુ કરુણાસિંહુ અપાર;
આ પામર પર પ્રભુ કર્યો, અહો ! અહો ! ઉપકાર. ૨૦
શું પ્રભુ ચરણ કને ધરું, આત્માથી સૌ હીન,
તે તો પ્રભુએ આપીઓ, વર્તુ ચરણાધીન. ૨૧
આ દેહાદિ આજથી, વર્તો પ્રભુ આધીન;
દાસ દાસ હું દાસ છું, આપ પ્રભુનો દીન. ૨૨
ઘટ સ્થાનક સમજાવીને, ભિન્ન બતાવ્યો આપ;
મ્યાનથકી તરવારવત્ત એ ઉપકાર અમાપ. ૨૩
જે સ્વરૂપ સમજ્યા વિના, પાયો દુઃખ અનંત;
સમજાવ્યું તે પદ નમું, શ્રી સદ્ગુરુ ભગવંત. ૨૪

નમસ્કાર

અહો ! અહો ! કરુણાના અપાર સમુદ્ર સ્વરૂપ, આત્મલક્ષ્મીથી યુક્ત સદ્ગુરુ ! આપ પ્રભુએ આ પામર જીવ પર આશ્રય પમાડે તેવો ઉપકાર કર્યો છે. ૨૦

હું પ્રભુના ચરણ આગળ શું ધરું ? સદ્ગુરુ તો પરમ નિષ્ઠામ છે; નિષ્ઠામ કરુણાથી માત્ર ઉપદેશના દાતા છે, પણ શિષ્યધર્મ શિષ્યે આ વચન કર્યું છે. જગતમાં જે જે પદાર્થ છે, તે સૌ આત્માની અપેક્ષાએ નિર્મૂલ્ય જેવા છે, જેણે આત્મા આપ્યો તેના ચરણ સમીપે હું બીજું શું ધરું ? એક પ્રભુના ચરણને આધીન વર્તુ. એટલું માત્ર ઉપચારથી કરવાને હું સમર્થ છું. ૨૧

આ દેહ ‘આદિ’ શર્જથી જે કંઈ મારાપણે જણાઈ રહ્યું છે તે આજથી કરીને સદ્ગુરુ પ્રભુને આધીન વર્તો. હું તેહ પ્રભુનો દાસ છું, દાસ છું, દીન દાસ છું. ૨૨

છેએ સ્થાનક સમજાવીને હે સદ્ગુરુ દેવ ! આપે દેહાદિથી આત્માને જેમ ખ્યાનથી તલવાર જુદી કાઢીને બતાવીએ તેમ સ્પષ્ટ જુદો બતાવ્યો; આપે માપી શકાય નહીં એવો અમાપ ઉપકાર મારા પર કર્યો છે. ૨૩

જે આત્મ સ્વરૂપ સમજા વિના ભૂતકાળે હું અનંત દુઃખને પાખ્યો; તે પદ જેણે સમજાવ્યું એટલે ભવિષ્યકાળે ઉત્પન્ન થવા યોગ્ય એવાં અનંત દુઃખ પામત તે મૂળ જેણે છેદયું એવા શ્રી સદ્ગુરુ ભગવાનને નમસ્કાર કરું છું. ૨૪

જય જય ગુરુદેવ ! સહજાત્મસ્વરૂપ પરમગુરુ શુદ્ધ ચૈતન્યસ્વામી અંતરજામી ભગવાન ઈચ્છામિ ખમાસમણો વંદિંઓ જાવણિજજાએ નિસિહિઆએ મત્થાએણ વંદામિ. ૨૫

હે સદ્ગુરુદેવ ! તમે સદા જયવંત વર્તો; પરમગુરુ એવા અરિહંત ભગવંતો આપ શુદ્ધ સંપૂર્ણ ચૈતન્યની પ્રભુતાને પાખ્યા છો, બધાના મનની વાત જાણી દેખી રહ્યા છો. આપને ઈચ્છામિ-ઈચ્છાનું છું, ખમાસમણો - ક્ષમામૂર્તિ એવા, વંદિંઓ - વંદન કરું છું. જાવણિજજાએ - મારી શક્તિ પ્રમાણો, નિસિહિઆએ - શુદ્ધભાવથી મત્થાએણવંદામિ - મસ્તક નમાવી વંદન કરું છું. હે ક્ષમામૂર્તિ એવા ભગવાન આપને મારી શક્તિ પ્રમાણો શુદ્ધભાવથી મસ્તક નમાવી વંદન કરું છું. ૨૫

પરમ પુરુષ પ્રભુ સદ્ગુરુ પરમજ્ઞાન સુખધામ;
જેણે આખ્યાં ભાન નીજ, તેને સદા પ્રણામ. ૨૬

નમસ્કાર

જય જય ગુરુદેવ !મત્થાએણ વંદામિ,

સદ્ગુરુ ઉત્કૃષ્ટ પુરુષ છે. જે મારા ભગવાન છે. જે પરમજ્ઞાનના ધારણ કર્તા છે. જે સુખનું ધામ છે. એવા સદ્ગુરુ ભગવંતે મારા સ્વરૂપનું ભાન કરાવ્યું. તેને ત્રિકાળ મારા વંદન હો, પ્રણામ હો, નમસ્કાર હો. ૨૬

દેહ છિતાં જેની દશા, વર્તે દેહાતીત;
તે જ્ઞાનીના ચરણમાં, હો વંદન અગણિત. ૨૭

નમસ્કાર

જય જય ગુરુદેવ !મત્થાએણ વંદામિ.

વળી જેનો દેહ પૂર્વ પ્રારંભ યોગથી વર્તી રહ્યો છે, તે દેહથી પર એટલે દેહાદિની કલ્યનાથી રહિત આત્મદશા જેની વર્તી રહી છે તેવા જ્ઞાનીપુરુષના ચરણકમળમાં અગણિત વંદન હો. ૨૭

નમોડસ્તુ નમોડસ્તુ નમોડસ્તુ શરણં, શરણં, શરણં, ત્રિકાલ શરણં, ભવોભવ શરણં, સદ્ગુરુ શરણં, સદા સર્વદા, ત્રિવિધ ત્રિવિધ ભાવવંદન હો, વિનયવંદન હો; સમયાત્મક વંદન હો, ઊં નમોડસ્તુ જ્ય ગુરુદેવ શાંતિ; પરમ તાદુ પરમ સજજન, પરમ હેતુ પરમ દ્યાળ, પરમ મ્યાળ, પરમ કૃપાળ, વાણી સુરસાળ, અતિ સુકુમાળ, જીવદ્યા પ્રતિપાળ, કર્મશત્રુના કાળ, ‘મા હણો મા હણો’, શબ્દના કરનાર, આપકે ચરણકમળ મેં મેરા મસ્તક, આપકે ચરણકમળ મેરે હદ્યકમળમેં અખંડપણો, સંસ્થાપિત રહે, સંસ્થાપિત રહે. સત્પુરુષોંકા સત્ત સ્વરૂપ, મેરે ચિત્ત સ્મૃતિકે પટ પર ટંકોત્કીર્ણવત્ત સદોદિત, જ્યવંત રહે, જ્યવંત રહે. ૨૮

હે ભગવાન ! આપને નમસ્કાર હો ! નમસ્કાર હો ! આપનું અનન્ય શરણ મને અખંડ પ્રામ હો, પ્રામ હો, પ્રામ હો - એ શરણ ત્રિકાળ ટકી રહે એવું હો. ભવોભવ રહે એવું હો. હે સદ્ગુરુ આપનું એકનિષ્ઠ શરણ મને સદાય સંપ્રામ રહો. મન, વચન, કાયાથી, કરવું, કરાવવું અને અનુમોદવું એ પ્રકારે ત્રિવિધ ભાવપૂર્વક વંદન હો, વિનય યુક્ત વંદન હો, સમય સમયને જાણનાર એવા ભગવંતને નમસ્કાર હો.

ઊં એટલે પંચ પરમેષ્ઠ રૂપ ગુરુદેવનો જ્ય હો. શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ: સંસાર સાગરમાંથી ઉત્કૃષ્ટ તારણહાર, ઉત્કૃષ્ટ સજજન, મોક્ષમાર્ગના ઉત્કૃષ્ટ હેતુ, ઉત્કૃષ્ટ ભાવ દ્યાના સાગર, પરમ મ્યાળ એટલે ધર્મ-સ્નેહ-યુક્ત વાત્સલ્યમૂર્તિ, પરમ કૃપાના કરનારા-અભયદાન આપનાર, અત્યંત હિતકારી મિષ્ટ વાણીના કહેનાર, અતિ સુકુમાળ, દરેક જીવોને અભયદાન દેનાર, કર્મરૂપી શત્રુને તીક્ષ્ણતાથી હણનાર, કોઈપણ જીવોની હિંસા ન કરો એવા શબ્દના કર્તા એવા ભગવાન ! આપના ચરણકમળમાં મારું મસ્તક સદાય નમેલું રહો અને આપના ચરણકમળ મારા હદ્યમાં નિરંતર અચળપણે ટકી રહો. એટલે અખંડપણો હદ્યમાં સ્થિર રહે. આપની આજી પ્રમાણે ચાલ્યા કરું.

સત્પુરુષોનું સત્સ્વરૂપ મારા ચિત્તની સ્મૃતિરૂપ પડદા પર હમેશાં કોતરાયેલું (Embossed) સદા પ્રગટ જ્યવંત રહો ! જ્યવંત રહો ! એટલે કે મારા હદ્યમાં સત્પુરુષોનું સ્વરૂપ હંમેશાં રહે એટલે કે આત્માની અનુભૂતિ રૂપ સ્થિતિ બની રહે એવી ભાવના ભાવું છું.

આનંદમાનન્દકરં પ્રસત્રં, શાનસ્વરૂપં નિજબોધરૂપમૃ;
યોગીન્દ્રમીડયં ભવરોગવૈદ્યં, શ્રીમદ્ગુરુ નિત્યમહં નમામિ. ૨૮

જે આનંદસ્વરૂપ છે અને આનંદના કરનારા છે, જે પૂર્ણકામ હોવાથી પરમ પ્રસત્ર પદમાં બિરાજમાન છે, પોતે જ્ઞાન સ્વરૂપ છે, પોતાની પરિણાતિથી જ બોધ સ્વરૂપમય જ જણાય છે, અંતર્મુખ થઈ આત્મસ્વરૂપમાં જેની વૃત્તિ જોડાઈ છે એવા યોગીઓના જે ઈન્દ્ર કહેતાં સ્વામી છે, ઈન્દ્રં કહેતા જે વખાણવા યોગ્ય-સ્તુતિ કરવા યોગ્ય છે. જન્મ-મરણાદિ ભવ રોગના તે વૈદ્ય છે, એટલે કે પારમાર્થિક વૈદ્ય છે એવા શ્રીમદ્ આત્માશર્થયુક્ત સદ્ગુરુને હું નિત્ય નમસ્કાર કરું છું. ૨૮ □

પ.પુ. ભાઈશ્રીનો આત્મસિદ્ધિ અવતરણાદિન અને પ્રભુશ્રીના જન્મદિન પ્રસંગે સ્વાધ્યાય

તા. ૧૯-૧૦-૧૩ નો શનિવારના રોજ આત્મસિદ્ધિના અવતરણાદિન તથા પ્રભુશ્રીના જન્મદિન નિમિત્તે સૌએ સાથે મળી આત્મસિદ્ધિનું સમૂહ પઠન કર્યું. ત્યાર બાદ સૌ પ્રથમ પુ. વિક્રમભાઈએ પદ લીધું.

પ.પુ. ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય : આસો વદ એકમ, ૧૮૫૨માં રચાયેલ આત્મસિદ્ધિને ૧૧૭ વર્ષ પૂરાં થયા. આ સમય દરમ્યાન વિશાળ પ્રમાણમાં લોકો આ સ્વયંશાસ્ત્રી પરિચિત થયા અને અનેક જીવો પોતાના કયોપશમ પ્રમાણે તેનો અર્થ સમજૂ શક્યા. આત્મવિકાસ માટે આની ઊંડી સમજણ જરૂરી છે. આત્મસિદ્ધિની મહત્તમા કે જેને આત્મકલ્યાણ સાધવું છે તેને પોતાની આરાધના શરૂ કર્યા પછી મનમાં જે પણ સવાલ ઊભા થાય તેનો જવાબ આમાંથી મળી જાય તેથી આ મહાન કૃતિ છે. આત્મસિદ્ધિની કુલ ૧૪૮ ગાથા છે. તેમાં શરૂઆતની ૨૩ ગાથામાં જીવને અનાદિકાળની ભૂલનો ઘ્યાલ આ ગાથાનો અભ્યાસ કરવાથી આવે. તેમાંથી પોતાની ભૂમિકા તૈયાર કરવાનો ઘ્યાલ આવે. ૨૧ ગાથાનો પરમાર્થ જો બરાબર સમજૂ શકે તો પોતાની ભૂલને સમજૂ શકે. ૨૨ અને ૨૩માં કહું કે મતાર્થી જીવ હોય તો અવળો નિર્ધાર કરે. પછી મતાર્થી તથા આત્માર્થીનાં લક્ષણો કહ્યાં. મતાર્થમાંથી આત્માર્થી પદ પ્રાપ્ત કર્યું છે તે જીવ આ છાએ છ પદ સમજવાનો અધિકારી બની શકે છે. આમાં છાએ છ પદ માટે શિષ્યને આશંકા થઈ જેનું સમાધાન અહીં સદગુરુ દ્વારા કરવામાં આવે છે. પહેલાં ભૂમિકા બાંધીએ કે

નથી દસ્તિમાં આવતો, નથી જણાતું રૂપ;
બીજો પણ અનુભવ નહીં, તેથી ન જીવસ્વરૂપ.

તથા

ભાસ્યો દેહાધ્યાસથી, આત્મા દેહ સમાન;
પણ તે બનો બિન્ન છે, જેમ અસિને મ્યાન.

જો તમે તમારા આત્માનાં પ્રગટ લક્ષણો છે તેને આત્મસાત્ત કરો તો તે બને - દેહ ને આત્મા બિન્ન છે, તેની પ્રતીતિ થાય. જો આ વાત જીવનમાં ઉતારીએ તો આત્માની ઓળખાણ થાય. ભલે અજ્ઞાનથી શરીર એક માની જીવીએ પણ તે બને જુદા છે તેમ જાણવું. હવે ઉપરની આ બે ગાથા હદ્યગત કરવાની પછી આરાધક માટે ખૂબ મહત્વની ગાથા છે જેના પર આપણે સ્વાધ્યાય કરીશું તે પ્રથમી ગાથા કે,

જે દંદા છે દસ્તિનો, જે જાડો છે રૂપ;
અબાધ્ય અનુભવ જે રહે, તે છે જીવસ્વરૂપ.

આ આત્મસાત્ત કરવાનું છે. ઉચ્ચ ભૂમિકાએ આ ગાથા ચિંતનમાં ખૂબ ઉપયોગી છે. ઈન્દ્રિય અને મનની ભૂમિકાથી વધુ ઊંડાણની ભૂમિકામાં જવાતું. યથાર્થ આત્મતત્ત્વની નિશ્ચયસૂચિમાં પ્રવેશ કરવાનો છે. દરેકે સ્વયં નિશ્ચય કરવાનો છે. અનંતજ્ઞાનીએ એ નિશ્ચય કર્યો છે. જિનેશ્રે પોતાનો આત્મા પ્રગટ કર્યો છે. તેમનાં વચનો અધૂરાં, અપૂર્ણ અને ખંડિત નથી. પણ સાચાં છે એવો નિશ્ચય કરે તે વ્યવહાર સમક્ષિત. જ્ઞાનીપુરુષના વચન પર આસ્થા તે જ સાચું. શિષ્ય આશંકા કરે છે કે તમે જે આત્માની વાર્તા કરો છો તે જોવામાં આવતો નથી. તેનું રૂપ જણાતું નથી. પણ અતિન્દ્રિયની પ્રાપ્તિ માટે ઈન્દ્રિયો મદદ કરી ન શકે છીતાં શિષ્ય દલીલ કરે છે કે આપણને ઈન્દ્રિયો, પ્રાણ, શાસોશાસનો આ ત્રાણોયનો અનુભવ થાય છે પણ આત્માનું કોઈ જુદું ચિન્હ નથી. જો આત્મા હોય તો તે કેમ જણાય નહીં? જે ધરતી પર દેખાય છે તેનો સ્વીકાર કરાય છે પણ આત્મા દેખાતો નથી તેથી તે આ વાત સમજૂ શકતો નથી. જો આત્મા ન હોય તો તેને પ્રાપ્ત કરવાની બધી માથાકૂટ જ મટી જાય.

આજાભક્તિ, આત્મસિદ્ધિ કે ધ્યાન કરવું ન ગમતું હોય તો તે કાંઈ કરવું ન પડે. જો આત્મા ન હોય તો તેના ઉપાયની પણ કાંઈ જરૂર નથી. આનું સમાધાન ગુરુદેવ તર્ક કે બુદ્ધિથી નહીં પણ આપણાને જે ત્રીજું તત્ત્વ અજ્ઞાન કે જે બેહોશ કરનાર છે જેનો ગુરુદેવ સત્ત્વબોધ આપી ભાન કરાવે છે. આપણાને બેહોશ કરનાર મિથ્યાત્વ મોહનીય કર્મ છે. દર્શનમોહનીય અને ચારિત્રમોહનીય એ મોહનીય કર્મના પ્રકાર છે. તેમાં વધુ બેહોશ કરનાર દર્શનમોહનીય છે. સાધકે પહેલાં દર્શનમોહનીય સાથે સંઘર્ષ કરી તેને શાંત કરવું પડશે. આ ઘટના બૌવિક કે ઈન્દ્રિયોથી ઉત્પત્ત થતી નથી. પણ આંતરિક ઘટના છે. જ્ઞાનીપુરુષ કહે છે કે અમને દેહ ને આત્મા જુદા છે તેનો અનુભવ છે. પણ અમને સદ્ગુરુ મળ્યા, ગુરુકૃપા થઈ તો ભાન થયું.

આધ્યાત્મિક જગતનો સૌથી શ્રેષ્ઠ શબ્દ દેખા છે. તમે માત્ર જોનાર-જ્ઞાણનાર છો, કરનાર નથી. આ દેખા આપણો આત્મા છે. આપણો એમ માનીએ કે અમે જોનાર-જ્ઞાણનાર નથી પણ કરનાર છીએ, આ કર્તાભાવ છે. બધું જ થયા કરતું હોય પણ પોતે તો માત્ર દેખા છે. જ્યારે કરનાર માને ત્યારે તે કર્તા બની કર્મ બાંધે છે. માટે દ્ધાર્ભાવ કેળવવાની પ્રેક્ટિસ કરવી. તું છો - તારી હાજરી છે તો પ્રક્રિયા થાય છે. પણ દેખા એટલે જોનારો છે. દેખા, દેખિ અને દર્શયને જ્યાલમાં લેવા પડશે. દેખિ એટલે જે દેખાય છે તે. જુદા જુદા આકાર, રચનાઓ જે દેખાય છે તે દર્શય પણ જેના દ્વારા દેખાય છે તે દેખિ. પદાર્થો જે આંખથી દેખાય છે પણ જે જોનાર છે તે ત્રીજું જ છે. આંખ એ તો સાધન છે. જોનાર દર્શય તથા દેખિથી જુદો છે તે જોનાર દેખા છે. આ સ્થૂળ શરીરથી જુદો - શરીરમાં બેઠો છે. આંખ વડે જોવાય છે પણ આંખને સાધન બનાવી જે જોનાર છે તે દેખા. આંખ બંધ હોય તો

પણ અંદર જ્ઞાણી શકે છે. માટે આંખ દ્વારા જોનાર છે તે આંખથી જુદો છે. તમે સૂર્યને જુઓ છો, સૂર્ય જુદો, આંખ જુદી પણ જોનાર તમે છો. દર્શય ને દેખિ એ દ્ધારી જુદો છે. દર્શયો બદલાય છે પણ જુદા જુદા દર્શયને બદલાતા જોનાર દ્રષ્ટા તેનો તે જ છે. તે બદલાતો નથી. કોઈ મરી જાય તો ઘરના મરનારને કહે કે તમે એક વાર તો ઘરનાની સામે જુઓ. આંખ છે છતાં પણ દ્રષ્ટા નથી. આત્મા નથી તો જોવા-જ્ઞાણવાનું કાર્ય નહીં થઈ શકે. આંખ ન હોય તો પણ દ્રષ્ટા તો રહેશે. સાધકે કર્તા મટવાનું છે અને દ્ધા રહેવાનું છે. માત્ર જોવાનું - ન રાગ, ન દ્રેષ થવો જોઈએ. કર્તા બન્યા તો બંધાણા, દ્ધા રહ્યા તો છૂટ્યા. પ્રશંસા, નિદા, ટીક-અટીક જે કર્તાભાવમાં હજારો વિકલ્પો ઊભા થાય છે પણ જો દ્ધા રહ્યા તો વિકલ્પો શાંત થઈ જાય છે. હકીકતમાં આપણે તો દ્ધા જ છીએ, પણ અમને કારણે તેને કર્તા માનીએ છીએ. દર્શય અને દેખિથી આત્મા જુદો છે તે અનુભવને કહેવાય આત્મદર્શન. દર્શય અને દેખિ નહીં હોય પણ દ્ધા હશે. કેવળ જ્ઞાનસ્વરૂપ જ આત્મા છે. આંખ જે પદાર્થને રૂપ છે તેને જોઈ શકે પણ અરૂપીને જોઈ ન શકે. અવ્યાબાધ એટલે કે શરીર, ઈન્દ્રિય, મન, દર્શય, સૃષ્ટિ ભુલાઈ જાય પણ જેને ભૂલી ન જવાય તેવું તત્ત્વ અબાધ્ય - જેને બાધા આવી શકતી નથી તે અબાધ્ય સ્વરૂપ.

એક વાર શરીરે મીટિંગ કરી - જેમાં પાંચ ઈન્દ્રિયો, મન, શાસોશ્વાસ બધાએ અભિમાનથી કહ્યું કે અમે એકાદ વર્ષ માટે ગેરહાજર રહીએ તો અમારા વગર નહીં ચાલે. પણ બધાં કાર્યો ચાલ્યાં. આંખ ન હોય તો બીજાના આધારે કાર્ય ચાલ્યું. શાસોશ્વાસ મશીનથી ચાલ્યા. આમ બધું કાર્ય ચાલ્યું પરંતુ છેલ્દે આત્માએ કહ્યું કે હવે હું ગેરહાજર રહું તો પળવાર પણ ન ચાલે. આમ બધું બાદ કરતાં છેલ્દે જે અનુભવ

રહે છે તે ક્યારેય બાદ કરી શકતો નથી. આ અનુભવ એ જીવનું સ્વરૂપ છે. આ બધુસ સમજવું સામાન્ય જીવને કઠિન લાગે પરંતુ પુરુષાર્થી જીવ આ વાત સમજ શકે. આ વાતને પ્રેક્ટિકલ જીવનમાં ઉતારીએ ત્યારે કઠિન લાગે પણ જીવનમાં આ બધું વણી લેવું જોઈએ. અનુભવમાં લાવવું. પણ જો એ માટે પ્રેક્ટિસ રાખીએ તો સંસાર તરફ જે બેંચાઈ જવાય છે તે ન થાય.

□ □

દુષ્કાળગ્રસ્ત પરિસ્થિતિમાં પાંજરાપોળોને સહાય

સૌરાષ્ટ્રની ધરતી માટે ૨૦૧૩ની સાલના શરૂઆતના મહિનાઓ વરસાદના અભાવે દુષ્કાળગ્રસ્ત રહ્યા. પાણીની અદ્ઘત અને સખત ગરમીથી જનજીવન અસ્ત-વ્યસ્ત બની રહ્યું હતું. મુંગાં પશુઓની હાલત ઘણી ખરાબ બની ગયેલ. લોકો પોતાનાં પશુઓને પાંજરાપોળમાં મૂકી જવા લાગ્યા. આમ પાંજરાપોળોમાં પશુઓની સંખ્યા ખૂબ વધી ગઈ. ધાસચારો મેંઘો બની ગયો. ખોરાક-પાણીના અભાવથી પશુઓ દુબળા પડવા લાગ્યાં અને તેમના મરણની સંખ્યા ઘણી વધી ગઈ. પાંજરાપોળના વહીવટદારો પણ લાચાર બની ગયા.

મુંગાં પશુઓની સેવા માટે આજીવન ભેખધારી, ધારી ગામનાં વતની શ્રી પલુબેન બેતાણીએ આ વાત આપણા રાજકોટના યુવામુમુક્ષુ શ્રી નિલેશભાઈને જણાવી અને કહ્યું કે પશુઓના ચારા માટે ઘાસની ખૂબ જ જરૂરત છે. શ્રી નિલેશભાઈએ આ વાત રાજકોટના બીજા યુવામુમુક્ષુ શ્રી સચિનભાઈ બાવીસીને જણાવી અને બન્ને યુવાનોએ સાવરકુલાની બાજુના છાપરીયાડી ગામની પાંજરાપોળની મુલાકાત લીધી અને વર્તમાન પરિસ્થિતિને નજરો નજર નિધાળી તેમનું હદ્ય દ્રવી ઊઠ્યું. આ અરસામાં પૂ. ભાઈશ્રી વિકલાંગ કેન્દ્રના ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે જૂનાગઢ પધાર્યા હતા અને તેમનો રાત્રી મુકામ જંગલ વિસ્તારના હિટવા ગામે રાખવામાં આવેલ. શ્રી નિલેશભાઈ તથા શ્રી સચિનભાઈએ આ સમયે પૂ. ભાઈશ્રીને આ વાત જણાવી. તે બન્ને યુવાનોએ તો પોતાની શક્તિ અનુસાર આ સહાયનું કાર્ય ચાલુ કરી દીધું હતું.

પૂ. બાપુજીના પગલે ચાલતા, સેવાકીય પ્રવૃત્તિમાં હમેશાં અગ્રેસર એવા પૂ. ભાઈશ્રીએ આ વાત સાંભળતાં જ આ કામ તુરત જ ચાલુ કરી મુંગાં પશુઓને સહાય કરવાની આજા કરી. ગુરુઆજ્ઞા થતાં જ ભારતના મુમુક્ષુઓ તરફથી દાનનો પ્રવાહ ચાલુ થયો. આ પછી આ વાતની રજૂઆત લંડનમાં પણ કરવામાં આવી. શ્રી જ્યસુખભાઈ મહેતાએ આ વાત ઉપાડી લીધી. લંડનના મુમુક્ષુઓનો પણ દાનનો પ્રવાહ ચાલુ થયો. પાંજરાપોળના ઢોરોને પૂરતો ખોરાક મળવો ચાલુ થયો અને તેમની સ્થિતિમાં પણ સુધારો થવા લાગ્યો. આપણને મોટી સંખ્યામાં દાન પ્રાપ્ત થયું. આ રકમમાંથી છાપરીયાળી પાંજરાપોળમાં રૂ. ૧૧,૦૦,૦૦૦/- (અગિયાર લાખ)નું ધાસ તથા સાયલા, મુળી, વઢવાળ પાંજરાપોળમાં રૂ. ૨૮,૦૦,૦૦૦/- (અઠવાચીસ લાખ)નું ધાસ પહોંચાડવામાં આવ્યું. ધાસની સીધી ગાડીઓ જ પાંજરાપોળમાં પહોંચે અને આપણા માણસોની હાજરીમાં જ તે ધાસ ઢોરોને ખવડાવવામાં આવતું.

મુમુક્ષુઓના હદ્યમાં રહેલ દયા અને કરુણાથી સેંકડોની સંખ્યામાં મુંગાં પશુઓની સહાયનું કાર્ય ઘણી સારી રીતે થઈ શક્યું. શ્રી નિલેશભાઈ, શ્રી સચિનભાઈ, શ્રી જ્યસુખભાઈ અન્ય કાર્યકરો અને ખાસ તો સર્વે દાતાઓને અભિનંદન.

□

મુંબઈમાં મીનળબેનને ત્યાં સ્પેશિયલ લેડીજ સ્વાધ્યાય

તા. ૨૫-૦૭-૧ ઉના રોજ મીનળબેને શાંતિનિકેતનમાં લેડીજ સ્વાધ્યાય રાખેલ. જેમાં કમ અનુસાર (પ.પૂ. બાપુજી)નું ૨૨મું વાક્ય ‘જ્યાં સુધી ભેદજ્ઞાનથી સ્વજગૃતિ ન રહે ત્યાં સુધી સ્વરૂપજ્ઞાન ક્યાંથી થાય?’ તે લીધેલ અને આ વાક્યની સુંદર ને સૂક્ષ્મ સમજણ આપતા કહ્યું કે ભેદજ્ઞાન એટલે છૂટા પાડવાની ક્રિયા. દેહને આત્મા એકમેક થઈ ગયા છે તેથી તેને છૂટા પાડવાના છે. અંદર આત્મા છે તો જ બધી ક્રિયાની ખબર પડે છે. જો સતત આ ટેવ પાડતા રહીએ તો ભેદ પાડવો સહેલો થાય. કોઈના સંભળાવેલ ચાર શબ્દથી કે કોઈના કરેલા વખાણથી આત્માનો એક પ્રદેશ પણ ઓછો થતો નથી. આકાશ સામે મુઢીભરી ધૂળ નાંખીએ તો આકાશને કાંઈ થાય ખરું? અનુકૂળ-પ્રતિકૂળમાં જગૃતિ જ રાખવી છે. શરીરમાં સતત ઉત્તરતા ફેરફાર થાય છે તો તેમાં મોહ કરીને શું ફાયદો? જીવને દેહાધ્યાસ ક્યાંય ફેંકી દે છે. હવે સદ્ગુરુના ચરણ મજ્યા છે તેને સેવીને, તેમના બોધ્યથી શક્તિને ફોરવીને વૈરાગ્ય-ઉપશમ લાવવાના છે. આત્માના ગુણ-લક્ષ્ણાથી સ્વ-પરને જુદા પાડવાનો પુરુષાર્થ કરવાનો છે. સંકટ્યબળને મજબૂત બનાવો. હવે જરા સંસારથી ખમૈયા કરો, સ્વદ્યા કરો. સમર્થ ગુરુ સાથે છે તો તેમની ભક્તિ-સેવા તરફ લગની લગાડી ચૈતન્યના થનગનાટ્યી (આત્મા વડે) જ આત્માની ઓળખાણ કરવાની છે અને આ જ આપણો મહત્વનો અને પ્રથમ લક્ષ છે.

તા. ૨૬-૮-૧ ઉના રોજ બ્ર.નિ. મીનળબેને શાંતિનિકેતનમાં લેડીજ સ્વાધ્યાય રાખેલ. જેમાં (પ.પૂ.બાપુજી)નું ૨૪મું વાક્ય સમજાવ્યું. ‘જ્યાં સુધી તમારા મગજમાં સંસાર ભર્યો છે ત્યાં સુધી તમારી

અંદરની મૂડીની ખબર નહીં પડે.’ શરીરથી શરૂ થઈ, ઘર, કુટુંબ, ઘરેણાં વગેરે બાધ દુનિયા છે તે મારાપણાના ભાવ સાથે મગજમાં ભરી પડી છે ને બીજી ભિથ્યાત્વની સાત પ્રકારની ગાંઠ છે તે અભ્યંતર દુનિયા છે. જેનું દર્શન થાય છે તેનો મોહ થાય છે. જે નેત્રોથી દેખાય છે તે મારું સ્વરૂપ નથી. પત્રાંક - ૩૩૧ના આધારે પણ આ સમજાવ્યું. સંસાર નથી છૂટવાનો, બધા રહેવાના છે પણ મારાપણાના ભાવ ઓછા કરી, તોડવા તે આપણા હાથની વાત છે. સંસારી સંગ-પ્રસંગની વહાલપ ઓછી કરીએ તો આત્મા તરફ લક્ષ જાય. હું ને મારું છૂટે. મોહરાજાને સમજણપૂર્વક દૂર કરીને ધર્મરાજાનું રાજ્ય સ્થાપવાનું છે. સાચા સમર્પિતભાવથી મારાપણાના ભાવ ઘટશે અને ભીતર તરફ જગૃતિ વધશે. સદ્ગુરુની સન્સુખ થઈ જીવન જીવો. સદ્ગુરુ તો પ્રેમનો સેતુ છે. સદ્ગુરુને સાથે રાખી કખાયોને શમાવો. જાતને બદલાવો. પત્રાંક-૩૩૧ના આધારે સમજાવ્યું. જે વાયું છે તે જ ઊગશે. જે બને છે તે યોગ્ય જ છે. ભગવાનના ગુણ સામે આપણા ગુણ કેટલા? એમ વિચારી અહંને ઓગાળી નાખવાનો છે. વાસ્તવિકતાને સમજો. તમે બધા બુદ્ધિશાળી છો તો જરા વિચાર કરો કે જરૂર પર કેટલી પ્રીતિ કરવી છે? હું તો ચૈતન્ય આત્મા છું. અનંત ગુણોનો ભંડાર છું. અંદર તરફની દાસ્તિને ખીલવો. અલ્લાઉદ્દીનનો ચિરાગ હાથમાં જ છે. મોકો મજ્યો છે તો જડપી લો. ગુરુ મજ્યા છે તો જગૃતિ રાખી સંસારીભાવના ઉભરાને ઓછો કરી આત્મ-ઘરેણાંને પ્રામ કરી લેવાનું છે.

તા. ૧૭-૧૦-૧ ઉના રોજ બ્ર.નિ. મીનળબેને શાંતિનિકેતનમાં લેડીજ સ્વાધ્યાય રાખેલ. જેમાં (પ.પૂ.બાપુજી)નું ૨૪મું વાક્ય ‘ચારિત્ર એટલે સ્વભાવ પરિણાતિ’ સમજાવ્યું. જ્ઞાનીના વાક્ય સંક્ષેપ

ઇતાં સંપૂર્ણ હોય, આ જ તેમનું મહત્વ છે. અનુભૂતિમાંથી નીકળેલા શબ્દો છે. બાધ્ય ને અભ્યંતર બંને રીતે નિર્ણય બનશું ત્યારે ચારિત્ર આવશે. આત્મસ્વભાવમાં જ રમણતા રહેવી તે સાચું ચારિત્ર છે. સંયમ પાળી દીક્ષા લેવી તે બાધ્ય ચારિત્ર ચોક્કસપણે અંગીકાર કરવાનું છે તે આપણો છેલ્લો પડાવ છે. અત્યારે મોહનો ત્યાગ કરી, ચારિત્રનો સાચો અર્થ સમજું, આત્મા, સદ્ગુરુ-પ્રભુ પ્રત્યે જ રસ, રુચિ, પ્રીતિ રાખવાનાં છે. કષાયનું ઉપશમન, દમન, મંદપણું થાય તે એક પ્રકારની દીક્ષા છે. ધ્યાનનો માર્ગ સદ્ગુરુ પાસેથી મળે છે તે પણ દીક્ષા કહેવાય. જે દેખાય છે તે હું નથી. બસ આટલું જ કરવાનું છે તે સહેલું છે. સ્વમાં વસ, પરથી ખસ. ભાવરહિત થવાનું છે, નિર્વિકલ્પ થવાનું છે. મોહના ઘરમાં રહી મોહનો નાશ કરવાનું પરમ કૃપાળુદેવ પાસેથી શીખવા મળે છે. બાધ્ય ને અભ્યંતર ચારિત્ર, સ્વ ને પર ચારિત્ર, વ્યવહાર ને નિશ્ચય ચારિત્રને સમજું, પાંચ અણુવત, પાંચ સમિતિ, ગ્રાણ ગુમિનું આચરણ કરવાનું છે. સત્રપુરુષના વચનનું શ્રવણ કરતાં કરતાં તેમના પ્રત્યે અતૂટ શ્રદ્ધા રાખી તેમની આજ્ઞાએ પ્રયત્ન કરતાં જઈશું તો ચોક્કસ ચારિત્રમાં, આત્મસ્થિરતામાં આવીશું. હે સમ્યક્કચારિત્ર ! પરમ અનુશ્રદ્ધ કર ! પરમ અનુશ્રદ્ધ કર ! કૃપા કર !!

અમદાવાદમાં બ્રહ્મનિષ લલિતાબેને જૂન મહિનામાં સ્પેશિયલ લેડીજ સ્વાધ્યાયમાં

'સહજ સમાધિ' વિષય ઉપર વાત કરતાં જણાવ્યું

અનંતકાળથી આત્માની અંદર કુસંસ્કારો એવા સજજડ થઈ ગયા છે કે ધર્મની આરાધનામાં, અધ્યાત્મની સાધનામાં અને પરમાત્માની ભક્તિમાં મન ચંચળ જ રહે છે. પોતાના સહજ સુખનો ધ્યાલ

જ નથી આવતો. જો કુસંસ્કારો શિથિલ બને અને કમશાઃ નિર્ભૂળ થાય તો જ આત્માના સહજ સુખ-શાંતિ અને સમાધિ તથા આનંદનો અનુભવ થઈ શકે.

આમ થવા માટે અંતરમુખ ઉપયોગ કરવો પડે, બહારની દુનિયામાંથી અંદર વળવું પડે. સતત સંગ્રામ જેલવો પડે. આપણા સૌના પુષ્યઉદ્યે ગુરુકૃપા થઈ છે. તેમાં જ લક્ષ રાખીને સહજ સમાધિ તરફ જઈ શકાય છે અને અજ્ઞાનના અંધકારને ભેદવા માટે વજની નહીં પણ સમ્યક્કજ્ઞાનની એક નાની ચિનગારી પૂરતી છે.

તા. ૧૨-૭-૨૦૧૩ના સ્પેશિયલ લેડીજ સ્વાધ્યાયમાં બ્રહ્મનિષ લલિતાબેને ‘માનવભવનું મૂલ્ય કેટલું છે ?’ તે સમજાવતાં કહ્યું કે, આ માનવભવ થકી જ મોક્ષે જઈ શકાય છે. જો મોક્ષની ખરેખરી તાલાવેલી લાગી હોય તો ૮૪ લાખ યોનિમાં શ્રેષ્ઠભવ માનવભવ પ્રાપ્ત થયો છે. તેમાંય પાંચ ઈન્દ્રિય અને વિકસીત મન મળ્યું. માટે એક ક્ષણનો પણ પ્રમાદ કર્યા વગર સમ્યક્ક પુરુષાર્થ કરીને એક વખત સમ્યક્કજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી લેવું જ યોગ્ય છે. તેના માટે સાધનાનું ઊડાણ જોઈશે. ઉપર ઉપરનાં છબદ્ધબિયાં નહીં ચાલે. દાણિને ફેરવવી પડશે. એક નાનું દાણાંત જોઈએ. શિષ્ય ગુર્દી તેમના શુરુ સેકિતો પાસે ગયા. ગુરુને વિનંતી કરી, ‘મને સાધના માટે એકાદ શબ્દ આપો.’ ગુરુ તો મૌન જ રહેતા પણ સાધના માટે શબ્દની માંગણી થતાં ખૂબ ઊડાણથી વિચારે છે કે એક શબ્દથી કામ થઈ જાય તેવો શબ્દ આપવો. શબ્દ પણ આપવો છે ને શિષ્ય જીલી શકે તેવું વાતાવરણ પણ આપવું છે. ગુરુ મૌન જ છે. તેથી શિષ્ય ગુર્દી નિરાશ થઈને પાછો ચાલ્યો. ત્યાં જ ગુરુએ કહ્યું, ‘થોભ !!’ ગુર્દીએ મોહું ગુરુ તરફ ફેરવ્યું ત્યારે ગુરુ બોલ્યા, ‘બસ આટલું તો કરવાનું છે. થોભી જ ! વિભાવો તરફ જતી વૃત્તિને રોક. ત્યાંથી

મોહું ફેરવી સ્વરૂપમાં સ્થિર થા !' સતત આત્માનો ઉપયોગ દેહ સાથે જોડાયેલ રહેતો હોવાથી આત્માની સંભાળ લઈ શકતી નથી. ત્યાંથી ધૂટા પડવા તીવ્ર તલસાટ જોઈએ અને મહાન પુષ્યના ઉદ્યે મળેલ આ માનવભવનું મહત્ત્વ સમજુને આ દેહ થકી જ મોક્ષનું ગ્રથમ પગથિયું સમ્ભક્ષજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ ગુરુ આશ્રયે અવશ્ય કરવી જ રહી.

ત્યાર પછીના મહિને સ્પે. લેડીજ સ્વાધ્યાયનો વિષય હતો ‘સ્વીકાર અને સમાધાન’

સ્વીકાર, સમાધાન અને તેથી જ સિદ્ધિ. આ ત્રણ વાત જીવનમાં વણાય જાય તો જીવન નંદનવન બની જાય. શુભનો ઉદ્ય હોય કે અશુભનો ઉદ્ય હોય તે દરેક પરિસ્થિતિનો સર્જનહાર તો પોતે જ છે. માટે હર પરિસ્થિતિનો સ્વીકાર જ યોગ્ય છે. સ્વીકારથી જ સમાધાન થશે અને ત્યારે જ સિદ્ધિ મળશે. મુખ્યતાએ સ્વીકારનો જ અભાવ જોવામાં આવે છે. અને તેથી જ મનમાં અશાંતિ રહ્યા જ કરે. એ દ્વારા નવા કર્મનાં બંધન ચાલુ જ રહે માટે હમેશાં જે કાંઈ આસપાસ બની રહ્યું છે તેના સાક્ષી બનીને જોયા કરવું - એ સહેલું નથી, એના માટે તૈયારી જોઈએ, હિંમત જોઈએ. સમજણ જોઈએ અને નવાં કર્મ નથી જ બાંધવા તેવો અતૂટ નિર્ણય જોઈએ તો જ સ્વીકારની વૃત્તિ વિકસે. બાકી વાતો કરવાથી કે સાંભળી લેવાથી થઈ જશે તેવી ભાંતિ ન થઈ જાય તેનો ઘ્યાલ રાખવો પડે. માટે દરેકે દઢ નિર્ણય કરવો પડશે કે સ્વીકાર એ જ મારી મનોવૃત્તિ અને તેથી સાક્ષીભાવ અને તે દ્વારા જ આત્મપ્રદેશનું વેદન. સાક્ષીભાવ આવશે તો જ જડ અને ચેતન શું તેનો વિવેક જાગશે અને તે દ્વારા જ આત્મસાધનામાં સ્થિર થવાશે. જોયુંને ! એક સ્વીકારની ભાવના વિકસાવવાથી તે સાધનામાં કેટલું મદદરૂપ થાય છે.

□ □

પ.પુ. શ્રી સૌભાગ્યભાઈના ૧૧૭મા

દેહવિલય દિનની ઉજવણી

જેઠ વદ ૧૦, મંગળવાર, તા. ૨-૭-૨૦૧૩ના રોજ પ.પુ. ભાઈશ્રીની શુભ નિશામાં પ.પુ.શ્રી સૌભાગ્યભાઈના ૧૧૭મા દેહવિલયદિનની ભવ્ય ઉજવણી કરવામાં આવેલ.

દર વર્ષની માઝક આ વર્ષે પણ અમદાવાદ-રાજકોટ-મોરબીથી મુમુક્ષુગણ સારી એવી સંઘ્યામાં પધારેલ. કુલ સંઘ્યા ઉદ્દો થયેલ હતી. સાયલા ગામમાં જ્યાં પ.પુ. શ્રી સૌભાગ્યભાઈ નિવાસ કરતા હતા ત્યાં બનાવવામાં આવેલ ‘સ્મૃતિ મંદિર’માં સવારે ૮.૩૦ થી ૧૦.૦૦ દરમ્યાન ઉત્સાહસભર ભક્તિનો કાર્યક્રમ યોજાયેલ. ત્યાર બાદ રાજકોટથી પધારેલ પ્રસિદ્ધ સ્વાધ્યાયકાર શ્રી સુધીરભાઈએ વચનામૃતમાંથી પત્રાંક ૫૫૦નો સ્વાધ્યાય પોતાની અનોખી શૈલીથી કરાવ્યા બાદ પ.પુ. ભાઈશ્રીએ વચનામૃતમાંથી પત્રાંક ૩૮૮ તેમજ ‘હદ્યસભા શ્રી સૌભાગ્ય’ પુસ્તકમાંથી બે પત્રોનો સ્વાધ્યાય વિસ્તૃત રીતે કરાવેલ ઉપરાંત બપોરના પણ પત્રાંક ૨૦૦ વચનાવલીનો સ્વાધ્યાય કરાવતાં પ.પુ.શ્રી સૌભાગ્યભાઈ વિષે - તેઓશ્રીના ગુણો વિષે, સદગુરુ પ્રત્યેની શક્તા વિષે સમજાવેલ. બપોરના ભક્તિ બાદ મોરબીથી પધારેલ સ્વાધ્યાયકાર શ્રી હસમુખભાઈ સંઘવીએ પત્રાંક ૭૦૨નો સ્વાધ્યાય સુંદર તેમજ સરળ ભાષામાં કરાવેલ હતો.

આભારદર્શન ટ્રસ્ટીશ્રી વરજીવનદાસભાઈ શાહે કરેલ. સમગ્ર કાર્યક્રમ આનંદના વાતાવરણમાં પૂર્ણ થયેલ હતો.

અમદાવાદથી જ્ઞાનમંદિર (પાલદી)ના પ્રમુખશ્રી-ટ્રસ્ટીશ્રી-અગ્રગણ્ય કાર્યક્રમો ઉપરાંત રાજકોટથી પણ શ્રી સુધીરભાઈ ઉપરાંત અગ્રગણ્ય ટ્રસ્ટીશ્રીઓ તેમજ મોરબીથી શ્રી હસમુખભાઈ ઉપરાંત ટ્રસ્ટીશ્રીઓ પધારેલ હતા.

શ્રી ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ - ૨૦૧૩

ભારતીય સંસ્કૃતિમાં શ્રી ગુરુને સર્વોચ્ચ સ્થાને બિરાજમાન કરવામાં આવેલ છે. આપણા માટે શ્રી ગુરુ દિપક સમાન છે, પરમાત્મા સમાન છે. શ્રી ગુરુ વિષ જ્ઞાન પ્રદાન કોણ કરે? આવા શ્રી ગુરુદેવ પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ આપણા અજ્ઞાનરૂપ અંધકારને દૂર કરેલ છે. પ્રકાશ પાથરેલ છે. તેથી દરેક મુમુક્ષુ પોતાના હૃદયના ભાવો વ્યક્ત કરવા અખાદી પૂનમ એટલે શ્રી ગુરુપૂર્ણિમાના દિવસે શ્રી ગુરુનું સાંનિધ્ય પામવા જંબતા હોય છે.

આશ્રમમાં દર વર્ષે શ્રી ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ ત્રણ દિવસ માટે ઉજવવામાં આવે છે. આ વર્ષે પણ તારીખ ૨૧-૨૨-૨૩ જુલાઈ, ૨૦૧૩ના રોજ પ.પૂ. શ્રી ભાઈશ્રીની શુભ નિશ્ચામાં આ મહોત્સવ ઉજવાયેલ.

પ્રથમ દિવસે પ.પૂ. શ્રી ભાઈશ્રીએ સ્વાધ્યાયમાં શ્રીમદ્ ભાગવતકથા રહસ્યમાંથી ભગવાન શ્રી કૃષ્ણ અને ગોપીઓના રૂપક દ્વારા કર્દ રીતે પરમાત્માની પ્રાપ્તિ થાય તેની વિસ્તૃત સમજ આપતાં જણાવેલ કે, ગોપીઓ જેવી તાલાવેલી - શુદ્ધ ભાવની જરૂર છે. આભિધર્મ અને શરીરધર્મ વિષે સ્પષ્ટતા કરી, બાચાભાવ ત્યજવા અનુરોધ કરેલ. તો ગીજે દિવસે પૂજ્યશ્રી કાળીદાસભાઈ દ્વારા પરમ જિજાસુ વૈદરાજ હીરાચંદભાઈ તથા ચંદુભાઈ, મોરબી ઉપર તા. ૧૪-૬-૧૯૪૧ના રોજ લખાયેલ પત્રનો સ્વાધ્યાય કરાવેલ. હાલ મુમુક્ષુગણ જે સાધના કરી રહેલ છે તે વિષે સુંદર શૈલીમાં વિસ્તારથી સમજ આપેલ હતી. ગીજે દિવસે સાગોડિયા સ્થિત પ.પૂ. શ્રી ભાનુવિજયજી મ.સા. રચિત ‘આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્ર’ ગ્રંથના આધારે ગાથા નંબર ૬૮-૬૮ સમજાવેલ. આત્મા છે - આત્મા નિત્ય છે આ બે પદ વિષે ઉદાહરણો દ્વારા સમજાવી તે અંગે હૃદયથી દઢતા કરાવેલ. આ અંગે દઢ શ્રદ્ધા-વિશ્વાસ પ્રતીતિ જો થાય તો તે વ્યવહાર સમક્રિત છે એમ જણાવેલ હતું.

પ્રથમ દિવસે પંચકલ્યાશક પૂજા-બૃહદ્ આલોચના તેમજ રાતે સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમમાં ‘પુણિયા શાવકના સામાચિક’ વિષે હિન્દીમાં નાટ્યપ્રયોગ સુંદર રીતે રજૂ કરવામાં આવેલ. ઉપરાંત આશ્રવ-સંવરનો સંવાદ-કર્મચારી બહેનોનો ગરબો-નાનાં બાળકો દ્વારા અભિનય ગીત-ટૂંકી ફિલ્મ દ્વારા અનાજ વિતરણ કાર્યક્રમની રૂપરેખા અને પ.પૂ. શ્રી ભાઈશ્રીનું પ્રેરક ઉદ્ભોધન રજૂ થયેલ તો બીજા દિવસે ધર્મસભા-સ્વાધ્યાય-ભક્તિનો વિશેષ કાર્યક્રમ યોજાયેલ જેમાં આશીર્વદ સેન્ટરના વિકલાંગ બાળકો દ્વારા ‘જીત્યું મારું ગુજરાત’ એ વિષય પર રાષ્ટ્રભક્તિ પ્રદર્શિત કરતું સમૂહ નૃત્ય - લંડનના ડૉ. અજ્ય સંઘવીએ અંગ્રેજીમાં તૈયાર કરેલ ‘જનહિત’ મેગેજીનનું વિમોચન પ.પૂ. શ્રી ભાઈશ્રીના વરદ્દ હસ્તે શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર જ્ઞાનમંદિર ટ્રેસ્ટ, રાજકોટ દ્વારા રજત જ્યંતી વર્ષ નિમિત્ત યોજાયેલ કાર્યક્રમમાં તા. ૧૩-૧૪-૧૫ જુલાઈ, ૨૦૧૩ દરમ્યાન પ.પૂ. શ્રી ભાઈશ્રીના સ્વાધ્યાયની સીરી તેમજ ભક્તિની સીરીનું વિતરણ વગેરે કાર્યક્રમો ઉપરાંત શ્રી મીનળબહેન દ્વારા બપોરના મહોત્સવ નિમિત્ત આવેલ સંદેશાઓનું વાંચન તથા પ્રેરણાદાયી કાર્ડ્ઝ અંગે રસમદ વર્ણન કરવામાં આવેલ હતું. રાતે ગરબા અને ભક્તિનો આકર્ષક કાર્યક્રમ યોજાયેલ. ગીજા દિવસે પણ સ્વાધ્યાય અને ભક્તિનો સુંદર કાર્યક્રમ થયેલ.

આ બધા કાર્યક્રમોનું સંચાલન શ્રી વિકમભાઈ દ્વારા તેઓની આગવી શૈલીથી કરવામાં આવેલ. ગીજે દિવસ દરમ્યાન ભક્તિના પદોની અતિ સુંદર રજૂઆત બ્ર.નિ. વિકમભાઈ, શ્રી મીનળબહેન, હીરેન બોરડીયા, પારુલ, યાસીકા, નિમિત, ડૉ. અજ્ય સંઘવી વગેરે દ્વારા કરવામાં આવેલ.

આ ત્રિદિવસીય મહોત્સવમાં પ.પૂ. શ્રી ભાઈશ્રીની ઉપસ્થિતિ પ્રેરણાદાયી રહેલ ઉપરાંત શ્રી સર્વ શ્રી મીનળબહેન, શ્રી વિકમભાઈ, શ્રી રસિકભાઈ, શ્રી વિનુભાઈ, શ્રી ભૂપતભાઈ, શ્રી દિપકભાઈ, શ્રી

કરશનભાઈ, શ્રી લલિતાબહેન, શ્રી સુધાબહેન તેમજ ટ્રસ્ટી શ્રી વરજીવનદાસભાઈ શાહની હાજરી અને દેશ તથા પરદેશના મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનો મળી આશરે ૩૫૦ વ્યક્તિઓની હાજરીથી આશ્રમ ગાજ રહેલ હતો.

પર્વાધિરાજ પર્યુષણ મહાપર્વ - ૨૦૬૯ની

થયેલ ભવ્ય ઉજવણી

દર વર્ષની જેમ આ વર્ષે પણ આ આધ્યાત્મિક મહાપર્વની ઉજવણી પ.પૂ. ભાઈશ્રીની શુભ-પવિત્ર નિશ્રામાં ઉત્સાહસભર રીતે કરવામાં આવેલ હતી. તા. ૨-૯-૧ ઉથી તા. ૮-૯-૨૦૧૩ સુધી પર્વાધિરાજ પર્યુષણ મહાપર્વના પ્રથમ ત્રણ દિવસ એટલે કે તા. ૨-૩-૪ સપ્ટેમ્બર દરમ્યાન દરરોજ બન્ને વખત સ્વાધ્યાયમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ કવિવર્ય પંડિત શ્રી નાનચન્દ્રજી સ્વામીના (સાયલાના) સુશિષ્ય શતાવધાની પંડિત શ્રી સૌભાગ્યચન્દ્રજી સ્વામી (શ્રી સંતબાલજી) દ્વારા જેનો ગુજરાતી અનુવાદ કરવામાં આવેલ છે તે 'શ્રી આચારાંગ સૂત્ર' કે જેનાં મૂળ શ્રી સુધર્મસ્વામી-શ્રી જંબુસ્વામીના સંવાદરૂપે છે. તેમાંથી ગયા પર્યુષણપર્વ દરમ્યાન પ્રથમ અધ્યયન ઉદેશક 'શસ્ત્રપરિશા' લેવામાં આવેલ તેના બીજા અધ્યયયન 'લોકવિજ્ય'માંથી (૧) સંબંધ મીમાંસા, (૨) સંયમની સુદૃઢતા, (૩) માનત્યાગ અને ભોગવિરક્તિ, (૪) ભોગોથી દુઃખ શા માટે? (૫) બિક્ષા કેવી મેળવવી? અને (૬) લોકસંસર્ગ રાખવો, પણ મમત્વ છોડવું - વિસ્તૃત રીતે સમજાવી, સાધકને માર્ગદર્શન પ્રાપ્ત થાય એ લક્ષે ઉદાહરણોસહ સ્પષ્ટતા કરેલ. જો કે પાંચમો ઉદેશક 'બિક્ષા કેવી મેળવવી?' એ મુનિ ભગવંતો માટે હોવાથી તેનો અછાદતો ઉલ્લેખ કરેલ હતો.

ગુરુવાર તા. ૫-૯-૧ ઉથી ૮-૯-૧ સુધી કલ્યસૂત્રજીનું વાંચન દરરોજ બે વખત શ્રી વિનુભાઈ શાહ દ્વારા કરવામાં આવેલ. કલ્યસૂત્રજી શોભાયાત્રારૂપે નાચતા-ગાતા-ગરબા લેતા મુમુક્ષુઓ દ્વારા નવા

સ્વાધ્યાય ખંડના બેઝમેન્ટમાં લઈ જવામાં આવેલ.

શુક્રવાર, તા. ૬-૯-૨૦૧૩ના રોજ મહાવીર સ્વામીના જન્મ-વાંચન નિમિત્તે સમગ્ર દિવસ ઉત્સાહસભર રીતે ઉજવવામાં આવેલ. લાડવાની પ્રભાવના કરવામાં આવેલ.

શનિવાર, તા. ૭-૯-૨૦૧૩ના રોજ સત્પુરુષ શોધક પૂ. શાંતિદાદાની ૧૫મી પુષ્યતિથિ નિમિત્તે પ.પૂ.ભાઈશ્રીની નિશ્રામાં બેઝમેન્ટમાં જ શ્રદ્ધાંજલિનો કાર્યક્રમ યોજાયેલ. અંબાણી પરિવાર તરફથી પ્રભાવના થયેલ હતી.

સોમવાર, તા. ૮-૯-૨૦૧૩ના સાંવત્સરિક પ્રતિકમણના દિવસે સવારના ભાગમાં કલ્યસૂત્રજીનું વાંચન પૂર્ણ થતાં તેને વાજતે-ગાજતે પુનઃ પ.પૂ.ભાપુજીની કુટિર તરફ લઈ જવામાં આવેલ. બાપોરના સાંવત્સરિક પ્રતિકમણ અંગે બોલી બોલવામાં આવ્યા બાદ સાંવત્સરિક પ્રતિકમણ તેમજ ક્ષમાપનાનો કાર્યક્રમ યોજાયેલ. પર્યુષણ મહાપર્વના આઠ આઠ દિવસ દરરોજ સાંજે પ્રતિકમણ કરવામાં આવતું હતું તેમજ દહેરાસરજીમાં વિધ-વિધ બોલીઓ બોલાવવામાં આવતી હતી.

મંગળવાર, તા. ૧૦-૯-૨૦૧૩ના દર વર્ષની પરંપરા અનુસાર પારણાં બાદ પ.પૂ.ભાઈશ્રીની શુભ નિશ્રામાં વવાણિયા, મોરબી, રાજકોટની ધર્મયાત્રા યોજવામાં આવેલ હતી.

દરરોજ પ.પૂ. ભાઈશ્રી દ્વારા પર્યુષણ કરાવવામાં આવતા. આ પર્યુષણ મુમુક્ષુઓ ઉપરાંત આશ્રમના કર્મચારીઓ દ્વારા લેવામાં આવતા. દરરોજ ઉપવાસ-એકાસણા-બીયાસણા થતા હતા. અણ્ણાઈ, ચાર ઉપવાસ પણ થયેલ.

દરરોજ અલગ અલગ મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનો દ્વારા સંઘપૂજન પણ કરવામાં આવતું હતું.

આ મહાપર્વનો લાભ લેનાર પ.પૂ.ભાઈશ્રી ઉપરાંત શ્રી મીનળબહેન, શ્રી વિક્રમભાઈ, શ્રી

લલિતાબહેન, શ્રી સુધાબહેન, શ્રી ભૂપતભાઈ, શ્રી વિનુભાઈ, શ્રી દિપકભાઈ, શ્રી કરસનભાઈ, ટ્રસ્ટી શ્રી વજુભાઈ તેમજ સારી સંખ્યમાં દેશ-પરદેશથી પધારેલ મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનો હતાં.

આશ્રમની મુલાકાતે આવેલ મુમુક્ષુગણ

તા. ૧૭-૬-૨૦૧૩ના રોજ સાંજે હમી (હૈદ્રાબાદ) આશ્રમના ૪૦ મુમુક્ષુઓ આશ્રમની મુલાકાતે પધારેલ હતા. નવા સ્વાધ્યાય ખંડના બાંધકામથી પ્રભાવિત થયેલ હતા. ભક્તિનો કાર્યક્રમ યોજેલ હતો.

તા. ૨૨-૬-૨૦૧૩ના રોજ ધરમપુર આશ્રમના ૧૫૦ મુમુક્ષુઓ પધારેલ. તેઓએ નૂતન સ્વાધ્યાય ખંડના બાંધકામને નિહાળી આનંદ વ્યક્ત કરેલ હતો. આશ્રમમાં ચાલતા સ્વાધ્યાય-ભક્તિના કાર્યક્રમમાં ઉત્સાહસભર રીતે ભાગ લીધેલ હતો.

મુંબઈનો યુવા સ્વાધ્યાય

તા. ૭ જુલાઈ, ૨૦૧૩ના શશીભાઈ ભાલાણીને ઘેર-ઘાટકોપર ખાતે મુંબઈના યુવા મુમુક્ષુઓનો સ્વાધ્યાય ભક્તિ તથા ધ્યાનનો પ્રોગ્રામ સવારે ૮.૦૦ થી ૧૧.૩૦ સુધી રાખવામાં આવેલ. “સંકલ્પશક્તિ” વિષય પર પૂ.ભાઈશ્રીએ યુવાનોના જીવન ઘડતર માટે સુંદર સ્વાધ્યાય કરાવ્યો હતો.

શ્રી મીનળબેન તથા સોહાબહેને ભક્તિ કરાવી હતી. શરૂઆતનો એક કલાક સાધક યુવા મુમુક્ષુઓએ ધ્યાન કર્યું હતું. સ્વાધ્યાય પછી ઘાટકોપરના જોલી જીમખાનામાં બધાએ બપોરનું ભોજન લીધું હતું.

દંતયજ્ઞ

તા. ૨૪-૭-૨૦૧૩ના રોજ સ્વ. અચરતબહેન પોપટલાલ પુનાતરની પુણ્ય સ્મૃતિમાં લંડન-નિવાસી રૂપલબહેન ગ્રમોદભાઈ પુનાતરની ભલામણથી દંતયજ્ઞ રાખવામાં આવેલ કે જેમાં ૭૩ દાંતના દર્દીઓની સારવાર કરવામાં આવેલ હતી.

આ દંતયજ્ઞનું ઉદ્ઘાટન પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ દીપ પ્રગટાવીને કરેલ અને દાતાઓને અભિનંદન આપેલ.

નેત્રયજ્ઞ

તા. ૨૪-૭-૨૦૧૩ના રોજ લંડન નિવાસી શ્રી પ્રભુલાલભાઈ ડોડીયા તથા શ્રી ચન્દ્રકબહેન ડોડીયા તરફથી નેત્રયજ્ઞ ગોઠવવામાં આવેલ હતો. કુલ ૫૦ દર્દીઓનાં આંખનાં ઓપરેશન કરવામાં આવેલ હતાં.

આ નેત્રયજ્ઞનું ઉદ્ઘાટન પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ દીપ પ્રગટાવીને કરેલ તેમજ દાતાઓને અભિનંદન આપેલ હતા.

નેત્રયજ્ઞ તથા દંતયજ્ઞ

તા. ૧૧-૩-૧ ઉના આ બંને યજનનું આયોજન આંખની હોસ્પિટલ તથા દાંતના દવાખાનામાં કરવામાં આવેલ.

(૧) નેત્રયજ્ઞ : દાતા (૧) નિર્મલાબેન તથા કેશુભાઈ સુમરીયા, (૨) હસુબેન ગુલાબભાઈ શાહ સ્વ. મેહુલની સ્મૃતિમાં, (૩) સ્મિતાબેન અને નિરજ ચન્દ્રકાન્ત શાહ. આ ત્રણે દાતા લંડન-નિવાસી છે અને તેમના યોગદાનથી કુલ ૮૨ આંખનાં ઓપરેશન કરવામાં આવ્યાં છે. શરતચૂકથી આંખના ઓપરેશનની સંખ્યા ૨૭ છિપાયેલ.

તેમજ તા. ૨૫-૪-૨૦૧૩ના જ્યોતિબહેન અરવિંદભાઈ મહેતા લંડન તરફથી દંતયજ્ઞ રાખવામાં આવેલ, જેમાં ૫૪ દાંતના દર્દીઓની સારવાર કરવામાં આવેલ. આ દંતયજ્ઞમાં દર્દીઓની સંખ્યા ઓછી હોવાથી ફરી તા. ૬-૬-૨૦૧૩ના દંતયજ્ઞનું આયોજન કરેલ જેમાં ૮૪ દર્દીઓએ લાભ લીધો હતો. બ્ર.નિ. ભૂપતભાઈ શેઠે આ બીજી વખતના દંતયજ્ઞનું ઉદ્ઘાટન કરેલ હતું.

શ્રી રાજ-સૌભાગ સત્સંગ મંડળ સંચાલિત

આશીર્વાદ વિકલાંગ કેન્દ્ર - સાયલા

ક્ષમતા કેન્દ્ર - લીંબડી

ઉપાસના વિકલાંગ પુનર્વસન કેન્દ્ર - સુરેન્દ્રનગર

જુલાઈથી સપ્ટેમ્બર - ૨૦૧૩ : કાર્ય અહેવાલ

આશીર્વાદ ક્ષમતા, ઉપાસના કેન્દ્ર તથા ડેફબ્લાઇન્ડ પ્રોજેક્ટમાં જુદી જુદી વિકલાંગતા ધરાવતાં ૧૨૪ બાળકો તાલીમ તથા તબીબી અને ફિઝિયોથેરાપીની સેવાઓ મેળવી રહ્યાં છે.

ગુરુપૂર્ણિમાના પાવન પર્વમાં શ્રી રાજ-સૌભાગ સત્સંગ મંડળના પ્રાંગણમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી અને શ્રી વિકમભાઈ શાહ, શ્રી મીનણબેન શાહ અને દાતાશ્રીઓના હસ્તે સાયલા તાલુકાના ઉ વિકલાંગ વ્યક્તિઓને ટ્રાયસિકલનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું તેમજ સાથે શ્રી રાજ-સૌભાગના સ્વાધ્યાય હોલમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીના આશીર્વાદ લઈ આશીર્વાદનાં બાળકોએ ‘જીત્યું જીત્યું હમેશાં ગુજરાત’ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ રજૂ કર્યો.

‘આવો અમારી સાથે’ સંસ્થા મુખ્યમંત્રી શ્રી વિકમભાઈ શાહ સાથે આવ્યા અને તેમણે સેન્સરી રૂમ અને સંસ્થાની મુલાકાત લીધી.

આશીર્વાદ ઉ કેર સેન્ટરમાં રક્ષાબંધન પર્વની ઉજવણી કરી તેમજ ગુજરાત રાજ્ય ખેલ મહાકુંભ-૨૦૧૨માં જિલ્લા કક્ષાએ રમતમાં ૧ થી ૩ નંબર મેળવેલ સાયલા તથા લીંબડી તાલુકાના ખેલાડીઓને તેમજ સ્પે. ઓલિમ્પિક્સમાં રાજ્ય કક્ષાએ ૧ થી ૩ નંબર મેળવેલ બાળકોને શ્રી રાજ-સૌભાગ સત્સંગ મંડળના મુમુક્ષો શ્રી ભૂપતભાઈ શેઠ, શ્રી વિનુભાઈ શાહ, શ્રી દિપકભાઈ, શ્રી કરસનભાઈ પટેલના શુભ હસ્તે પુરસ્કાર વિતરણ કર્યું તેમજ વિકલાંગ બાળાઓએ બધાને રાખડી બાંધી રક્ષાબંધન પર્વની ઉજવણી કરી.

ક્ષમતા કેન્દ્ર, લીંબડીમાં રક્ષાબંધન પર્વની ઉજવણી લીંબડીના અગ્રણી શ્રી દલસુખભાઈ પટેલ, શ્રી ચેતનભાઈ જોખી, શ્રી પ્રણવભાઈ શાહ તેમજ શ્રી શૈલેન્દ્રસિંહ વાધેલાની ઉપસ્થિતિમાં કરવામાં આવી. વિકલાંગ બાળાઓએ પધારેલ મહેમાનોને રાખડી બાંધી મોં મીઠાં કરાવી નવી કેરી કંડારી.

ઉપાસના વિકલાંગ કેન્દ્રમાં રક્ષાબંધન પર્વની ઉજવણી કરી સાથે ગુજરાત રાજ્ય ખેલ મહાકુંભ-૨૦૧૨માં જિલ્લા કક્ષાએ રમતમાં ૧ થી ૩ નંબર મેળવેલ વઢવાણ તાલુકાના ખેલાડીઓને સંસ્થાના ડાયરેક્ટર શ્રી આર. એસ. જાદવ તથા સ્વી પ્રગતિ મંડળનાં શ્રી રેખાબેન, શ્રી શર્મિષ્ઠાબેન તથા હોમગાર્ડ ઓફિસર શ્રી એન. કે. પટેલ સાહેબના હસ્તે પુરસ્કાર વિતરણ કર્યું અને બાળાઓએ બધાને રાખડી બાંધી અને મહેમાનોએ આ રાખડીનો સ્વીકાર કરી ધન્યતા અનુભવી અને શ્રી રેખાબેન તથા અન્ય પધારેલ મહેમાનોએ વિકલાંગોને નવાજ્યાં અને સંસ્થાના કાર્યમાં હરહુમેશ સાથ-સહકાર આપવાની ખાતરી આપી.

અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ આયોજિત ડી.જે. નાઈટમાં બાળકો તથા સ્ટાફ મેભરોએ ભાગ લીધો તેમજ રાષ્ટ્રીય અંધજન ધ્વજદિન અંતર્ગત અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ આયોજિત વાર્ષિક રસોત્સવમાં ગ્રાસ સેન્ટરનાં ૨૪ બાળકોએ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ રજૂ કર્યો. આ કાર્યક્રમમાં સંસ્થાના નિવૃત્ત થયેલ કર્મચારીઓનું બહુમાન શ્રી રાજ-સૌભાગ સત્સંગ મંડળના શ્રી અરુણભાઈ દોશીના હસ્તે કર્યું.

ઇન્ફોસીટી ગાંધીનગર એક્ઝિબિશનમાં શ્રી આર.એસ. જાદવ, જિલ્લાબેન પંડ્યા તથા ૪ બાળકો ગયાં અને આશીર્વાદ વિકલાંગ કેન્દ્ર, સાયલા દ્વારા વોકેશનલ સ્ટોલ કરી વિકલાંગ વ્યક્તિઓએ બનાવેલ વસ્તુઓનું વેચાણ કર્યું.

ગાંધીનગર ખાતે શ્રી આર. એસ. જાદવ તથા

સ્ટાફ અને મેન્ટલી ચેલેન્જ બાળકો ટાઉન હોલ ખાતે યોજાયેલ સ્પે. ઓલિમ્પિક્સ ગુજરાત દ્વારા સ્પોર્ટ્સ કિટ વિતરણ કાર્યક્રમમાં હાજરી આપી તેમજ આશીર્વાદનાં બાળકો ર૦૧૨ ના સ્પે. ઓલિમ્પિક્રમાં ૧ થી ૩ નંબરે આવ્યાં, તેમને માનનીય મંત્રી શ્રી રમશલાલ વોરાના હસ્તે પુરસ્કાર (ચેક) અને રમતનાં સાધનોની કિટ ત્રણેય સેન્ટરો માટે આપવામાં આવી.

શિવશક્તિ ચુપ આયોજિત ‘ગણેશ ઉત્સવ કાર્યક્રમ-૨૦૧૩’માં આશીર્વાદનાં ૧૦ બાળકોએ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ ૨૪ કર્યો તેમજ વિકલાંગતા ક્ષેત્રે સારી કામગીરી બદલ શિવશક્તિ ચુપ દ્વારા આશીર્વાદ વિકલાંગ કેન્દ્ર, સાયલાને શિલ્ડ આપી સન્માનિત કરી.

આશીર્વાદ ડે કેર સેન્ટર, સાયલામાં પ.પુ. ભાઈશ્રીના સાંનિધ્યમાં ૪૫ બાળકોને વિવિધ વસ્તુનો વિતરણ કાર્યક્રમ યોજાયો તેમાં પ.પુ. ભાઈશ્રી, સાયલા તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી, મુમુક્ષુઓ અને દાતાશ્રીના વરદ્દ હસ્તે સ્કૂલ ટ્રેસ, સ્કૂલબેગ, વોટરબેગ, લંચબોક્સ અને બુટ-મોજાનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું તેમજ ખેલ મહાકુંભ-૨૦૧૨ અંતર્ગત રાજ્યક્ષાએ રમીને ૧ થી ૩ નંબર મેળવેલ વિકલાંગને પ.પુ. ભાઈશ્રી તેમજ તાલુકા વિકાસ અધિકારી અને મુમુક્ષુઓના હસ્તે પુરસ્કાર (ચેક)નું વિતરણ કરવામાં આવ્યું.

સાધન સહાય

અંધજન મંડળ વખાપુર, અમદાવાદ દ્વારા શ્રવણક્ષતિ ધરાવતાં ૫ બાળકોને ડિજિટલ લિયરિંગ એઈડનું વિતરણ કાર્યક્રમ યોજાયો અને અંધજન મંડળ દ્વારા બાળકોને મશીન પહેરાવવામાં આવ્યાં.

પુનર્વસન

સાયલા તાલુકાના થોરીયાળી, સુદામડા અને ડેળીયા સ્વ-સહાય જૂથની મીટિંગ અંધજન મંડળ વખાપુર, અમદાવાદના શ્રી ભરતભાઈ જોખી, શ્રી જ્યોતિષભાઈ ચૌધરી, શ્રી આર. એસ. જાદવે લીધી. તેમને વ્યવસાયલક્ષી માહિતી આપી રાખડીનું વેચાણ

કરવા માર્ગદર્શન આપ્યું અને થોરીયાળી, સુદામડા, ડેળીયા, વડીયા, ધાંધલપુર અને ધજાળા સ્વ-સહાય જૂથનાં બહેનોએ રાખડીનું વેચાણ કર્યું.

શ્રી રાજ-સૌભાગ સત્સંગ મંડળ પ્રેરિત

‘પ્રેમની પરબ’ જુલાઈથી સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૩

પ્રવૃત્તિ ટૂંક અહેવાલ

જૂન માસમાં ‘પ્રેમની પરબ’ની શાળાઓમાં નવા દાખલ થયેલ ધોરણ-૧ના ત૫૦૦ બાળકોને શૈક્ષણિક કીટ (દફ્તર-પાટી-પેન-લંચબોક્સ-આંકની ચોપડી)નું વિતરણ થયું અને દરેક શાળામાં શૈક્ષણિક કાર્ય શરૂ થયું. આચાર્યોની મીટિંગમાં નવા વર્ષે ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ માટે માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું. જુલાઈ-૨૦૧૩થી સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૩ સુધીની પ્રવૃત્તિઓનો ટૂંક અહેવાલ આ મુજબ છે.

તા. ૭-૭-૧ ઉના રોજ ‘પ્રેમની પરબ’ના સહયોગથી સુરેન્દ્રનગરના કવિશ્રી રમેશ આચાર્યના અધ્યાંદસ કવિતાઓના પુસ્તક ‘ધર બદલવાનું કારણ’નું વિમોચન સુરેન્દ્રનગર મુકામે થયું.

તા. ૨૧-૭-૧ ઉના રોજ બી.આર.સી. ભવન સાયલા ખાતે મળેલ આચાર્યોની મીટિંગમાં પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રી ચંદ્રકાંતભાઈએ આ વર્ષમાં થનાર શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિ અંગે માર્ગદર્શન આપ્યું.

તા. ૩૦-૭-૧ ઉના રોજ શ્રી રાજ-સૌભાગ આશ્રમ ખાતે માતૃભાષા શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ શિબિર ગોઠવાઈ. પુ. ભાઈશ્રીના હસ્તે દીપ પ્રાગાંત્રયથી શુભારંભ થયો.

૮૮ શિક્ષકો બન્ને ટિવસ હાજર રહ્યાં અને શાળાઓમાં માતૃભાષા શિક્ષણ અંગે ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ (ભાષાવિદ्), ડૉ. રતિલાલ બોરીસાગર,

ડૉ. પી.જી.પટેલ (શિક્ષણવિદ્ય), શ્રી ઉમાકાંત રાજ્યગુરુ (વાકરણ શાસ્ત્રી) અને શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસે માર્ગદર્શન આપ્યું. ગુજરાતી કેળવણી પરિષદના મંત્રીશ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈ અને કવિશ્રી રમેશ આચાર્ય પણ હાજર રહ્યા.

તા. ૧૪-૮-૧ ઉના રોજ સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાની સ્વાતંત્ર્ય પર્વની ઉજવણી સાયલા ખાતે થવાની હોવાથી તેના પૂર્વ દિને લોકજાગૃતિ માટે નીકળેલ મશાલ રેલીમાં બહોળી સંઘ્યામાં શિક્ષકો જોડાયા. શ્રી ચંદ્રકાંત વ્યાસ અને શાંતિલાલ ગોહિલ સંયોજનમાં સાથે રહી રેલીમાં જોડાયા.

તા. ૧૫-૮-૧ ઉના રોજ જિલ્લાના સ્વાતંત્ર્ય પર્વની ઉજવણીમાં પૂ. એલ.એમ.વોરા ગલ્ફ હાઈસ્કૂલની બાળાઓએ અભિનય સાથે દેશભક્તિ ગીત રજૂ કર્યું.

તા. ૨૨-૮-૧ ઉના રોજ પૂ. નાનચંદ્રલુસ્મારક પ્રાથમિક શાળા નં. ૧/૩માં સાયલા તાલુકાનું ગણિત-વિજ્ઞાન પ્રદર્શન ગોઠવાયું. જેનું ઉદ્ઘાટન શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈના હસ્તે થયું. નિષાયિક ટીમમાં પૂ. એલ.એમ.વોરા ગલ્ફ હાઈસ્કૂલ વિજ્ઞાન શિક્ષક કે.યુ.હાલાએ સેવા બજાવી.

તા. ૨૪-૮-૧ ઉના રોજ રાજ્ય કક્ષાના ‘માતૃભાષા અભિયાન’ અંતર્ગત નર્મદ-મેધાશી ભાષા પર્વની ઉજવણી વિશ્વકોશ ભવન અમદાવાદ મુકામે થઈ. જેમાં શિક્ષણમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રસિંહ ચુડાસમા ખાસ ઉપસ્થિત રહ્યા. ભાષાના શ્રેષ્ઠ શિક્ષકોને એવોર્ડથી સન્માનવામાં આવ્યા. એવોર્ડ સમિતિના સભ્ય તરીકે શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસ આ કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહ્યા.

જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર દ્વારા ચાલતા કાર્યક્રમમાં જૂન-૧ તથી ઓક્ટોબર-૧ ઉ સુધીમાં લાભાર્થી શાળાઓની સંઘ્યા હું વિદ્યાર્થીઓ હાજર અને

શિક્ષકો હું વિજ્ઞાન કેન્દ્રમાં પ્રશિક્ષણ મેળવ્યું. વિજ્ઞાન લાયબ્રેરીમાં ૧૦૫ પુસ્તકો વંચાયા.

આ માસમાં શ્રી મિનળબેન, શ્રી વિક્રમભાઈ, ચંદ્રકાંતભાઈ, શાંતિલાલ ગોહિલ, ભાવિકા વગેરેની મીટિંગ થઈ. જેમાં ‘જ્યોત’ પ્રોજેક્ટ અંગે વિસ્તૃત ચર્ચા થઈ.

‘પ્રેમની પરબ’ પ્રોજેક્ટની ૪૨ શાળાના ૨૨૫ વિદ્યાર્થીઓએ ‘ભાષા જોડણી સુધાર’ પરીક્ષા આપેલ.

સાટેભર માસમાં પરીક્ષાઓ અને વરસાદનું વાતાવરણ રહ્યું. આગામી સત્રમાં બાળકો માટે આરોગ્યલક્ષી કાર્યક્રમ તથા મોટેલ સ્કૂલનો કાર્યક્રમ અમલમાં મૂકવાનું વિચારાયું છે. જેનું આયોજન ચાલી રહ્યું છે.

— પ્રેષ્ક : ચંદ્રકાંત વ્યાસ
(ડાયરેક્ટર, ‘પ્રેમની પરબ’ - સાયલા)

શરીર, મન અને આત્માનો સરવાળો એટલે આપણું પૃથ્વી પરનવું માનવ જીવન. આપણે સૌ મનથી જીવનારા, હુઃખી થનારા અને એમ જ આનંદમાં રહેનારા લોકા છીએ. જીવનમાં મોટા ભાગની ઘટનાઓ બનતી નથી. પણ એના ડરનો લીધે અનેક અસાધ્ય બિમારીઓ આવે છે. આમ જ જીવનમાં અનેક શક્યતાઓ એવી છે કે આપણે જો ધારીએ તો એને પાર પાડી શકીએ. જે નથી બનવાનું અને બને તો પણ આપણે માત્ર ભોગવવાનું છે તેનો વિચાર કરવાને બદલે આપણે જે કરી શકીએ એમ છીએ તેનો વિચાર કરવો જોઈએ... આપણું મન સાચા અર્થમાં ચમત્કારો સર્જે છે, તમે જે ઈચ્છો એ કામ પાર પાડવામાં એની મદદ મળશો.

ચાલો કંઈક સમજુએ...

વર્ષોથી પુસ્તકોમાં ગુરુ વિષે લખાય છે જેમાંથી ક્યારેક આપણેય વાંચ્યું હોય છે. શાળાના પુસ્તકો હોય કે અન્ય એમાંથી ગુરુની વાત આવતી હોય છે. તો આપના ઉત્તમ ગુરુ કોણ એવું તમને કોઈ પૂછે તો તમારામાંના દરેક પાસે આનો ઉત્તર નહીં હોય.

આમ તો આજે અનેકના એવા હાલ છે કે પોતે જ પોતાના ગુરુ બનવા મથે છે, જે બરાબર ન કહેવાય. આપણે સૌ દ્રોષાચાર્ય અને અર્જુન જેવા ઉદાહરણોથી ગુરુ અને શિષ્યના સંબંધો વિષે જાણીએ જ છીએ. અનેક કથાઓ પણ પ્રચલિત છે પણ એવું લાગે છે કે એકવીસમી સદીમાં ગુરુ-શિષ્ય જ જાણે કે જેવા મળતા નથી. કદાચ એનું કારણ છે કે મોટા ભાગના લોકોમાં સ્વાર્થનું ગ્રમાણ વધારે છે. અનેક લોકો એમ જ વિચારે છે કે પોતે જ સાચા અને બાકી બધા ખોટા. આવા વિચારો ધરાવતો સ્વાર્થી મનુષ્ય કોઈને ગુરુ ક્યાંથી માને.

ગુરુ શબ્દમાં ગુ એટલે અંધકાર અને રુ એટલે પ્રકાશ. અજ્ઞાનના અંધકારને વિભેરી નાખીને જે પ્રકાશ ફેલાવે છે તે ગુરુ છે. જીવનનો સાચો માર્ગ બતાવે તે ગુરુ છે. આપણાં જરૂરિયાતના સમયમાં સાચું માર્ગદર્શન આપવા કાયમ હાજર રહે તે ગુરુ છે. આમ તો ગુરુના અનેક અર્થ છે. મારા માતા-પિતા એ મારા ઉત્તમ ગુરુ છે. તે હમેશાં મને પ્રોત્સાહન આપે છે જેનાથી મને સાચા અને ખોટાંની વચ્ચેનો ફરક ખબર પડે છે. હું જ્યારે ૧૦-૧૧ વર્ષની હતી ત્યારની વાતો મને યાદ છે. રાત્રે સૂતી વખતે પણ મને અને મારા ભાઈને વાર્તા સંભળાવતાં. દર વખતે જુદી જુદી વાતાઓ સંભળાવતાં. ઘણી વખત તેમાં ચાંદામામા આવતાં તો ક્યારેક સસ્સારાણા આવતાં. અનેક વખત જુદે વર્ણની વાતાઓ સાંભળીને અમે

ત્રણેય કલ્યાનાની દુનિયામાં પહોંચી જતાં. ઘણીવાર દાઢી પણ વાતાઓ કહેતા. કલ્યાનાની સૃષ્ટિ જ અલગ છે, તે એટલી રોમાંચક છે કે મને ત્યાંથી આ દુનિયામાં આવવું નથી ગમતું.

મારો વાંચન અને લેખનનો શોખ મારા પણાને કારણે જ જાગ્યો છે. મારા ગુરુ મારા પણા છે. રાત્રે થાકેલા હોય તે છતાંય મને અને મારા ભાઈને સારી ઊંઘ અને સાથે સાથે જ્ઞાન મળે તે માટે રોમાંચક વાર્તાઓ કહેતા.

ગુરુ દરેક મનુષ્યની આસપાસ જ છે, અને ઓળખવાની જરૂર છે. એવું નથી કે ગુરુ આપણાંથી ઉંમરમાં મોટા હોવા જોઈએ. અનેક વાર નાના બાળકો પણ એવું બોલી જતાં હોય છે કે જે આપણી વાતોથી વધુ સમજદારીવાળી વાતો હોય.

નાની ઉંમરના બાળકો વિચારશે કે માતા-પિતાને ગુરુ કેમ માનવા ? કારણ કે તેઓ બાળકોને આંખો બગડશે એમ કહીને ટી.વી. જેવાની કે કોમ્પ્યુટર પર ગોઈભ્સ રમવાની ના પાડતા હોય છે, પરંતુ કોઈ મહેમાન ઘેર આવે ત્યારે પોતાને વાતો કરવી હોય એટલે બાળકને કહેશે કે જા, જઈને ટી.વી. જે કે ગોઈભ્સ રમ. હવે તમારા બાળકની આંખો નહીં બગડે...? પરંતુ અત્યારે તમને તમારા બાળકની આંખો કરતાં વાતોમાં વધારે રસ છે.

સદીઓ જૂની વાર્તા યાદ છે ને ! એક છોકરાને ગોળ ખાતો બંધ કરવા માટે પહેલા ગુરુજીએ પોતે ગોળ છોડી દીધો અને પછી અને સલાહ આપી કે તારે ગોળ ન ખાવો જોઈએ. બાળકો માતા-પિતા કે વરીલોના વર્તન પરથી શીખે છે, સલાહ પરથી નહીં. તો હવે....

પ્રકૃતિ પટેલની ડાયરી - 'અનુપાન' માંથી

‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિરના નિયમો

૧. એકાંત મૌન આરાધના શિબિર શરૂ થવાની હોય તે તારીખથી એક મહિના પહેલાં દેશ-પરદેશના મુમુક્ષુઓ અરજી પહોંચાડવાની રહેશે.
૨. શિબિરને આગલે દિવસે મુમુક્ષુઓએ આશ્રમમાં હાજર થઈ જવાનું રહેશે અને શિબિર પૂર્ણ થાય પછી જ આશ્રમ છોડીને જઈ શકશે.
૩. રૂમમાં નાસ્તો કરવો નહીં.
૪. આખો દિવસ આત્માનું અનુસંધાન રહે તે રીતે દરેક કમ ઉપરાંત સતત ચિંતન-મનન અને સુવિચારણા કરવી.
૫. મૌનપણે એકાંતમાં રહેતા સાધકને વૈરાગ્ય-ઉપશમભાવ વથે તે પ્રમાણોની ચર્ચા બૂબ જ ઉપયોગી થશે.
૬. શિબિર સંચાલક તરફથી જે કાંઈ સૂચના આપવામાં આવે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવું.
૭. સ્વાધ્યાય, ભક્તિ, ધ્યાન અને સત્તસંગના સમયે પાંચ મિનિટ પહેલાં સ્થાન ગ્રહણ કરી લેવું.
૮. મોબાઇલ ફોન, છાપું કે પત્રવ્યવહાર શિબિર દરમ્યાન સંપૂર્ણ બંધ રાખવા.
૯. આશ્રમની બહાર જઈ શકાશે નહીં.
૧૦. ઉપરોક્ત નિયમોનો બંગ કરનાર સાધકને શિબિર સંચાલક શિક્ષા રૂપે જે કાંઈ પ્રાયશ્ચિત આપે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે.

ડિસેમ્બર - ૨૦૧૩થી જૂન- ૨૦૧૪ સુધી રાખવામાં આવેલ શિબિર

મહિનો	એકાંત મૌન આરાધના શિબિર	આરાધના શિબિર
ડિસેમ્બર ૨૦૧૩	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી	આરાધના શિબિર તથા યુવા શિબિર તા. ૨૫ બુધવારથી તા. ૩૧ મંગળવાર સુધી
જાન્યુઆરી ૨૦૧૪	છાસઠમી શિબિર તા. ૨૨ બુધવારથી તા. ૨૬ રવિવાર સુધી	તા. ૨૨ બુધવારથી તા. ૨૬ રવિવાર સુધી
ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૪	સડસઠમી શિબિર તા. ૧૫ શનિવારથી તા. ૧૮ બુધવાર સુધી	તા. ૧૫ શનિવારથી તા. ૧૮ બુધવાર સુધી
માર્ચ ૨૦૧૪	અડસઠમી શિબિર તા. ૫ બુધવારથી તા. ૮ રવિવાર સુધી	તા. ૫ બુધવારથી તા. ૮ રવિવાર સુધી
એપ્રિલ ૨૦૧૪	ઓગણસિતેરમી શિબિર તા. ૨ બુધવારથી તા. ૬ રવીવાર સુધી	તા. ૨ બુધવારથી તા. ૬ રવિવાર સુધી
મે ૨૦૧૪	સિતેરમી શિબિર તા. ૧ ગુરુવારથી તા. ૫ સોમવાર સુધી	તા. ૧ ગુરુવારથી તા. ૫ સોમવાર સુધી
જૂન ૨૦૧૪	ઈકોતેરમી શિબિર તા. ૨૩ સોમવારથી તા. ૨૭ શુક્રવાર સુધી	આરાધના શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.

પૂ. લાડકંચદ માણોકંચદ વોરા ગર્લ્સ હાઇસ્ક્યુલ, સાયલા તથા

પૂ. લાડકંચદ માણોકંચદ વોરા કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ, સાયલા

‘મણેલી ટીકરી બે ઘરને તારે’ - આ સૂત્રને ટીકરીઓના જીવન સાથે જોડવાની પ.પૂ.બાપુજીની આંતર-કરુણાથી ઉદ્ભવેલી ઈચ્છા મુજબ શ્રી સાયલા ગામે પૂ. લા.મા. વોરા ગર્લ્સ હાઇસ્ક્યુલ ઈ.સ. ૨૦૦૦ થી પ.પૂ. ભાઈશ્રીના માર્ગદર્શન હેઠળ ૪૦ બાળાઓથી શરૂ થયેલી શાળા આજે ૩૮૨ બાળાઓ માટે કેળવણીનું ધામ બની ગયેલ છે.

ઉપરોક્ત બાળાઓને વધુ ઉચ્ચ શિક્ષણ મળે એ હેતુથી પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ પરમ કરુણા કરી ઈ.સ. ૨૦૦૮થી સાયલા ખાતે પૂ. લા.મા.વોરા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજની સ્થાપના કરેલ છે. ફક્ત ૧૨ કન્યાઓથી શરૂ થયેલ આ કોલેજમાં આજે ૨૦૫ કન્યાઓ તેમની કારકર્દી ધરી રહી છે.

શ્રી રાજ-સૌભાગ સત્સંગ મંડળ સંચાલિત પૂ. લા.મા. વોરા ગર્લ્સ હાઇસ્ક્યુલ, સાયલા તેમજ પૂ.લા.મા.વોરા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, સાયલાની કન્યાઓને દટક લેવાની યોજના ચાલી રહેલ છે, તેમાં ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ દરમિયાન સાઢેભર ૨૦૧૩ સુધી દેશ-પરદેશના ૮૮ ભાગ્યશાળી દાતાશ્રીઓ તરફથી કુલ ૩૮૨ બાળાઓ પેડી ત૩૪ બાળાઓને દટક લીધેલ છે.

દાતાશ્રીઓની દેશ પ્રમાણે વિગત નીચે મુજબ છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ : ૨૦૧૩-૧૪

દેશ	લા.મા. વોરા ગર્લ્સ હાઇસ્ક્યુલ		આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ	
	દાતાશ્રીઓ	દટક બાળાઓ	દાતાશ્રીઓ	દટક બાળાઓ
ભારત	૬૫	૧૭૩	૩૮	૦૬૨
યુ.કે.	૨૪	૧૦૪	૦૭	૦૩૪
યુ.એ.ઈ.	૦૩	૦૩૦	૦૩	૦૨૪
યુ.એસ.એ.	૦૩	૦૦૩	-	-
કન્યા	૦૨	૦૧૪	૦૩	૦૦૩
મલયેશીયા	૦૧	૦૧૦	૦૨	૦૧૩
કુલ	૮૮	૩૩૪	૫૩	૧૩૬

ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ માટે એક દાતાશ્રીએ શાળાની ૨૦ બાળાઓને તથા કોલેજની ૧૪ કન્યાઓને એડી સાથે દટક લઈ કન્યા કેળવણી માટે મહામૂલ્ય દાનાનું ઉત્કૃષ્ટ ઉદાહરણ પૂરું પાડેલ છે. આ ઉપરાંત કેટલાક દાતાશ્રીઓએ એક કરતાં વધુ કન્યાઓને એડી સાથે ગ્રાન્-ગ્રાન અથવા ચાર-ચાર વર્ષ માટે એટલે કે આગામી વર્ષો માટે પણ દટક લઈ, શિક્ષણ અપાવવાની આર્થિક જવાબદારી લઈ શાળા તથા કોલેજને અવિરતપણે આગળ વધવાની પ્રેરણા આપેલ છે.

વધુમાં શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ માટે કન્યા દટક લેવા માટે અનુદાનની રકમ જુલાઈ-૧ તથી શાળાની બાળાઓ માટે રૂ.૪૦૦૦/- પ્રત્યેક બાળા દીઠ અને કોલેજની કન્યાઓ માટે રૂ.૬,૦૦૦/- પ્રત્યેક કન્યા દીઠ છે, જે સર્વે મુખ્યમાં અને દાતાશ્રીઓએ ધ્યાનમાં લેવા વિનંતી.

સંસ્થા સર્વે ભાગ્યશાળી દાતાશ્રીઓનો હાઈક આભાર માને છે.

આ બાબતે વધુ માહિતી માટે :

શ્રી જયસુખભાઈ મહેતા, લંડન - +૪૪૭૮૩૦૨૯૪૦૬૦ E-mail : jaysukhmehta@googlemail.com
શ્રી પ્રદીપભાઈ પારેખ, વડોદરા - +૯૧૮૪૨૭૩૩૦૯૭૮ E-mail : pradipbgb5555@gmail.com

હવે પછીના સંસ્થાના કાર્યક્રમોની સૂચિ

૧. આત્મસિદ્ધિ અવતરણાદિન તથા પ્રભુશ્રીનો જન્મદિન	- આસો વદ ૧, તા. ૧૮ ઓક્ટોબર ૨૦૧૩, શનિવાર
૨. દિવાળી મહોત્સવ તથા નૂતન વર્ષ	- આસો વદ ૧૩ થી કારતક સુદ ૧
૩. જ્ઞાન પંચમી	તા. ૧ થી તા. ૪ નવેમ્બર ૨૦૧૩, સોમવારથી શુક્રવાર
૪. પરમ કૃપાળુદેવનો જન્મદિન	- કારતક સુદ ૧૫ તા. ૧૭ નવેમ્બર ૨૦૧૩, રવિવાર
૫. પૂર્ણાઈશ્વરી અને પૂર્ણગુરુમાનનો જન્મદિન	- તા. ૨૪, ૨૫ નવેમ્બર ૨૦૧૩, રવિવાર, સોમવાર
૬. પૂર્ણાપુજાની પૂર્ણતિથિ	- માગશર સુદ ૧૦, તા. ૧૨ ડિસેમ્બર ૨૦૧૩, ગુરુવાર
૭. આરાધના-યુવાશિબિર	- તા. ૨૫ થી ૩૧ ડિસેમ્બર ૨૦૧૩, બુધવારથી મંગળવાર
૮. જાન્યુઆરી-૨૦૧૪ની ધર્મયાત્રા	- તા. ૩ થી ૧૦ જાન્યુઆરી-૨૦૧૪, શુક્રવારથી શુક્રવાર ઉવસગહરં પાર્શ્વનાથ તીર્થ, રાયપુર દુર્ગ વચ્ચે આવેલ તીર્થો, બાંધવગઢનું જંગલ, જબલપુર અને તેની આસપાસના જૈન તીર્થો તથા ભેડાઘાટની સફર
૯. પૂર્ણાપુજાનો જન્મદિવસ તથા જિનાલય અને આશ્રમની વર્ષગાંઠ	- ફાગણ સુદ ૧, ૨, ૩ (ગ્રીજનો ક્ષય છે) તા. ૨-૩-૪ માર્ચ, ૨૦૧૪ રવિવાર-સોમવાર-મંગળવાર
૧૦. ચૈત્રમાસની આયંબિલની ઓળી	- ચૈત્ર સુદ ૮ થી ૧૫ (બે દશમ છે.) તા. ૭થી ૧૫ એપ્રિલ, ૨૦૧૪
૧૧. મહાવીર જયંતી	- ચૈત્ર સુદ-૧૩, તા. ૧૩ એપ્રિલ ૨૦૧૪ રવિવાર

BOOK-POST
PRINTED MATTER

To,

From :
SHREE RAJ-SOBHAG SATSANG MANDAL
SHREE RAJ-SOBHAG ASHRAM
On National Highway No. 8-A,
Sobhagpara, SAYLA - 363430
Gujarat, INDIA
Tel : 02755-280533
Telefax : 02755-280791

“સત્પુરુષોનું યોગબળ જગતનું કલ્યાણ કરો.”